

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

61. vuosikerta

13. heinäkuuta 2018

Sisältö

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

LAUSUNNOT

Alueiden komitea

AK:n 128. täysistunto, 22.3.2018–23.3.2018

2018/C 247/01	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan muuttoliikeagendan täytäntöönpano" . . .	1
2018/C 247/02	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Laajakaistayhteyksien edistäminen Euroopassa"	7
2018/C 247/03	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan sosiaalirahastoa koskeva väliarvio vuoden 2020 jälkeistä kautta käsittelevän ehdotuksen valmistelemiseksi"	11
2018/C 247/04	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Koheesipolitiikan puuttumisen aiheuttamat kustannukset ja riskit: koheesipolitiikan strateginen arvo pyrittäessä saavuttamaan perussopimusten tavoitteet ja vastaamaan Euroopan alueiden uusiin haasteisiin"	16
2018/C 247/05	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Laajentuminen: Länsi-Balkanin maiden paikallis- ja alueyhteisöjen ottaminen mukaan makroalueyhteistyötä, rajat ylittävää yhteistyötä ja muuta valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä koskeviin EU-aloitteisiin"	22
2018/C 247/06	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Kauppaa koskeva paketti"	28
2018/C 247/07	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "EU:n teollisuusstrategia: paikallis- ja alueviranomaisten rooli ja näkökulma"	38
2018/C 247/08	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Ehdotus EU:n puolustusrahastosta"	43

III Valmistelevat säädökset

ALUEIDEN KOMITEA

AK:n 128. täysistunto, 22.3.2018–23.3.2018

2018/C 247/09	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Muutettu rakenneuudistusten tukiohjelma ja uudet talousarviovälineet euroalueen tueksi"	54
2018/C 247/10	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Eurooppalainen kansalaisaloite"	62

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

AK:N 128. TÄYSISTUNTO, 22.3.2018–23.3.2018

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan muuttoliikeagendan täytäntöönpano”

(2018/C 247/01)

Esittelijä: Dimitrios Kalogeropoulos (EL, EPP), poliittisesti vastuussa Palaio Faliron kunnanvaltuustolle

Viiteasiakirja: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan muuttoliikeagendan täytäntöönpanosta

COM(2017) 558 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Alustavat huomiot

1. korostaa, että monista eri syistä käynnistyneet muuttoliikkeet ovat erottamaton osa ihmiskunnan ja erityisesti Euroopan historiaa. Komitea painottaa, että Euroopan kuntiin ja alueisiin kohdistuu nykyisin painetta EU:n ulkopuolisissa maissa vallitsevan epävakauden aiheuttaman muuttajien suuren määrän takia. Eurooppa ja etenkin sen eteläiset ja itäiset reuna-alueet ovat pitkään olleet maastamuuttoalueita, mutta viime vuosina niistä – ja viime vuonna Välimeren läntisistä osista ja Espanjan rannikosta, mukaan luettuina Etelä-Espanjan Atlantin puoleinen rannikko – on tullut EU:n ulkopuolisista maista saapuvien muuttaja- ja pakolaisvirtojen tärkeimpiä saapumispaikkoja.

2. toteaa, että Euroopan unionin maihin pääasiassa Afrikan ja Aasian maista sekä Lähi-idästä pyrkivien muuttajien ja pakolaisten määrä on viime vuosina noussut jyrkästi. Vuodesta 2015 lähtien Eurooppaan on tullut eniten muuttajia ja pakolaisia sitten toisen maailmansodan päättymisen. Tällaista suuntausta ovat kärjistäneet ratkaisevasti sellaiset tekijät kuin Syyrian kriisin jatkuminen, Afrikan ja Aasian eri alueilla syntyneet levottomuuspesäkkeet sekä monien näiden maanosien asukkaiden pyrkimys etsiä parempia elinolosuhteita Euroopasta. Keskeisiä saapumismaita EU:ssa ovat muun muassa Välimeren rannikkovaltiot, etenkin Kreikka ja Italia.

3. toteaa, että Euroopan unioni esitti toukokuussa 2015 Euroopan muuttoliikeagendan⁽¹⁾ tämän ennennäkemättömän haasteen ratkaisemiseksi mahdollisimman tehokkaasti. Välittömänä tavoitteena oli pelastaa ihmishenkiä merellä Välimeren humanitaaristen tragedioiden seurauksena ja kehittää sitä varten EU:n toimintaa seuraavilla aloilla: 1) etsintä- ja pelastustoiminnan tehostaminen, 2) ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa harjoittavien rikollisverkostojen torjunta, 3) pakolaisten sisäiset siirrot EU:ssa, 4) kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden palauttaminen kotiseudulleen, 5) yhteistyö kolmansien maiden kanssa muuttajavirtojen tyrehdyttämiseksi lähtömaassa ja 6) apu niille EU:n jäsenvaltioille, joihin tulee eniten muuttajia ja pakolaisia. Euroopan muuttoliikeagendassa määriteltiin myös neljä toimintalohkoa kattavaa EU:n muuttoliikepolitiikkaa varten: 1) sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen houkuttavuuden vähentäminen, 2) ihmishenkien pelastaminen ja ulkorajojen turvaaminen, 3) perustan luominen yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukaiselle täytäntöönpanolle ja 4) laillista muuttoliikettä koskevan uuden politiikan määrittely.

4. toteaa, että aiemmat kokemukset ovat osoittaneet, että laillisten muuttokanavien puuttuessa muuttajat joutuvat etsimään vaarallisempia reittejä kohdemaihin päästäkseen. Tämä puolestaan pakottaa muuttajat käyttämään salakuljetusverkostoja oman henkensä ja henkilökohtaisen koskemattomuutensa uhalla, mikä heikentää merkittävästi myös naisten asemaa.

Erityistä

5. toteaa aluksi, että Euroopan muuttoliikeagenda kuuluu ensi sijassa kansallisten hallitusten vastuualaan mutta paikallis- ja alueviranomaisilla on kyseisellä alalla merkittävä rooli.

6. korostaa, että juuri paikallis- ja alueyhteisöillä on merkittävä rooli lisääntyneiden pakolais- ja muuttajavirtojen vastaanotossa. Tämä johtuu siitä, että paikallis- ja alueyhteisöt ottavat vastaan pakolaisia ja muuttajia, joista niiden on huolehdittava ja joille niiden on tarjottava majoitus ja ihmisarvoiset olosuhteet usein määräämättömäksi ajaksi ja joita niiden on monissa tapauksissa autettava kotoutumaan. Tämä koskee etenkin EU:n ulkorajoilla olevia alueita (kuten lähellä Turkin rannikkoa sijaitsevia, Kreikalle kuuluvia Egeanmeren saaria, tiettyjä Italian saarialueita, Andalusian rannikkoa, erityisesti Cadizin, Granadan ja Almerian maakuntia ja Ceutan ja Melillan erityisalueita sekä Kanariansaaria), joiden kautta muuttajat saapuvat ensimmäistä kertaa EU:n alueelle.

7. toteaa nämä seikat huomioon ottaen, että paikallis- ja alueviranomaisten on osallistuttava Euroopan muuttoliikeagendan kaikkiin suunnittelu- ja toteutusvaiheisiin, kuten painopisteiden asettamiseen ja tulosten arviointiin, sekä tarkkailtava seurauksia, joita kansallisilla politiikoilla on tällä alalla alue- ja paikallisviranomaisille. Kaikkien hallinnon tasojen on osallistuttava tähän prosessiin avoimesti, alkaen kunnallis- ja paikallisviranomaisista.

8. on tyytyväinen EU:n pyrkimykseen tukea kestäväpohjaisten poliittisten ja hallinnollisten rakenteiden luomista muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa ja katsoo, että näihin pyrkimyksiin tulisi sisältyä alueellisten ja paikallisten instituutioiden kehittämisen tukeminen siten, että asetetaan paikallis- ja alueviranomaisten käyttöön tehokasta rahoitusta, teknistä tukea ja koulutusta, jotta voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla humanitaarista apua sekä nykyisiä ja tulevia taloudellisia resursseja, erityisesti ensivaiheen vastaanotossa. Tätä varten on välttämätöntä, että ne alueet, joihin muuttovirrat vaikuttavat eniten tai joiden väestöstä merkittävä osuus on muuttajia, saavat käyttöönsä suoraan Euroopan unionin kotouttamisvaroja.

9. korostaa, että AK:ssa edustettuina olevat valtiotasoa alempien tasojen viranomaiset toteuttavat merkittäviä toimia ja investoivat vastaavasti huomattavia resursseja pakolais- ja muuttajavirroista johtuvien humanitaaristen ongelmien ratkaisemiseksi paikallistasolla. AK on tässä yhteydessä jo osoittanut olevansa arvokas kumppani muille asianomaisille elimille (myös Euroopan komissiolle) Euroopan muuttoliikeagendaa täytäntöön pantaessa.

Painopisteet

10. pitää itsestään selvänä yhtäältä sitä, että tämän kysymyksen monitahoisuus edellyttää EU:n jäsenvaltioiden välistä tiivistä yhteistyötä, ja toisaalta sitä, että kaikkien EU:n ja sen jäsenvaltioiden toteuttamien toimien johtavina periaatteina on aina oltava kansainvälisen oikeuden noudattaminen ja ihmisoikeuksien suojeleminen.

⁽¹⁾ COM(2015) 240 final.

11. on sitä mieltä, että EU:n on ehdottomasti jatkettava pyrkimyksiään luoda muuttoliikettä ja turvapaikka-asioita koskeva yhteinen eurooppalainen kehys sekä vahvistaa sitä ja ennaltaehkäiseviä toimiaan, jotta voidaan puuttua sääntöjenvastaiseen muuttoliikkeeseen sekä auttaa edistämään vakautta ja puolustamaan perusoikeuksia EU:n naapurustossa. EU:n on pystyttävä tarjoamaan apua niille jäsenvaltioille, jotka kantavat muuttaja- ja pakolaisvirroista muita raskaamman taakan, ja unionin politiikan on pohjaututtava yhteisvastuullisuuden perusperiaatteeseen. Tämän johdosta Välimeren alue sekä Iberian niemimaan ulkopuoliset Espanjan alueet, kuten Ceuta ja Melilla, tarvitsevat laajalti tukea.

12. korostaa tarvetta tehostaa sääntöjenvastaista muuttoliikettä ennaltaehkäisevää toimintaa, jotta apu voidaan kohdistaa niihin, jotka todella tarvitsevat suojelua. Komitea ilmaisee myös syvän huolensa laittomien salakuljetusreittien ja -toimien seurauksena eräissä Afrikan maissa kehittyneestä orjakaupasta, joka ilmenee erityisesti naiskauppana ja naisiin ja tyttöihin kohdistuvana seksuaalisena hyväksikäyttönä.

13. katsoo, että Euroopan unionin tulee tärkeimpänä kansainvälisenä avunantajana tehdä parhaansa muuttopolitiikan ja kansainvälisen kehitysyhteistyön toteuttamiseksi julkisina koordinoituina politiikkoina. AK pitää myös vaarallisena joidenkin kansainvälisten elinten (kuten OECD:n kehitysapukomitean) tapaa hyväksyä kehittyneille maille pakolaisten avustamisesta aiheutuneiden kustannusten kirjaaminen viralliseksi kehitysavuksi.

14. korostaa kansainvälisen kehitysyhteistyön keskeistä asemaa julkisena politiikkana, joka on tarkoitettu kolmansien maiden elinolosuhteiden parantamiseen ja jolla pyritään poistamaan eriarvoisuutta ja vaikuttamaan humanitaarisilla toimilla pakkomuuttoa aiheuttaviin tilanteisiin.

15. määrittelee tässä vaiheessa kuusi toiminta-alaa: 1) välittömät toimet ja avun tarjoaminen jäsenvaltioille, joissa vallitsee hätätilanne lisääntyneiden pakolais- tai muuttajavirtojen vuoksi, 2) kannustinten vähentäminen sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen jatkumiselta, 3) EU:n ulkorajojen valvonta, 4) poliittiseen turvapaikkaan liittyvät kysymykset, 5) laillisen muuttoliikkeen hallinta ja muuttajien kotouttaminen yhteiskuntaan ja 6) yhteistyö alkuperämaiden kanssa.

Toimet hätätilanteessa

16. on tyytyväinen EU:n tähän mennessä toteuttamiin toimiin, joilla puututaan lisääntyneistä muuttaja- ja pakolaisvirroista viime vuosina syntyneisiin kriittisiin tilanteisiin. Tällaisia toimia ovat muun muassa

— Triton-yhteisoperaatio keskisellä Välimerellä ja Poseidon-yhteisoperaatio itäisellä Välimerellä

— erityinen talousapu suurimmissa vaikeuksissa oleville jäsenvaltioille, jotka joutuvat lisäämään alueiden antamia peruspalveluja muuttajaväestölle, kuten terveydenhuolto-, sosiaali- ja oikeudellisia palveluja

— vastaanotosta ja henkilöllisyyden todentamisesta vastaavien järjestelykeskusten (hotspots) perustaminen Kreikkaan ja Italiaan sekä Andalusiin saapumispisteisiin ja niiden toiminta

— EU:n ja Turkin sopimus, joka on merkittävästi rajoittanut kontrolloimattomia muuttajavirtoja Turkista Kreikkaan (vaikka sitä ei tulekaan käyttää mallina muuttoliikeongelmien ratkaisemiseksi) mutta joka on myös herättänyt huolta sen yhteensopivuudesta kansainvälisten ihmisoikeusnormien kanssa sekä sen "kestävyydestä" osana EU:n kattavaa poliittista vastausta kriisiin

— avun tarjoaminen Libyan rannikkovartiostolle, joka on ollut keskeisessä asemassa vähennettäessä Italiaan suuntautuvia muuttajavirtoja EUNAVFOR MED SOPHIA -operaation puitteissa

— turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston varojen lisääminen, minkä ansiosta se on voinut tarjota jäsenvaltioille enemmän tukea, sekä kyseisten varojen saaminen alueille.

17. toteaa, että EU:n on ryhdyttävä vieläkin pidemmälle meneviin toimiin, jotta voidaan
- vahvistaa muuttajia ja pakolaisia eniten vastaanottaville jäsenvaltioille tarjottavaa apua painottaen erityisesti paikallis- ja alueyhteisöille annettavaa apua alueilla (kuten Kreikalle kuuluvat Egeanmeren saaret ja Italia sekä Espanjan etelärannikko ja saaret), jotka maantieteellisen sijaintinsa vuoksi vastaanottavat suurimman osan pakolaisista ja muuttajista
 - lieventää niihin alueisiin kohdistuvaa painetta, jotka vastaanottavat suurimman osan pakolaisista ja muuttajista, ottaen huomioon sellaisia tekijöitä kuin saarten erityisolosuhteet
 - varmistaa EU:n ja Turkin sopimuksen tinkimätön täytäntöönpano humanitaarisia vaatimuksia ja kansainvälistä oikeutta kaikilta osin noudattaen, mukaan luettuina määräykset ihmisten palauttamisesta Turkkiin; samalla on varmistettava, että kaikki, joilla on siihen oikeus, pääsevät asianmukaisten turvapaikkamenettelyjen piiriin
 - tarjota tarvittavaa apua niille väestöryhmille, jotka kärsivät siirtymisestä eniten, erityisesti ilman huoltajaa oleville alaikäisille.
18. kiinnittää huomiota eräiden valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden myönteiseen rooliin pyrittäessä ratkaisemaan esimerkiksi pakolaisten ja muuttajien majoitukseen, ravintoon ja terveydenhuoltoon liittyviä akuutteja ongelmia etenkin alueilla, jotka vastaanottavat eniten pakolaisia ja muuttajia. Komitea toteaa kuitenkin, että valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden toimia on koordinoitava paremmin tiiviissä yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, jotta valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden antamaa panosta voidaan selkeyttää ja tehostaa sekä sovittaa yhteen paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden kanssa, sillä myös niihin kohdistuu välttämättömiä avoimuusvaatimuksia sekä sosiaalista vastuuta koskevia vaatimuksia. Komitea katsoo, että eurooppalaisella vapaaehtoispalvelulla voisi olla erityisen tärkeä rooli pakolaisten ja muuttajien vastaanottamisessa yhteistyössä valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden tai julkishallinnon kanssa.
19. korostaa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden antaman kansainvälisen humanitaarisen avun merkitystä kolmansille maille, joiden hätätilanne on tiiviissä yhteydessä muuttovirtojen kasvamiseen.
- Sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen torjunta**
20. pitää keskeisenä tärkeänä jatkaa EU:n ja kolmansien maiden yhteistyössä toteuttamia toimia sääntöjenvastaisten muuttoliikeverkostojen torjumiseksi etenkin alkuperä- ja kauttakulkumaissa.
21. korostaa tarvetta osoittaa vankka oikeusperusta EUNAVFOR MED SOPHIA -operaatiolle, jotta sitä voidaan tehostaa ja jotta voidaan parantaa sen kykyä hajottaa ihmiskauppiain ja salakuljettajien liiketoimintamalli. Komitea kehottaa esimerkiksi EU:n toimielimiä tekemään yhteistyötä Libyan rannikkovartioston kanssa, jotta voidaan estää kumi- ja muita veneitä lähtemästä laittomasti matkaan kohti EU:ta. Komitea toteaa, että partiointitoiminta, johon kuuluu myös etsintä- ja pelastustoimien tukeminen, on vähitellen siirtynyt Italian lähivesiltä lähemmäs Libya. Tämä on johtanut suoraan muun muassa siihen, että ihmissalakuljettajat ovat muuttaneet liiketoimintamalliaan: he lähettävät luvattomat muuttajat ja pakolaiset matkaan halvoilla ja täysin merikelvottomilla kumiveneillä, joilla ei ole minkäänlaisia mahdollisuuksia päästä koskaan Italian rannikolle, ja olettavat, että matkustajat poimitaan turvaan Libyan aluevesillä tai niiden läheisyydessä.
22. suhtautuu myönteisesti ihmisten salakuljetusta tutkivan eurooppalaisen keskuksen perustamiseen erittäin tehokkaana toimenpiteenä.
23. kehottaa Euroopan komissiota käynnistämään enemmän aloitteita sellaisen johdonmukaisen toimintasuunnitelman laatimiseksi, jossa ovat mukana kaikki EU:n jäsenvaltiot, asianomaiset EU:n toimielimet sekä muut asiaan liittyvät elimet, jotta voidaan torjua tehokkaammin ihmissalakuljetusverkostoja.
24. pitää välttämättömänä tehostaa maassa ilman oleskeluoikeutta olevien palauttamista koskevaa eurooppalaista kehystä, jotta voidaan lisätä palautusten määrää, kuitenkin eurooppalaisia ja kansainvälisiä sääntöjä noudattaen.

Rajavalvonta

25. on tyytyväinen Euroopan raja- ja merivartioviraston perustamiseen erittäin tärkeänä kehityssuuntana ja ratkaisevana askeleena etenkin kohti EU:n ulkorajojen tehokkaampaa suojelua. Euroopan raja- ja merivartioviraston työn ansiosta voidaan parantaa EU:n jäsenvaltioiden välistä koordinoitua ja varmistaa nopea ja tehokas reagointi tilanteissa, jotka edellyttävät pikaisia toimia ulkorajoilla.

26. toteaa, että Euroopan raja- ja merivartiovirasto voi edelleen laajentaa toimintaansa sellaisilla aloilla kuin 1) teknisen ja operatiivisen avun antaminen merihädässä olevien ihmisten etsintä- ja pelastusoperaatioiden tukemiseksi rajavalvonta-toimien aikana, 2) palauttamisoperaatioiden ja -interventioiden järjestäminen, koordinointi ja toteuttaminen ja 3) jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisen operatiivisen yhteistyön edistäminen EU:n ulkorajojen valvonnassa. Komitea korostaa kiireellistä tarvetta vähentää merenylityksiä ja estää kumi- ja muita veneitä lähtemästä laittomasti kohti EU:ta.

27. kehottaa painokkaasti Euroopan komissiota laatimaan joukon suuntaviivoja kaikkien EU:n jäsenvaltioiden ulkorajoilla sijaitsevien järjestelykeskusten (hotspots) perustamista ja toimintaa varten. Suuntaviivoissa tulisi muun muassa varmistaa EU:n vahvistamien ja kansainvälisten perusoikeuksien tinkimätön noudattaminen ja määritellä erityinen hallinnollinen kehys kyseisiä keskuksia varten. Tässä yhteydessä on hyödynnettävä (myös asianomaisten paikallis- ja alueviranomaisten) kokemuksia järjestelykeskusten perustamisesta Kreikassa ja Italiassa. Näistä kokemuksista ilmenee muun muassa, että pakolaisten ja muuttajien erityistä käsittelyä tulee tutkia.

Yhteinen turvapaikkapolitiikka

28. pitää keskeisenä, että Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä mukautetaan nykyisiin kiireellisiin tarpeisiin, ja katsoo tässä yhteydessä, että on ehdottoman välttämätöntä tarkastella uudelleen Dublin-järjestelmän tilannetta. Dublin-järjestelmässä määritellään kriteerit ja mekanismit, joiden perusteella päätetään, mikä EU:n jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Tässä yhteydessä komitea kehottaa jäsenvaltioita etenemään EU:n asiaankuuluvan lainsäädännön ehdotetussa uudistuksessa, joka ei todennäköisesti ole riittävä, mutta oikeansuuntainen.

29. toteaa, että nykyisessä järjestelmässä pakolaiset ja muuttajat jakautuvat jäsenvaltioiden kesken epätasaisesti ja paine kohdistuu eniten niihin jäsenvaltioihin (etenkin Kreikkaan ja Italiaan), jotka maantieteellisen sijaintinsa vuoksi vastaanottavat valtaosan tulijoista. Nykyinen tilanne aiheuttaa sosiaalisia jännitteitä ja tyytymättömyyttä maissa, joihin saapuu suhteettoman suuria määriä pakolaisia ja sääntöjenvastaisesti tulleita muuttajia, erityisesti paikallistasolla. Tämä aiheuttaa maasta toiseen siirtymiä EU:n sisällä. Jos ongelmaan halutaan puuttua tehokkaammin, on erittäin tärkeää tutkia yhdessä tilanteesta eniten kärsivien paikallis- ja alueyhteisöjen kanssa, onko pitkällä aikavälillä mahdollista siirtää vastuu turvapaikkahakemusten käsittelystä kansalliselta tasolta EU-tasolle. AK kehottaa lisäksi EU:n jäsenvaltioita nopeuttamaan turvapaikkahakemusten käsittelyä oikeusvarmuudesta tinkimättä.

30. pitää suunnitelmaa pakolaisten suhteellisesta jakamisesta kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kesken rakentavana. Komitea toteaa kuitenkin, että vaikka asiassa on edistytty, järjestelmä ei ole toiminut täysin tehokkaasti.

31. on sitä mieltä, että jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuullisuuden periaatteen noudattaminen on turvapaikanhakijoiden suuren määrän tehokkaan hallinnoinnin ennakkoedellytys.

32. korostaa, että on erityisen tärkeää suojella naisia (etenkin äitejä ja raskaana olevia) ja lapsia (etenkin ilman huoltajaa olevia alaikäisiä), sillä he ovat heikoimmassa asemassa olevia pakolaisryhmiä. Niissä jäsenvaltioissa, joissa ilman huoltajaa olevien alaikäisten edunvalvontaan liittyvä hallinnollinen toimivalta kuuluu alueille, kyseisten alueiden tulee saada taloudellista tukea alaikäisistä muuttajista huolehtimiseen.

Laillinen muuttoliike ja kotouttaminen

33. korostaa tarvetta luoda turvallisia reittejä EU:hun laillisia muuttajia tai kansainvälisen oikeuden perusteella kansainväliseen suojeluun oikeutettuja henkilöitä varten, kuten humanitaariset viisumit, laajennettu perheen yhdistäminen tai yksityiset suojeluohjelmat. Tämän saavuttamiseksi on olennaisen tärkeää luoda ja laajentaa jo olemassa olevia yhteistyömuotoja kolmansien maiden kanssa, olivatpa ne siirtymään joutuneiden ihmisten alkuperä- tai kauttakulkumaita

matkalla EU:hun. Järjestelykeskusten perustaminen kolmansien maiden alueelle on merkittävä askel tähän suuntaan, ja EU:n olisikin toteutettava kaikki tarvittavat toimet asianomaisten sopimusten aikaansaamiseksi kyseisten maiden kanssa huolehtien EU:n oikeuden ja kansainvälisten ihmisoikeusvaatimusten tinkimättömästä noudattamisesta. Samalla on laadittava suuntaviivojen ja sääntöjen yhtenäiset puitteet, jotta varmistetaan kaikki tarvittavat edellytykset järjestelykeskusten moitteetonta toimintaa varten.

34. pitää ensisijaisen tärkeänä kotouttaa kolmansien maiden kansalaiset (lailliset muuttajat ja pakolaiset) mahdollisimman nopeasti ja täysipainoisesti EU:n jäsenvaltioiden yhteiskuntiin. Kotouttamisen tulisi olla monitasoista ja kokonaisvaltaista. On kuitenkin otettava huomioon sekä vastaanottavien maiden paikalliset erityispiirteet että kolmansien maiden kansalaisten ominaispiirteet ja (esim. kansallinen, kielellinen ja uskonnollinen) moninaisuus. Toimintatapaa on tämän vuoksi mukautettava tapauskohtaisten erityisolosuhteiden mukaisesti.

35. toteaa, että kotouttamispolitiikka voi onnistua vain, jos se pohjautuu demokratian, ihmisoikeuksien kunnioittamisen, sukupuolten tasa-arvon, suvaitsevaisuuden, sananvapauden ja oikeusvaltion periaatteisiin, jotka ovat eurooppalaisten arvojen perusta.

36. pitää ensiarvoisen tärkeänä kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin osallistumista paikallisella ja alueellisella tasolla kaikkeen muuttajien kotouttamiseen tähtäävään toimintaan unohtamatta sitä, että ihmisarvoisen työn saaminen on ehdoton edellytys kaikkien kotouttamishankkeiden onnistumiselle. Tässä yhteydessä komitea kiinnittää komission huomion kansainvälisellä tasolla olemassa oleviin hyviin käytäntöihin, joiden menestys perustuu juuri vastaanottoalueen väestön osallistumiseen alusta lähtien.

37. katsoo paikallis- ja aluehallinnon roolin olevan ensiarvoisen tärkeä laadittaessa etenemissuunnitelmia, joiden tavoitteena on muuttajien ja pakolaisten täydellinen kotoutuminen. Komitea kehottaa komissiota huomioimaan kansainvälisten organisaatioiden, kuten UNHCR:n, tukemat hyvät käytänteet ja kokeiluhankkeet, joita Euroopan paikallis- ja alueyhteisöt jo toteuttavat.

Paikallis- ja alueviranomaisten ja AK:n rooli

38. painottaa erityisroolia, joka paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla ja joka niillä on oltava kaikilla edellä mainituilla aloilla. Paikallis- ja alueviranomaiset huolehtivat kaikista muuttaja- ja pakolaisvirtoihin liittyvistä kysymyksistä paikallistasolla, ja näin ollen on tärkeää, että niille annetaan tarvittavat taloudelliset resurssit näihin haasteisiin vastaamiseksi. Tämä edellyttää EU:n budjetin jakamista eri viranomaisten tosiasiaa suorittamien toimien mukaisesti ja sen suhteuttamista lisääntyneisiin tarpeisiin, jotka liittyvät EU:n vastuuseen unionin ulkorajojen suojaamisesta sekä muuttoliikkeeseen. Valtiotasoa alempien hallintotasojen ja elinten tiivis osallistuminen edistäisi sellaisen hallintotavan luomista, jonka avulla voitaisiin suunnitella ja toteuttaa eri tasojen välisiä johdonmukaisia ja koordinoituja toimia. Paikallis- ja alueviranomaisten tulisi ottaa hoitaakseen osa turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston hallinnoinnista.

39. tähdentää lisäksi AK:n roolia sekä paikallis- ja alueviranomaisia EU-tasolla ensisijaisesti edustavana virallisena elimenä että elimenä, joka voi – sellaisten organisaatioiden kuin Euro-Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokous (ARLEM) ja EU:n ja itäisten kumppanimaiden paikallis- ja alueviranomaisten konferenssi (CORLEAP) kautta – tehokkaasti edistää vuoropuhelua pakolaisten ja muuttajien alkuperä- ja myös kauttakulkumaiden kanssa.

Bryssel 22. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Laajakaistayhteyksien edistäminen Euroopassa”

(2018/C 247/02)

Esittelijä: Mart Vörklaev (EE, ALDE), Raen kunnanjohtaja**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. toteaa, että Maailmanpankin tietojen ⁽¹⁾ mukaan digitaalitekniologian nopea kasvu on saanut maailmanlaajuisesti aikaan merkittäviä yhteiskunnallisia muutoksia ja että internetistä on tullut keskeinen infrastruktuuri, joka alentaa tiedonvaihdon kustannuksia ja edistää innovointia, mikä puolestaan parantaa ihmisten, yritysten ja valtioiden yhteyksiä.
2. on tyytyväinen yhteisen laajakaistafoorumin ja Euroopan komission yhteistoimintaan, jonka tavoitteena on parantaa yhteistyötä, säädellä ja käyttää paremmin digitaalisia yhteyksiä Euroopassa sekä luonnollisesti myös parantaa niiden rahoitusta.
3. on tietoinen siitä, että vuonna 2015 vakiomuotoisen kiinteän laajakaistan kattavuus ja saatavuus EU:ssa oli 97 prosenttia kotitalouksista ja käyttöönottoaste keskimäärin 72 prosenttia ja että langattomaan teknologiaan perustuvien palvelujen saatavuus on vieläkin laajempi. Kiinteän laajakaistan saatavuudessa ja kohtuuhintaaisuudessa kaupunki- ja maaseutualueilla on kuitenkin jäsenvaltioittain eroja.
4. muistuttaa, että seitsemännen koheesiokertomuksen mukaan tarvitaan lisää investointeja, sillä vaikka peruslaajakais-tapalvelut ovat EU:ssa kaikkien kotitalouksien ulottuvilla, uuden sukupolven huomattavasti nopeampi liityntäverkko kattaa maaseutuväestöstä vain 40 prosenttia verrattuna kaupunkiväestön 90 prosenttiin.
5. kiinnittää huomiota siihen, että hidas internet ja sen heikko levinneisyys maaseutualueilla sekä erityisongelmat harvaan asutuilla alueilla ja syrjäseuduilla saattavat estää vuosille 2020–2025 asetettujen kunnianhimoisten ja tärkeiden EU:n tavoitteiden saavuttamisen. Euroopan komission mukaan EU voisi hyötyä vuosittain kyseisten tavoitteiden saavuttamisesta 146,5 miljardia euroa, ja samalla voitaisiin luoda jopa 2,4 miljoonaa uutta työpaikkaa.
6. on samaa mieltä G20-ryhmän ⁽²⁾ kanssa siitä, että digitaali-kuilun umpeen kuomisella pyritään viime kädessä tarjoamaan osallistavalla tavalla kaikille kansalaisille yhtäläiset mahdollisuudet hyötyä digitaalisesta kehityksestä, jonka edut ulottuvat tehokkuuden parantamisesta sosiaalisen ja taloudellisen osallisuuden parantamiseen sekä mahdollisuuksien lisäämiseen uuteen talouteen osallistumista varten. Digitaali-kuilulla on kaksi puolta: nopean laajakaistayhteyden saatavuus sekä mahdollisuus ja motivaatio käyttää internetpalveluja.
7. korostaa, että koko EU:n kehityksen kannalta on tärkeää ratkaista verkon viimeisen osuuden (*last mile*) ongelma ja että tämä edellyttää joustavia toimenpiteitä.
8. muistuttaa, että tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuurilla ja laajakaistayhteydellä voi yhdessä valmiuksien kehittämisen kanssa olla keskeinen rooli väestökadosta johtuvan maaseutualueiden rakenneuudistuksen yhteydessä, sillä maaseudun väestömäärän väheneminen ja syrjäytyminen on kasvava ongelma koko Euroopassa.

⁽¹⁾ World Development Report 2016: Digital dividends.⁽²⁾ Digital infrastructure: overcoming the digital divide in emerging economies, G-20 Insights, huhtikuu 2017.

Yhteyksiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia ratkaisuja

9. on sitä mieltä, että ratkaistavana on useita merkittäviä ongelmia, kuten

— huippunopeiden yhteyksien vähäisyys kiinteissä ja mobiili-infrastruktuureissa koko EU:ssa

— mahdollisesti riittämätön valmius varautua markkinoiden ja teknologian nopeisiin muutoksiin, kuten esineiden internetiin

— turhasta sääntelystä ja johdonmukaisuuden puutteesta johtuva hallinnollinen taakka, mukaan luettuina valtiontukisäännöt.

10. on huolissaan yhteyksien kysynnästä tietyillä alueilla, mikä tuo esiin opetusohjelmien ja aikuisten verkko-oppimisen merkityksen. Laajakaistayhteydessä ei ole kyse vain rahasta vaan myös infrastruktuurin rakentamisen ja käytön kysynnästä. Kaikilla julkisilla elimillä, kouluilla ja oppilaitoksilla on oltava nopea laajakaistayhteys.

11. panee merkille, että tietyissä maissa ja tietyillä alueilla ongelmana voivat olla myös rajallinen tekninen osaaminen ja puutteelliset tiedot laajakaistayhteyden rakentamisen rahoitusmahdollisuuksista sekä ns. hyvistä käytänteistä.

12. suhtautuu myönteisesti laajakaistaa käsittelevien virastojen (*Broadband Competence Offices*) perustamiseen sekä yhteistyöhön Euroopan komission eri pääosastojen kanssa yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä tulisi ottaa huomioon myös EU:n tulevassa talousarviossa.

13. pitää välttämättömänä, että kaikkiin jäsenvaltioihin perustetaan omat laajakaistaa käsittelevät virastot, jotka muodostavat yhteistyöverkon, ja että alueet ja paikallisyhteisöt tietäisivät kääntyä näiden virastojen puoleen ennen ongelmien ratkaisua, jotta kuulemisia voitaisiin toteuttaa ennakkoon ja löytää parhaimpia ratkaisuja kansallisten ja alueellisten ominaispiirteiden perusteella.

14. on ilahtunut siitä, että viisikohtaisella välineistöllä (*5 point toolkit*) edistetään paremman laajakaistaverkon toteuttamista EU:n maaseutualueilla.

15. seuraa tiiviisti Cork 2.0 -julistuksessa "Parempi elämä maaseutualueilla" esitetyn "älykkäiden kylien" mallin potentiaalin kehittymistä. Tavoitteena on kohdentaa investointeja tieto- ja viestintätekniikan alalle, jotta voidaan parantaa elämänlaatua, varmistaa julkisten palvelujen ja infrastruktuurin saatavuus sekä ottaa samalla huomioon alueiden erityispiirteet.

16. pitää tässä yhteydessä tervetulleena sitä, että kiinnitetään lisähuomiota oikeasuhtaiseen sääntelyyn ja infrastruktuurikilpailuun, jotta voidaan edistää verkkoon pääsyä koskevien säännösten mukaisia investointeja, sekä painottaa sellaisia markkinapohjaisia yhteistyöratkaisuja, joilla edistetään infrastruktuurin käyttöönottoa paikallisyhteisöissä ja alueilla, missä liiketoimintamallit eivät ole yksinkertaisia. On tärkeää, että verkkoon pääsyä koskevan sääntelyn avulla pyritään välttämään digitaalikuilua erittäin suuren kapasiteetin verkkojen kohdalla sekä vahvistamaan alueellista yhteenkuuluvuutta.

17. on sitä mieltä, että kilpailun varmistamiseksi niin kiinteän verkon kuin 5G-verkon markkinoilla on palvelut ja verkot eriytettävä toisistaan (*unbundling*) energia-alan mallin mukaisesti. Eräissä EU:n jäsenvaltioissa (esim. Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa) televiestintäpalvelut on jo eriytetty verkosta. Komitea katsoo, että valokaapeliverkkojen tulisi kuulua verkonhaltijoille, joiden liiketoimintamalli perustuu siihen, että kaikki palveluntarjoajat voivat käyttää verkkoa samoin ehdoin. Näin markkinoilla voi toimia hyvin monia palveluntarjoajia, kuluttajat voivat valita haluamansa hinta-laatusuhteen ja samalla varmistetaan alan pitkäjänteinen kehitys.

18. katsoo, että tällaisessa tilanteessa kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet myös 5G-verkkoja kehitettäessä eikä kukaan ole riippuvainen määräävässä asemassa olevan televiestintäyrityksen perusinfrastruktuurista. Näin ollen EU:n tulisi tukea avointen verkkojen rakentamista sekä ohjata myös jäsenvaltioita tähän suuntaan, jotta kaikki uudet ja nykyiset valokaapeliverkot olisivat riippumattomia operaattoreista.

19. korostaa nykyistä infrastruktuuria ja suunniteltuja hankkeita koskevien yksityiskohtaisempien maantieteellisten kartoitusten merkitystä markkina-analyyysien laatimisen sekä digitaalisesti syrjäytyneiden alueiden tunnistamisen kannalta. Koska kyseiset alueet sijaitsevat etenkin harvaanasutuilla ja heikosti kehittyneillä seuduilla, näiden alueiden tarkka kartoittaminen lisää julkisen rahoituksen tehokkuutta.

20. korostaa tarvetta luoda jäsenvaltioissa laillisia mahdollisuuksia hyödyntää nykyistä infrastruktuuria (kuten sähköverkoja ja sähköpylväitä) mahdollisimman joustavasti laajakaistaverkkoa kehitettäessä, jotta uusia laajakaistayhteyksiä rakennettaessa voidaan näin säästää aikaa ja rahaa.

21. painottaa, että ERI-rahastojen ohjelmista on nykyisellä rahoituskaudella asetettu laajakaistayhteyksien luomista varten käyttöön 14 miljardia euroa.

22. kannattaa laajakaistayhteyksien edistämistä koheesiopolitiikkaa vahvistamalla muun muassa sen varmistamiseksi, että pystytään puuttumaan kaikkein vakavimpiin markkinoiden toimintapuutteisiin EU:n harvaan asutuilla maaseutualueilla. Tämä ei sulje pois rahoitusvälineiden lisäämistä (esimerkiksi lainat) yhteistyössä Euroopan investointipankin ja muiden kehityspankkien kanssa.

23. kannattaa Verkkojen Eurooppa -välineen ja ESIR-rahaston vahvempaa roolia rahoitusvälineiden ja rahoitusta yhdistävien välineiden (tukien ja rahoitusvälineiden yhdistelmät) rahoittamisessa, jotta voidaan puuttua lievempiin markkinoiden toimintahäiriöihin, kuten pienempien hankkeiden oman pääoman ehtoisen rahoituksen puutteeseen elinkelpoisemmillä alueilla. Tällaisilla täydentävillä toimilla varmistettaisiin korkealaatuiset laajakaistayhteydet kaikilla EU:n alueilla.

24. suositaa käyttämään yhteistä laajakaistafoorumia yhteistyön välineenä ja ottamaan myös alue- ja kaupunkipoliittikan pääosaston mukaan foorumin työhön.

25. kannattaa EU:n ohjelmien hyödyntämisen tehostamista sekä uusien mallien kehittämistä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia varten laajakaistayhteyksiin tarvittavien investointien edistämiseksi.

26. toistaa kehoituksensa, että alueilla, joilla suuret yritykset eivät ole kiinnostuneita investoinneista ja pienillä yrityksillä on vaikeuksia täyttää vaatimuksia, olisi kehitettävä yksinkertaisempia malleja, jotka helpottavat pienten yritysten investointeja ja tarjoavat ratkaisuja alueilla, joilla tarjonta on vähäistä, tai tunnustettava laajakaistan kehittämishankkeet yleishyödyllisiin taloudellisiin palveluihin liittyviksi tehtäviksi ⁽³⁾.

27. muistuttaa tässä yhteydessä, että on tärkeää yksinkertaistaa menettelyjä, koska teknologian kehittyminen on paljon nopeampaa kuin sen käyttöönotto.

28. on sitä mieltä, että tehokkaat laajakaistayhteyksien kehittämissuunnitelmat edellyttävät televiestintäalan yritysten, valtion sekä paikallis- ja alueviranomaisten välistä yhteisymmärrystä, jonka myötä voidaan varmistaa valtion, kaupunkien ja alueiden intressien huomioon ottaminen. Maissa, joissa tällaiseen yhteisymmärrykseen on päästy (esim. Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa), on jo pitkälle kehittyneet laajakaistayhteydet. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, laajakaistayhteydet saattavat jäädä kehittyneiden alueiden ulkopuolella puutteelliseksi.

29. tuo esiin Euroopan investointipankin erinomaisen aloitteen laajakaistainvestointirahaston perustamiseksi ja kehottaa toteuttamaan aloitteen pikaisesti. Komitea uskoo, että rahaston avulla voidaan rahoittaa etenkin pieniä hankkeita ja ns. valkoisia pisteitä.

30. muistuttaa komitean suosituksista vuoden 2020 jälkeistä yksinkertaistamista tarkastelevalle korkean tason työryhmälle. Suosituksissa korostettiin tarvetta mukauttaa Euroopan rakenne- ja investointirahastojen valtioneuvoston päätökset ja julkisia hankintoja koskevat säännöt keskitetysti hallinnoituihin ohjelmiin sovellettaviin sääntöihin. Komitea toistaa

⁽³⁾ COR-2016-02880.

kehotuksensa arvioida mahdollisuuksia vapauttaa ERI-rahastojen varainkäyttö osittain tai kokonaan valtiontukimenetelystä vuoden 2020 jälkeen. Tässä yhteydessä AK panee tyytyväisenä merkille, että korkean tason asiantuntijaryhmä on ottanut lukuun sen suositukset, jotka koskevat tarvetta yhteisiin määritelmiin rahoituslähteiden vertailemiseksi ja yhdistelemiseksi ⁽⁴⁾.

31. panee erityisesti merkille, että EU:n suuntaviivat valtiontukisääntöjen soveltamisesta tulisi laajakaistaverkkojen nopeaa kehitystä silmällä pitäen mukauttaa paremmin laajakaistayhteyksien rahoittamiseen käytettävissä oleviin EU:n eri välineisiin. Komitea on huolissaan hylättyjen ennakkoilmoitusten määrän vuoksi, sillä tämä hidastaa tai jopa estää investointien lopullista käyttöönottoa ja on myös syynä laajakaistayhteyksien hitaaseen käyttöönottoon näillä alueilla.

32. on – kuten yksinkertaistamista tarkastelevalla korkean tason työryhmälle esitetyistä suosituksista ilmenee – tyytyväinen siihen, että myös eriytetyn toimintatavan periaatetta tutkitaan. Tällaisen toimintatavan pitäisi mahdollistaa rasiuksen merkittävä vähentäminen ja asianomaisten alueiden täytäntöönpanoympäristön ominaispiirteiden ottaminen paremmin huomioon ja siten edistää paikallahoitoisen toimintatavan soveltamista ja kannustaa laajakaistayhteyksiin tehtäviin räätälöityihin investointeihin.

33. kiinnittää huomiota siihen, että gigabittiyhteiskunnan toteuttamiseksi, digitaalisten sisämarkkinoiden mahdollisuuksien täysimääräiseksi hyödyntämiseksi ja tällaisen kehityksen edistämiseksi kaikissa jäsenvaltioissa on tärkeää varmistaa kattavat ja nopeat laajakaistayhteydet mahdollisimman pian. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on hyödynnettävä erilaisia ratkaisuja, koska kaikkien rakennusten yhdistäminen valokaapeliin voi olla kallista ja aikaa vievää, erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

34. toteaa, että kaapeliyhteyksien lisäksi tulisi haja-asutusalueilla ja vaikeasti saavutettavissa paikoissa pohtia ja tutkia mobiililaajakaistan, satelliittilaajakaistan sekä julkisilla paikoilla ja julkisissa rakennuksissa käytettävissä olevan julkisen langattoman verkon tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi WiFi4EU-aloitteen yhteydessä. Vaihtoehtoisten ratkaisujen käytöllä nopeutetaan verkon rakentamista ja säästetään rahaa, mutta tässä yhteydessä on edettävä harkitusti ja järjestelmällisesti, jotta ratkaisut ovat tarvepohjaisia ja jotta käytettyä teknologiaa voidaan hyödyntää pitkällä aikavälillä.

35. painottaa, että on tärkeää puuttua 5G-verkon nopeaan kehitykseen liittyviin radiotaajuuksien hallinnan ongelmiin, sillä 5G-teknologia edellyttää suuren kapasiteetin verkkoja koko EU:ssa. On keskeistä löytää yhteinen toimintatapa tulevaisuudessa käyttöön otettavien korkeampien taajuusalueiden (radiotaajuuksien) toimilupien (käyttöoikeuksien) myöntämiseksi, mikä edellyttää tarvittaessa myös sääntelykehityksen parempaa ennakoitavuutta taajuuksien yhteiskäytössä sekä joustavuuden lisäämistä, jotta valtiollisella tai alueellisella tasolla voidaan vastata yhdenmukaistettujen taajuusalueiden kysynnän eroihin.

36. on tyytyväinen sähköisen viestinnän säännöstössä esitettyihin keskeisiin toimiin, kuten uusien säännösten laatiminen sellaisten erittäin nopeiden verkkojen käyttöönoton edistämiseksi koko Euroopassa, joissa nopeus on gigabittejä sekunnissa, sekä sääntelykehityksen soveltamisalan laajentaminen, jotta sen piiriin voidaan lukea uusia viestintävälineitä, kuten ns. OTT-palvelut, ja tarjota loppukäyttäjille kohtuuhintaiset toimivat internetyhteydet.

37. on ilahtunut Euroopan komission *European Broadband Awards* -kilpailusta, joka auttaa osaltaan levittämään laajakaistayhteyksiin liittyvien ongelmien ratkaisuvaihtoehtoja ja parhaita käytänteitä.

Bryssel 22. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ COR-2017-04842-00-00-PAC-TRA.

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan sosiaalirahastoa koskeva väliarvio vuoden 2020 jälkeistä kautta käsittelevän ehdotuksen valmistelemiseksi”

(2018/C 247/03)

Esittelijä: Catuscia Marini (IT, PES), Umbrian aluehallituksen puheenjohtaja

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Koheesiopolitiikka

1. kiinnittää huomiota alueellisen koheesiopolitiikan merkitykseen Euroopan unionin keskeisenä politiikanalana, sillä sen avulla pyritään saavuttamaan EU:n perussopimuksissa vahvistetut unionin tavoitteet osallistamalla ja vastuullistamalla kaikki hallintotasot ja ottamalla huomioon alueelliset erityispiirteet.
2. korostaa, että koheesiopolitiikka on yksi seuratuimpia ja arvioidumpia EU:n politiikkoja, kuten on helppo todeta lukuisista arvioinneista ja havainnoista, jotka sisältyvät Euroopan komission säännöllisesti laatimiin ja useilla foorumeilla käsiteltyihin koheesiokertomuksiin.
3. kiinnittää huomiota koheesiopolitiikan laaja-alaiseen luonteeseen, jonka ansiosta se on erittäin tunnettu Euroopan kansalaisten keskuudessa. Koheesiopolitiikalla edistetään näin kansalaisten myönteistä käsitystä Euroopasta nykyisellä historian ajanjaksolla, jolloin EU:n on välttämättä parannettava mainettaan.
4. pitää tärkeänä oikeudellisesti sitovaa, kaikki EU:n politiikanalat kattavaa uutta yhteistä strategiakehystä, jossa säilytetään nykyiset useista rahastoista rahoitettavat alueelliset toteutusvälineet (paikallisyhteisöjen omat kehittämishankkeet ja yhdenmetyt alueelliset investoinnit). Komitea pitää niin ikään tärkeänä vahvaa yhteisiä säännöksiä koskevaa asetusta, joka kattaa kaikki ERI-rahastot, sillä se on välttämätön, jotta voidaan varmistaa niiden politiikkojen välinen tarvittava yhteisvaikutus, joiden avulla pyritään toisiaan täydentäviin tavoitteisiin.
5. viittaa äskettäisiin lausuntoihinsa koheesiopolitiikan⁽¹⁾ (annettu toukokuussa 2017) ja yksinkertaistamisen⁽²⁾ (annettu helmikuussa 2018) tulevaisuudesta. Niissä hahmotellaan tärkeimmät suuntaviivat koheesiopolitiikan parantamiseksi entisestään siten, että vahvistetaan erityisesti tulossuuntautuneisuutta ja edistetään yksinkertaistamista.
6. on kuitenkin tietoinen koheesiopolitiikan tulosten ja vaikutuksen heikosta esittämisestä, mikä ei edistä koheesiopolitiikan asianmukaista arvostamista ja vaikuttaa toisinaan kielteisesti julkiseen mielipiteeseen rakennerahastoista.
7. kehottaa näin ollen laatimaan tehokkaamman ja osallistavamman viestintätavan, jonka avulla voidaan välittää myönteistä ja innostavaa sanomaa rahastojen käytöstä.

Euroopan sosiaalirahaston rooli

8. muistuttaa, että Euroopan sosiaalirahasto (ESR) oli EU:n ensimmäinen, Rooman sopimuksella (1957) perustettu rahoitusväline ja se on edelleen Euroopan unionin tärkein väline, josta kansalaiset hyötyvät suoraan työllisyyspolitiikan, sosiaalisen osallisuuden ja koulutuspolitiikan aloilla. Lisäksi sillä on tärkeä rooli julkishallinnon ja oikeuslaitoksen uudistamisessa. Näin ollen Euroopan sosiaalirahastolla edistetään täystyöllisyyttä, pyritään parantamaan työn tuottavuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia, edistetään sosiaalista osallisuutta sekä vähennetään niin Euroopan alueiden kuin eri kaupunkien ja maaseutualueiden välisiä sekä alueiden sisäisiä työttömyysasteen eroja.

⁽¹⁾ COR 1814/2016.

⁽²⁾ COR 4842/2017.

9. tuo esiin ESR:stä rahoitettujen ohjelmien toteuttamisesta seuranneet myönteiset vaikutukset. Ajanjaksona 2007–2014 arviolta 9,4 miljoonaa eurooppalaista on ESR:n tuella löytänyt työpaikan ja 8,7 miljoonaa hankkinut ammatillisen pätevyyden⁽³⁾.

10. pahoittelee sitä, että monet jäsenvaltiot ovat vähentäneet osallistumistaan ESR:n toimenpiteiden rahoitukseen, usein myös julkisen talouden vakauttamistoimien seurauksena, ja kehottaa näin ollen jäsenvaltioita varmistamaan kansallisen osarahoituksen riittävän tason.

11. toteaa kuitenkin, että ESR:n rooli nk. automaattisena vakauttajana vahvistui edellisen ohjelmakauden viimeisinä vuosina tuettaessa Euroopan talouden elvytyssuunnitelmaan kuuluvia toimia talouskriisin aikana. ESR osoittautui tuolloin EU:n osarahoitusosuuden korottamisen ja ennakkomaksujen mukauttamisen ansiosta riittävän joustavaksi turvaamaan sosiaaliset investoinnit epäsymmetrisistä talouden häiriöistä kärsivillä alueilla sekä vastaamaan haasteisiin ja toimimaan heikoimmassa asemassa olevien ja altistuneimpien ryhmien hyväksi.

12. kehottaa vahvistamaan sosiaalisesti syrjäytyneiden ihmisten osuuden ja määrärahojen osoittamisen välistä suhdetta. Komitea korostaa, että aluepainotteisempi ja paikkasidonnaisempi lähestymistapa rahastojen käyttöön nähdessä mahdollistaisi varainkäytön tehostamisen ja tuen vaikuttavuuden lisäämisen.

13. korostaa myös sitä, että ESR:n rooli suhteessa julkisten investointien kokonaisuuteen sosiaalipolitiikassa on sitäkin olennaisempi, kun otetaan huomioon, että infrastruktuurivajeen arvioidaan sosiaaliseen infrastruktuuriin kohdistuvissa investoinneissa olevan EU:ssa vähintään 100–150 miljardia euroa vuodessa eli yhteensä yli 1,5 biljoonaa euroa vuosina 2018–2030. Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR) täyttää tätä vajetta vain hyvin rajallisesti, sillä tällä hetkellä vain 4 prosenttia hyväksytystä rahoituksesta kohdistuu sosiaalisten infrastruktuurihankkeiden tukemiseen. Komitea korostaa tarvetta löytää tasapaino ja välttää päällekkäisyyttä suunniteltujen sosiaaliseen pääomaan tehtävien, ESR:stä osarahoitettujen investointien sekä sosiaaliseen pääomaan, osaamiseen ja inhimilliseen pääomaan tehtävien, mahdollisesta tulevasta InvestEU-rahastosta rahoitettavien investointien välillä.

14. on tyytyväinen vuosina 2014–2020 toteutettaviin toimiin ESR:n roolin vahvistamiseksi sekä aktiivisen työmarkkinapolitiikan että sosiaalisen osallisuuden osalta. Tällaisia toimia ovat ESR:lle taatun vähimmäisosuuden käyttöönotto, nuorten työllisyyteen liittyvät erityistoimet (nuorisotyöllisyysaloite) sekä tulosten ja tehokkuuden painottaminen.

15. painottaa nykyisellä ohjelmakaudella tähän mennessä saavutettuja myönteisiä tuloksia, kuten voidaan todeta vuoden strategiakertomuksen perusteella: työmarkkinoille pääsyä edistävien toimien piirissä oli 4,2 miljoonaa työtöntä ja 2,1 miljoonaa työmarkkinoiden ulkopuolella olevaa henkilöä; 14,6 miljardin euron investoinnit yleissivistävään ja ammattikoulutukseen, jonka avulla 700 000 henkilöä on parantanut osaamistaan; 634 000 vammaista on autettu löytämään työpaikka.

16. panee merkille ESR:n korkean eurooppalaisen lisäarvon aiemmilla ja nykyisellä ohjelmakaudella, koska ESR:n tukitoimilla on monissa jäsenvaltioissa ja monilla alueilla ollut konkreettinen ja mitattavissa oleva vaikutus korkean työttömyysasteen, väestökadon ja köyhyyden kaltaisiin ongelmiin puuttumisessa. Nämä kysymykset kuuluvat Eurooppa 2020 -strategiassa esitettyihin unionin painopisteisiin.

17. pitää tärkeänä, että merkittävä osa resursseista on kohdennettu paikallis- ja aluehallintotahojen valmiuksien parantamistoimiin, jotta niitä autetaan toteuttamaan rakenneuudistukset kunkin jäsenvaltion uudistusohjelman mukaisesti.

18. on kuitenkin huolissaan niiden toimenpiteiden toteuttamisen viivästyisestä, joilla on tarkoitus edistää syrjäisten ja maaseutualueiden integrointia, ja kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota sosiaalisen osallisuuden edistämiseen köyhimmillä kaupunki- ja maaseutualueilla erityisesti, kun kyse on nuorten taloudellisesta ja sosiaalisesta integroitumisesta.

⁽³⁾ Commission Staff Working Document on the Ex-post evaluation of the 1–2013 ESF Programmes (SWD(2016) 452 final).

Unionin toimintapolitiikkojen sosiaalinen ulottuvuus

19. katsoo, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on tärkeä osa EU:n toimia, joilla voidaan vauhdittaa taloudellista ja sosiaalista edistymistä, torjua syrjintää ja sosiaalista syrjäytymistä, auttaa kansalaisia mukautumaan työmarkkinoiden tarpeisiin, antaa heille keinot hallita digitaalista vallankumousta sekä suojella heitä yhä suuremmilta uhilta ja epävarmuustekijöiltä unionin sisällä ja sen ulkopuolella.

20. toistaa, että raja-alueille on tärkeää edistää työntekijöiden todellista rajatylittävää liikkuvuutta poistamalla työläinsäädäntöön ja sosiaaliturvaan liittyviä esteitä (raivaamalla veroesteitä sekä mahdollistamalla työttömyyskorvausten ja eläkeoikeuksien siirtäminen). Komitea muistuttaa lisäksi, että paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla tärkeä rooli myös EURES-palveluja tai nykyisiä rajatylittäviä rakenteita hyödyntävien työmatkalaisten neuvonnan alalla ⁽⁴⁾.

21. painottaa Euroopan sosiaalisen oikeuksien pilarin erityismerkitystä, sillä se asettaa sosiaalisen ulottuvuuden unionin asialistan keskiöön. Komitea korostaa siksi tarvetta koordinoida strategioita ja tavoitteita, joita tulee olla sosiaalisten oikeuksien pilarin ja ESR:n välillä ⁽⁵⁾, ja vaatii, että pilariin sisältyvien 20 perusperiaatteen joukosta ne, jotka ovat tässä merkityksellisiä, on otettava huomioon ESR:stä tuetuissa ohjelmissa.

22. suositaa, että kun sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita pannaan täytäntöön ESR:n ohjelmasuunnittelun yhteydessä, otetaan asianmukaisesti huomioon tarve laatia yhdenmukaisia toimia, jotka heijastavat paikallisten ja alueellisten hallintotahojen esiin tuomia alueellisia erityispiirteitä ja unionin työmarkkinoiden keskipitkän aikavälin suuntauksia sekä työllistymisnäkömiä Euroopan unionissa.

23. tähdentää sosiaalisten oikeuksien pilarin ja koheesiopolitiikan välisiä vahvoja yhdentymismahdollisuuksia, sillä koheesiopolitiikassa voidaan sen erityisen monitasoisen hallintomallin ansiosta sovittaa yhteen eurooppalaisen "mallin" mukaisten hankkeiden toteuttaminen sekä kullekin jäsenvaltiolle tyypillisten "sosiaalisten sopimusten" noudattaminen.

24. pitää tarpeellisena seurata sosiaalisten oikeuksien pilarista käytävää keskustelua sekä arvioida alustavasti unionin tasolla temaattiseen tavoitteeseen nro 9 (sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjuminen) liittyvää prosessia sekä sen täytäntöönpanosta saatuja tuloksia ottaen huomioon eri jäsenvaltioiden sosiaaliturvamallit ja niissä parhaillaan käynnissä olevat kriisit tai muutokset, sillä ilman tällaisia todellisen tilanteen osoittimia olisi vaikea ymmärtää pilarin panosta tavoitteeseen.

25. varoittaa mahdollisista päällekkäisyyksistä, joita voi esiintyä tulevan rakenneuudistusohjelman ja niiden potentiaalisten rakenneuudistusten tukialojen välillä, jotka Euroopan rakenne- ja investointirahastot kattavat tällä hetkellä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin ja jatkossa sen seuraajastrategiaan perustuvan temaattisen keskittämisen kautta. Komitea vaatii siksi määrittämään EU:n tukeen oikeutettujen rakenneuudistusten soveltamisalan toimivaltuuksien ja EU:n lisäarvon perusteella sekä tekemään selvän eron koheesiopolitiikkaan perustuvan tukikelpoisuuden (175 artikla) ja hallinnolliseen yhteistyöhön perustuvan tukikelpoisuuden (197 artikla) välillä.

Suosituksia vuoden 2020 jälkeistä aikaa varten

26. toivoo, että prosessi ehdotuksen määrittämiseksi seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten käynnistetään ajoissa, jotta kansalaiset ja tärkeimmät sidosryhmät voivat osallistua siihen asianmukaisesti ja jotta vältetään näin viivästyksset asetusten ja suuntaviivojen hyväksymisessä, sillä ne ovat hidastaneet nykyisen ohjelmakauden käynnistämistä.

27. muistuttaa aiheesta *State of play and future challenges of the European Social Fund in promoting social cohesion in Europe's cities and regions* ("Euroopan sosiaalirahaston tilanne ja tulevat haasteet sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi EU:n kunnissa ja alueilla") laaditun AK:n tutkimuksen perusteella ESR:n kasvavasta merkityksestä tulevina vuosina ja etenkin haasteista, joiden syinä ovat pitkäaikaistyöttömyys, nuorten integroiminen työmarkkinoille, väestön ikääntyminen ja sisäalueiden, syrjäisten sekä raja-alueiden marginalisoituminen, maaseudun väestökato, muuttoliikkeestä aiheutuva väestörakenteen muuttuminen, pakolaisten ja muuttajien kotouttaminen, sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen kaupunkialueilla, tietynlaisen ammattitaidon puute ja yleissivistävän, ammatillisen ja korkea-asteen opetuksen mukauttaminen teknologiseen kehitykseen, heikossa asemassa olevien ryhmien sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen, koulutuksen

⁽⁴⁾ COR 1319/2014.

⁽⁵⁾ COR-03141/2017.

tukeminen esikoulusta aina ikääntyneiden koulutukseen sekä heikosti koulutettuihin ja pätevyityneisiin aikuisiin kohdennettavat toimet sekä koulutusstandardien mukauttaminen unionin työmarkkinoiden tarpeisiin.

28. vaatii painokkaasti EGR:n ja ERI-rahastoihin kuuluvan ESR:n keskinäistä täydentävyyttä, sillä EGR on lyhyen aikavälin tukea tarjoava mekanismi, kun taas pitkän aikavälin toimenpiteitä tuetaan ERI-rahastoista, mikä voi palvella EGR-alueilla jatkotoimena.

29. painottaa käynnissä olevan digitaalisen vallankumouksen ennennäkemätöntä laajuutta sekä siitä työmarkkinoihin nyt ja etenkin vastedes kohdistuvia mullistavia vaikutuksia. Komitea muistuttaa haasteista, joita kyseinen ilmiö aiheuttaa yleissivistävälle ja ammatilliselle koulutukselle, sillä on mukauduttava uusiin pätevyysvaatimuksiin ja vahvistettava kaikille niin yleissivistävän kuin ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen kaikilla tasoilla tarjottavia oppimismahdollisuuksia.

30. ehdottaa, että ESR:n puitteissa määritellään tulevaisuudessa joukko perustason toimenpiteitä, jotta muita heikommassa asemassa oleville nuorille varmistetaan mahdollisuus hankkia vähimmäisvaatimukset täyttävä koulutus ja jotta heille tarjotaan tarvittavat resurssit asianmukaisen osaamisen tason saavuttamiseksi.

31. katsoo, että on erittäin aiheellista taata tarvittava joustavuus, jonka avulla ESR:n ohjelmasuunnittelu voidaan mukauttaa mahdollisesti ilmeneviin uusiin haasteisiin.

32. muistuttaa, että digitaalista vallankumousta on tuettava edistämällä yhtäältä digitaalialaan ja toisaalta henkilöihin – myös paikallisissa ja alueellisissa julkisissa organisaatioissa työskenteleviin ihmisiin – kohdennettavien investointien yhdentämistä.

33. onkin sitä mieltä, että jotta teknologian kehitykseen ja globalisaatioon mukautumisen tarpeesta johtuvat haasteet voidaan ratkaista onnistuneesti, on unionin erilaiset kannustin- ja tukivälineet integroitava, ja niitä on käytettävä siten, että saadaan aikaan yhteisvaikutusta pyrittäessä asianomaisissa älykkään erikoistumisen strategioissa määriteltyihin tavoitteisiin.

34. on vakuuttunut siitä, että jos kyseiset haasteet halutaan ratkaista, ESR:n tulisi edelleen olla ERI-rahastojen kiinteä osa sekä alueellisen koheesiopolitiikan keskeinen osatekijä. Näin voidaan hyödyntää kaikki mahdollinen yhteisvaikutus, joka saadaan aikaan integroinnista sellaisten toimien kanssa, jotka on rahoitettu muista rakennerahastoista, kuten maaseudun kehittämiseen tarkoitetuista varoista. ESR:n tulee toimia tosiasiallisesti vuorovaikutuksessa muiden rakennerahastojen ja etenkin EAKR:n kanssa, jotta voidaan toteuttaa integroitua aluepolitiikkaa eri rakennerahastojen yhteisin toimin.

35. on lisäksi vakuuttunut siitä, että on säilytettävä mahdollisuus pitää ESR yhteisesti hallinnoitavana rahastona, ja torjuu näin ollen painokkaasti kaikki ehdotukset muuttaa ESR Euroopan komission suoraan hallinnoimaksi rahastoksi. Lisäksi komitea torjuu kaikki ehdotukset keskittämisestä jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan, jollei tämä väistämättä johdu jäsenvaltion institutionaalisesta järjestelmästä.

36. katsoo, että alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa on tärkeä menestystekijä ESR:n täytäntöönpanossa, sillä näin toimia voidaan mukauttaa paremmin edunsaajien tarpeisiin soveltamalla EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden, alueellisten ja paikallisten hallintotahojen sekä paikallistason taloudellisten ja sosiaalisten toimijoiden välistä kumppanuusmenettelyä.

37. kehottaa ottamaan käyttöön erityisiä mekanismeja paikallis- ja aluetasolla ESR:n, ERI-rahastojen ja muiden välineiden välistä koordinoitua toimien täydentävyyttä sekä useista rahoituslähteistä peräisin olevan tuen hyödyntäminen yhden toimen puitteissa.

38. on tyytyväinen skenaarioihin, joissa muut sosiaali- ja työllisyyspolitiikan alalla toimivat rahastot integroidaan ESR:n kanssa (ESR+ tai sateenvarjorahasto) edellyttäen, että tällaisella toimenpiteellä saadaan aikaan selvää yhteisvaikutusta ja että kyseiset rahastot noudattavat edelleen jaetun hallinnoinnin mallia. Tällaiset synergiavaikutukset olisivat erityisen ilmeisiä jaetun hallinnoinnin periaatteella toimivassa turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastossa.

39. toteaa, että ESR:llä on jatkossakin merkitystä alue- ja paikallistasolla, jotta voidaan ratkaista ongelmia, jotka liittyvät varhaiseen koulunkäynnin keskeyttämiseen ja siirtymiseen koulutuksesta työelämään, ja jotta voidaan parantaa koulutusjärjestelmien kykyä ratkaista näitä ongelmia.
40. ehdottaa, että ESR:n alueellisen mukauttamisen avulla huolehditaan siitä, että eri alueiden elinkeinoelämän osaamistarpeisiin voidaan vastata järjestämällä oikeanlaista täydennyskoulutusta ja varmistamalla, että työnhakijoilla on tarvittavaa osaamista. ESR on olennaisen tärkeä toiminnalle ammattipätevyydestä huolehtimiseksi aluetasolla ja jotta mahdollistetaan eri alojen sopeutumistoimet niiden kohdatessa suuria haasteita esimerkiksi digitalisoinnin seurauksena.
41. on samalla huolissaan siitä, että ESR-sateenvarjarahaston luominen saattaa kaiken kaikkiaan vähentää työllisyyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen osoitettuja varoja sekä heikentää paikallis- ja alueyhteisöjen roolia näiden ohjelmasuunnittelussa ja varojen hallinnoinnissa.
42. on samaa mieltä siitä, että on parannettava ESR:n näkyvyyttä monivuotisessa rahoituskehyksessä. Komitean mielestä on tarkoituksenmukaista luoda koheesiopolitiikkaa käsittelevän otsakkeen alle alaotsakkeet taloudellista, alueellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta varten. Kaiken kaikkiaan komitea toivoo, että lisätään monivuotisen rahoituskehyksen rakenteen avoimuutta, jotta unionin kansalaiset pääsevät paremmin perille EU:n painopisteistä.
43. pitää valitettavana, että komission äskettäisessä tiedonannossa "Uuden, modernin monivuotisen rahoituskehyksen avulla tuloksiin EU:n painopistealoilla vuoden 2020 jälkeen"⁽⁶⁾ ei käsitellä sitä, kuinka seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä olisi puututtava Euroopan unionin sosiaalisiin haasteisiin, ja jätetään vain vähän liikkumavaraa sidosryhmille seuraavaa rahoituskehystä koskevan komission ehdotuksen muotoilemiseen. Ehdotus on määrä esittää 2. toukokuuta 2018.
44. vahvistaa, että talouskehityksen sekä sosiaalisen osallisuuden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhtenäistä ja integroitua lähestymistapaa, joka voidaan parhaiten toteuttaa eri rahastoista tai yhdestä laajasta ja soveltamisalaltaan joustavasta rahastosta rahoitetuin ohjelmin. AK toteaaakin monista eri rahastoista rahoitettavien aluekehitysvälineiden, kuten useasta rahastosta tuettavien toimintaohjelmien, yhdenmukaisen alueellisten investointien ja paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden merkityksen ja torjuu kaikki yritykset ottaa käyttöön velvoite rahoittaa ohjelmia yhdestä ja samasta rahastosta.
45. kehottaa myös lisäämään – yksinkertaistamisen ohella – yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen yhdenmukaistamista, jotta rahastojen toimintasääntöjen eroavuudet, aukot ja päällekkäisyydet vähennetään minimiin ja jotta säännöt määritellään yksinkertaisella ja avoimella tavalla sekä jätetään riittävä joustovara valtio-, alue- ja paikallistasolla laadittavia räätälöityjä ratkaisuja eli myös nk. tulospalkkiovälineiden sekä yhteisten toimintasuunnitelmien ja yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen laajentamista varten. Komitea kehottaa tässä yhteydessä Euroopan komissiota antamaan lisäohjeita yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytöstä kaikilla tasoilla ilman rajoituksia tai niiden vähimmäismääriä koskevia vaatimuksia.
46. muistuttaa ESR:n keskeisestä roolista vastattaessa maakohtaisissa suosituksissa esitettyihin linjauksiin työllisyyden, koulutuksen ja sosiaalisen osallisuuden aloilla. Komitea kehottaa mukauttamaan uudistetun eurooppalaisen ohjausjakson ja koheesiopolitiikan paremmin keskenään. Eurooppalaista ohjausjaksoa tulisi demokratisoida edelleen Euroopan ja valtioiden tasolla, ja sen eurooppalainen lisäarvo ja suhde EU:n toimivaltuuksiin tulisi määritellä paremmin. Lisäksi siinä tulisi keskittyä enemmän sitouttamiseen, jota voitaisiin edistää antamalla käytäntösäännöt, joissa vahvistetaan vaatimukset paikallis- ja alueviranomaisten osallistamisesta, sekä käynnistämällä eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisällytettävä järjestelmällinen vuoropuhelu koheesion tilasta Euroopassa.
47. vastustaa tämän vuoksi koheesiopolitiikan alisteista asemaa eurooppalaiseen ohjausjaksoon nähden, sillä näin heikennettäisiin perussopimuksissa koheesiopolitiikalle vahvistettua asemaa. Komitea kehottaa sen sijaan ottamaan alue- ja paikallisviranomaiset järjestelmällisesti kumppaneina mukaan eurooppalaiseen ohjausjaksoon, sisällyttämään alueellinen analyysi prosessin kaikkiin vaiheisiin ja antamaan mahdollisuuksien mukaan aluekohtaisia suosituksia.
48. ehdottaa, että harkitaan AK:n aiheista "Aluekehityksen indikaattorit – BKT ja muut tunnusluvut" ja "Koheesiopolitiikan tulevaisuus vuoden 2020 jälkeen" antamien lausuntojen mukaisesti mahdollisuutta käyttää BKT:n ohella myös indikaattoreita, joissa otetaan huomioon sosiaaliset sekä väestö- ja ympäristötiedot. Tällainen on esimerkiksi EU:n alueiden sosiaalisen edistyksen indeksi.

Bryssel 22. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ COM(2018) 98 final, julkaistu 14. helmikuuta 2018.

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikan puuttumisen aiheuttamat kustannukset ja riskit: koheesiopolitiikan strateginen arvo pyrittäessä saavuttamaan perussopimusten tavoitteet ja vastaamaan Euroopan alueiden uusiin haasteisiin”

(2018/C 247/04)

Esittelijä: Mieczysław Struk (PL, EPP), Pommerin voivodikunnan aluejohtaja

Viiteasiakirja: Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Minun alueeni, minun Eurooppani, meidän tulevaisuutemme: Seitsemäs taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus

COM(2017) 583 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. suhtautuu myönteisesti seitsemännen koheesiokertomuksen julkaisemiseen ja pitää sitä tärkeänä lähtökohtana vuoden 2020 jälkeisestä uudesta koheesiopolitiikasta käytäville keskusteluille. Komitea korostaa tässä yhteydessä, että koheesiopolitiikan odotetaan vuosina 2014–2020 esimerkiksi tuovan yli 7,4 miljoonaa työpaikkaa ja auttavan lähes 9:ää miljoonaa ihmistä parantamaan pätevyyttään ja noin 15:tä miljoonaa kotitaloutta saamaan laajakaistayhteydet. Lisäksi sen avulla on määrä tukea 1,1 miljoonaan pk-yritykseen tehtäviä investointeja ja investoida 16 miljardia euroa digitaalitalouteen. AK toteaaakin koheesiopolitiikan puuttumisen aiheuttavan mittaamattomia kustannuksia, sillä Euroopan alueellinen lähentyminen on nyt tärkeämpää kuin koskaan EU:n, sen kansalaisten ja talouden sekä sen kuntien ja alueiden kannalta.
2. arvostaa sitä, että Euroopan parlamentti kartoittaa säännöllisesti Euroopan yhdentymisen toteutumattomuuden kustannuksia, sillä tällainen tarkastelu osoittaa, että EU-tason yhteisten toimien puuttuminen tietyillä aloilla heikentää merkittävästi talouden tehokkuutta ja rajoittaa tärkeiden julkishyödykkeiden saatavuutta.
3. pitää tässä yhteydessä valitettavana, etteivät Euroopan parlamentti ja komissio ole toistaiseksi ottaneet analyyseissään ja päätöksentekoprosesseissaan huomioon kysymystä koheesiopolitiikan puuttumisen aiheuttamista kustannuksista.
4. kiittää Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiota Bulgariaa siitä, että se on pyytänyt AK:ta laatimaan lausunnon koheesiopolitiikan puuttumisen aiheuttamista kustannuksista ja riskeistä, sillä tämä tarjoaa komitealle erinomaisen tilaisuuden pohtia laajemmin koheesiopolitiikan strategista roolia.
5. muistuttaa siitä perusasiasta, että EU:n taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen kuuluu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 174 artiklan nojalla unionin päätavoitteisiin. Näin ollen AK korostaa, että koheesiopolitiikan on jatkossakin täytettävä tehtävänsä eli vähiten kehittyneiden ja ongelmista kärsivien alueiden tukeen on yhdistettävä kaikille alueille osoitettu tarjonta, jotta voidaan ottaa huomioon kulloisetkin alueelliset haasteet ja mahdollisuudet ja tukea koko EU:n harmonista kehitystä. Näin voidaan osoittaa selvästi, mitä lisäarvoa EU-rahoitus tuo kansalaisille ruohonjuuritasolla. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä alueellisista erityispiirteistä, jotka määrittellään SEUT-sopimuksen 349 artiklassa.
6. korostaa, että koheesiopolitiikka on EU:n tärkein investointipoliittikka, jolla pyritään edellä tarkoitettujen perussopimukseen perustuvien tavoitteiden saavuttamiseen, mutta sen avulla voidaan myös edistää innovointia, hillitä ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja hallita siirtymistä vähähiiliseen talouteen sekä lieventää epäsymmetrisiä talouden häiriöitä turvaamalla julkiset kasvua tukevat investoinnit alueilla. Lisäksi se auttaa vähentämään nuoriso- ja pitkäaikais-työttömyyttä ja edistämään sosiaalista osallisuutta. Näin ollen AK toteaa jälleen kerran tukevansa voimakkaasti #CohesionAlliance-aloitetta ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ www.cohesionalliance.eu

16. tähdentää ympäristönäkökohtien merkitystä Euroopan kuntien ja alueiden kestävän kehityksen ja EU:n kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Ongelmallisten ympäristökysymysten lisääntymisellä, esimerkiksi ilmastomuutoksella ja siitä johtuvalla luonnonkatastrofien yleistymisellä ja voimistumisella, ihmisasutusten, rakennettujen alueiden ja teollisuustoiminnan laajenemisella, luonnon monimuotoisuuden häviämällä ja elinympäristöjen pirstoutumisella sekä muilla ympäristöpaineilla, kuten ilman ja veden saastumisella, saattaa olla vahingollisia seurauksia EU:n kansantalouksille ja yhteiskunnille. Vaikka ympäristöpainoiden vähentämisessä on edistytty, AK on huolissaan siitä, että keskeiset ympäristötavoitteet ovat edelleen saavuttamatta etenkin EU:n keski- ja itäosissa.

17. pitää myönteisenä energiankulutuksen ja kasvihuonekaasupäästöjen rajoittamisessa tapahtunutta huomattavaa edistystä mutta huomauttaa, että se johtuu osittain vain taloudellisen toiminnan vähenemisestä taantuman aikana, joten siirtyminen puhtaiden, myös uusiutuvien, energialähteiden käyttöön sekä energiatehokkaampaan talouteen, vähäpäästöinen liikenne mukaan lukien, edellyttää lisätoimia.

18. kiinnittää huomiota ilmastomuutoksen ja ilmastosta johtuvien luonnonkatastrofien alueelliseen ulottuvuuteen. Ne vaikuttavat eri alueisiin eri tavoin. Komitea korostaakin haavoittuvuuden perusteellisen arvioinnin ja sopeutumistoimien merkitystä Euroopan kunnille ja alueille ja pitää tärkeänä vihreän infrastruktuurin luomista.

19. korostaa, että EU:n liikenneverkko, lähinnä rautatiejärjestelmä, on kaukana optimaalisesta, etenkin EU13-maiden alueilla. Komitea painottaa tähän liittyen, että Euroopan laajuisen liikenneverkon, erityisesti keskeiset solmukohdat yhdistävän TEN-T-runkoverkon, valmiiksi saattaminen ja sen liittäminen kansallisiin ja alueellisiin liikennejärjestelmiin on välttämätöntä sekä liikenteen pullonkaulojen poistamiseksi, matka-aikojen lyhentämiseksi ja eräiden alueiden syrjäisestä sijainnista johtuvien haittavaikutusten vähentämiseksi että ennen kaikkea sisämarkkinoiden toiminnan tehostamiseksi ja siten koko EU:n talouskehityksen edistämiseksi. Samoista syistä AK korostaa, että digitalisaatiokehitys on yksi EU:n kaikkien alueiden keskeisistä haasteista ja että on tärkeää lisätä laajakaistainfrastruktuuriin ja digitaalisiin taitoihin tehtäviä investointeja.

20. toteaa, että lähes kolmannes EU:n kansalaisista asuu ja työskentelee raja-alueilla, joiden taloudellinen suorituskyky on yleensä heikompi kuin muilla alueilla. Viime vuosikymmeninä saavutetusta huomattavasta edistyksestä huolimatta rajat vaikeuttavat edelleen tavaroiden, palvelujen, ihmisten, pääoman ja ideoiden liikkumista, minkä vuoksi yhdentymisen etuja ei voida täysin hyödyntää. Rajoilla esiintyvien esteiden poistaminen toisi raja-alueille huomattavia hyötyjä BKT:n kasvuna, mutta lisäksi se myös vähentäisi rajoihin liittyviä kustannuksia merkittävästi.

Kuntien ja alueiden haasteet

21. toteaa, että yksi EU:n suurimmista haasteista on väestörakenteen muutos ja että sillä on laajoja taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia. Kyse on muun muassa väestön ikääntymisestä, nuorten määrän vähenemisestä, entistä pienemmästä syntyvyydestä, aktiivisen työvoiman supistumisesta ja aivovuodosta (osaamisen siirtyminen muualle). Näiden syiden takia väestönkasvu riippuu pitkälti muuttoliikkeestä, joka vaihtelee suuresti EU:n eri alueilla. Tällaisella epätasapainolla on merkittäviä sosioekonomisia vaikutuksia sekä väestökadosta ja väestön ikääntymisestä kärsiviin alueisiin – enimmäkseen siirtymäalueisiin –, joista useilla on meneillään muutos kohti sellaisia paikallisia palveluja, joilla ei voida käydä kauppaa, mikä vähentää niiden vienti-, kasvu- ja innovointimahdollisuuksia, että suuriin kaupunkikeskuksiin, joihin väestöä muuttaa runsaasti. Tämän vuoksi AK huomauttaa, että koheesiopolitiikalla olisi oltava vahvempi rooli vastattaessa muun muassa sellaisiin sosiaalisiin haasteisiin kuin väestön ikääntyminen, elintapasairaudet ja työttömyys, etenkin kun on kyse nuorisotyöttömyydestä ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevista, sekä muuttajien ja pakolaisten kotouttaminen, köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen.

22. korostaa, että äärimmäisten sääilmiöiden esiintymistiheys kasvanee ja niiden vaikutus voimistunee kaikkialla Euroopassa. Ilmastomuutoksen vaikutukset vaihtelevat suuresti eri alueilla, mutta entistä suurempi altistuminen katastrofiriskeille kasvattaa mahdollisia menetyksiä erityisesti tiheään asutuilla alueilla.

23. tähdentää rajatylittävän, valtioiden välisen ja alueiden välisen yhteistyön olevan tärkeää alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi ja EU:n alueiden keskinäisen solidaarisuuden edistämiseksi. Lisäksi se on erittäin hyödyllistä EU:n tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

24. painottaa, että alueilla ja kunnilla on edessään ennennäkemättömiä haasteita maailmanlaajuisesta kilpailusta, digitalisaatiokehityksestä ja murroksellisten teknologioiden ilmaantumisesta, väestörakenteen muutoksesta ja muuttoliikkeestä sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskistä aina energiaturvallisuuteen, ilmastomuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden häviämiseen saakka. Kaikilla näillä on voimakkaita alueellisia vaikutuksia, ja hyödyt ja kustannukset jakautuvat epätasaisesti EU:n aluetalouksien ja -yhteisöjen kesken. Seitsemäs koheesiokertomus antaa asialle vahvistuksen ja osoittaa, että on syntynyt eräänlaisia alueellisia kehitysrhytmittymiä. Lisäksi nämä haasteet voivat merkittävästi vahvistaa toinen toisiaan ja muuttaa Euroopan taloudellista, sosiaalista ja alueellista kenttää kielteisellä tavalla, mikä saattaa osaltaan lisätä eriarvoisuutta tuntuvasti nykyisestään ja siten tehdä tyhjäksi perussopimukseen kirjatun tavoitteen EU:n yhteenkuuluvuuden lujittamisesta.

25. korostaa tässä yhteydessä, että koheesiopolitiikan puitteissa on jatkossakin investoitava kaikkiin EU:n alueisiin, sillä niiden mukautuminen edellä mainittuihin häiriöihin edellyttää paikkalähtöisiä ja paikkakohtaisten olosuhteiden mukaisia pitkän aikavälin strategioita, joissa on mahdollista yhdistää taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen ulottuvuus ja joiden avulla voidaan hyödyntää synergiavaikutuksia kaikkien Euroopan rakenne- ja investointirahastojen kesken ja muiden EU-välineiden kanssa. Komitea toistaa näin ollen vastustavansa voimakkaasti sosiaalisen ulottuvuuden ja Euroopan sosiaalirahaston tarkastelemista erillään koheesiopolitiikasta, sillä se saattaa olla haitallista. Samalla AK vahvistaa kantansa, jonka mukaan Euroopan sosiaalirahastolla tulisi olla kasvava merkitys alueiden sosiaalisen lähentymisen edistämiseksi ja paikallis- ja alueviranomaisilla tulisi olla vahvempi rooli rahaston ohjelmasuunnittelussa ja hallinnoinnissa.

26. toteaa, että SEUT-sopimuksen 174 artiklan mukaisesti on ratkaisevan tärkeää ottaa huomioon julkisten toimien alueelliset vaikutukset, ja toistaakin alueellisten vaikutusten arvioinnilla olevan suuri merkitys EU:n toimintapolitiikkoja suunniteltaessa, jotta politiikan tehokkuus voidaan maksimoida.

Koheesiopolitiikan rooli

27. painottaa, että koheesiopolitiikan olisi oltava keskeisellä sijalla keskusteltaessa paitsi siitä, miten kaikkien EU:n osien tarjoamat mahdollisuudet voivat edistää talouskasvua ja miten kaikki EU:n kansalaiset voivat hyötyä Euroopan yhdistymisestä osallistavalla tavalla, myös siitä, miten voidaan varmistaa, että kaikki EU:n osat pääsevät hyödyntämään globaalin muutoksen tarjoamia mahdollisuuksia. AK toistaakin tukevansa kaikki alueet kattavan vahvan ja entistä paremman koheesiopolitiikan turvaamista vuoden 2020 jälkeen ja korostaa, että koheesiopolitiikalla olisi oltava EU:ssa tärkeä rooli myös tulevaisuudessa, kuten komitean lausunnossa ”Koheesiopolitiikan tulevaisuus vuoden 2020 jälkeen”⁽²⁾ esitetään.

28. muistuttaa, että koheesiopolitiikan tarkoituksena on taata – jäsenvaltioiden aluepolitiikkojen tuella – tasapuoliset toimintaedellytykset, jotta koko EU pääsee hyötymään täysimääräisesti sisämarkkinoiden eduista, mikä yhdessä alueiden sopeutumiskyvyn kanssa on keskeinen EU:n kansainvälistä kilpailuasemaa määrittävä tekijä. Samalla AK korostaa, että vaikka sisämarkkinat ovat olleet EU:lle toimiva ”lähentymiskoneisto”, hyödyt eivät jakaudu tasapuolisesti eivätkä muita heikommassa asemassa olevat alueet (muun muassa ne, joilla on erityisiä maantieteellisiä haasteita) ja yhteiskuntaryhmät pääse automaattisesti niistä osallisiksi. Näin ollen on edelleen olemassa vaara, että EU:n talouskasvun moottoreina toimivat alueet ja muut alueet erkanevat taloudellisesti ja sosiaalisesti yhä enemmän toisistaan.

29. painottaa tässä yhteydessä, että koheesiopolitiikalla on edelleen äärimmäisen ajankohtainen tehtävä, sillä se tarjoaa kaikille EU:n kansalaisille, etenkin vähemmän kehittyneiden alueiden väestölle, mahdollisuuden hyötyä EU:n yhdistymisen tuomista eduista. Vähemmän kehittyneet alueet voivat koheesiopolitiikan välineitä käyttämällä valjastaa oman potentiaalinsa ja hyödyntää sitä, ja vahvemmillä alueilla taas on niiden ansiosta paremmat valmiudet vastata globaaleihin haasteisiin. Tässä mielessä koheesiopolitiikka on eurooppalaisen solidaarisuuden konkreettisin ilmentymä. Se tarjoaa ihmisille yhtäläisiä mahdollisuuksia ja parantaa elämänlaatua kaikilla EU:n alueilla. AK tähdentääkin, että tulevaa koheesiopolitiikkaa ei pitäisi pitää lahjana vaan moninaisia, kehitystasoltaan erilaisia maita ja alueita yhdistävien sisämarkkinoiden välttämättömänä pilarina.

30. korostaa, että koheesiopolitiikka on EU:n tärkein politiikka alueellisen epätasapainon torjumiseksi ja erilaisista haasteista johtuvien kehityserojen kaventamiseksi. Sen avulla on onnistuttu edistämään merkittävästi myönteistä taloudellista, sosiaalista ja alueellista muutosta EU:ssa, mistä on kiittäminen monitahoista ja monialaista toimintamallia, jolla on pyritty tukemaan paitsi innovointia, pk-yrityksiä, vähähiilistä taloutta, liikenneinfrastruktuuria, kaupunkialueiden elvyttämistä, teollisuuden muutosta ja maaseudun monipuolistamista myös koulutusta ja osaamista, työllisyyttä, kulttuuria, sosiaalista infrastruktuuria ja sosiaalista osallisuutta, vain muutamia mainitaksemme. AK painottaakin tarvetta huolehtia koheesiopolitiikan ja EU:n alakohtaisten toimintapolitiikkojen ja ohjelmien voimakkaammista yhteisvaikutuksista ja tiiviimmistä koordinoinnista.

31. korostaa, että ollakseen vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni tarvitsee kaikki alueet kattavaa vahvaa ja tehokasta koheesiopolitiikkaa enemmän kuin koskaan, sillä haasteita on paljon ja niihin liittyy vakavia alueellisia näkökohtia. AK toteaa jälleen kerran, että koheesiopolitiikan avulla pystytään vastaamaan nykyisiin ja uusiin haasteisiin joustavasti ja paikkakohtaisten olosuhteiden mukaisesti, erityisesti kun on kyse globalisaatioon liittyvien äkillisten kriisitilanteiden aiheuttamista haasteista. Komitea painottaa samalla, että perimmäinen tavoite eli taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vahva Eurooppa sekä entistä tiiviimpi alueellinen yhteenkuuluvuus voidaan saavuttaa vain, jos sekä kaupunki- että maaseutualueet toisiaan täydentävinä funktionaalisina alueina vahvistuvat asianmukaisen kohdennetun tuen avulla.

⁽²⁾ EUVL C 306, 15.9.2017, s. 8

32. katsoo, että koheesiopolitiikan välineitä pitäisi tulevaisuudessa parantaa siten, että niillä pystyttäisiin reagoimaan uusiin haasteisiin entistä vaivattomammin ja paremmin. Niistä ei kuitenkaan saa tulla liian monimutkaisia, sillä taloudellista ja sosiaalista lähentymistä, suhdannevaihtelujen taltuttamista, budjettikurin turvaamista ja poliittisen rapautumisen ehkäisemistä on tuskin mahdollista yhdistää toisiinsa. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä kannattavansa eriytettyä toimintamallia, jotta koheesiopolitiikan hallinnointi- ja valvontajärjestelmää voidaan yksinkertaistaa ja tehostaa.

33. korostaa tarvetta vahvistaa Euroopan alueellisen yhteistyön roolia rajojen aiheuttamien esteiden poistamisessa ja sellaisen rajatylittävän yhteistyön edistämisessä, jolla pyritään EU:n kansalaisia hyödyttäviin konkreettisiin tuloksiin. Komitea katsoo tässä yhteydessä, että Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien pitäisi olla riittävän joustavia eri raja-alueiden erityistarpeiden huomioimiseksi, mikä koskee myös mahdollisuutta rahoittaa ihmisten välisiä ja pienimuotoisia hankkeita. Lisäksi AK pitää tarpeellisena poistaa merialan yhteistyölle asetettu 150 kilometrin raja-arvo ja soveltaa Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmissa oikeasuhtaisempaa menettelytapaa valtiontukien sekä tarkastus- ja valvontavaatimusten suhteen⁽³⁾. AK muistuttaa myös kasvavasta tarpeesta hyödyntää makroaluestrategioita nykyistä enemmän. Tätä olisi tuettava EU:n muiden toimintapolitiikkojen lisäksi myös koheesiopolitiikan keinoin.

34. kehottaa Euroopan parlamenttia ja komissiota kehittämään menetelmän koheesiopolitiikan puuttumisen aiheuttamien kustannusten määrittämiseksi, jotta voidaan esittää lisää määrällistä näyttöä koheesiopolitiikan tuomasta eurooppalaisesta lisäarvosta.

Koheesiopolitiikan taustalla olevat arvot

35. tähdentää, että koheesiopolitiikan toteuttamisella on monia myönteisiä heijastusvaikutuksia, sillä se auttaa parantamaan hallinnon ja julkisten elinten laatua monilla alueilla. Se on paitsi talouskasvun keskeinen ennakkoodellytys myös vankka lähtökohta koko yhteiskunnan hyvinvoinnille sekä kansalaisten luottamukselle ja EU:n poliittiselle legitimitetille. AK toteaa, että koheesiopolitiikalla tulisi jatkossakin edistää uudenlaista hallintokulttuuria alueilla niin, että sen avulla vahvistetaan monitasoista hallintoa, kumppanuusperiaatetta, keskipitkän aikavälin taloussuunnittelua, monivuotista ohjelmasuunnittelua ja rahoitusta, yhdenmetyä paikkalähtöisiä toimintamalleja ja välineitä mutta myös avointa ja näyttöön pohjautuvaa päätöksentekoa, ennakkoehjoja, tulossuuntautuneisuutta, temaattista keskittämistä, kannustimiin perustuvia mekanismeja, kehittyneitä hallinnointijärjestelmiä sekä viestintätoimia, jotta koheesiopolitiikan suorat vaikutukset voidaan saattaa kansalaisten tietoon.

36. korostaa, että koheesiopolitiikka on EU:n tehokkain väline toimintapolitiikan lokeroinnin lopettamiseksi. Se voi toimia EU:ssa toteutettavien rakennemuutosten keskeisenä moottorina nivomalla erilaisia alakohtaisia politiikkoja yhteen sellaisten yhdenmetyjen, paikkalähtöisten ja älykstä erikoistumista koskevien strategioiden avulla, jotka tarjoavat räätälöityjä ratkaisuja paikallisten asukkaiden, yrittäjien ja hallintotahojen määrittelemien aluekohtaisten suhteellisten etujen, kehitysmahdollisuuksien ja haasteiden pohjalta.

37. huomauttaa tässä yhteydessä, että koheesiopolitiikka voi olla vielä huomattavastikin tehokkaampaa, mikäli jäsenvaltiot ajavat päättäväisesti sellaisten rakenneuudistusten toteuttamista ja ennakkoehjojen täyttämistä, jotka edistävät osaltaan koheesiopolitiikan täytäntöönpanoympäristön paranemista, myös institutionaalisia valmiuksien kehittymistä. Lisäksi AK tähdentää, että mahdolliset muut, muun muassa taloudelliset, yhteydet rakenneuudistusten ja koheesiopolitiikan välillä edellyttäisivät alue- ja paikallisviranomaisten huomattavasti aktiivisempaa osallistumista eurooppalaisen ohjausjakson käytäntönsäntöjen pohjalta, jotta voidaan vahvistaa prosessin tehokkuutta ja prosessiin sitoutumista. Kunkin rakenneuudistuksen on myös ehdottomasti läpäistävä etukäteen tehtävä testi sen tuoman eurooppalaisen lisäarvon kartoittamiseksi ja oltava todennetusti suoraan yhteydessä perussopimusten mukaisiin tavoitteisiin⁽⁴⁾.

38. toteaa, että koheesiopolitiikka on osoittanut alueellisten ja paikallisten toimijoiden voimaannuttamisen olevan ratkaisevan tärkeää rakennemuutosten helpottamiseksi. Lisäksi tutkimuksissa on saatua näyttöä siitä, ettei mahdollisuuksia lisätä koko maan tuottavuutta alueiden suorituskykyä parantamalla ole vielä täysin hyödynnetty. Tämän vuoksi AK korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset on nivottava tiiviimmin mukaan älykkääseen ja vahvaan koheesiopolitiikkaan osana monitahoisten ja vankkojen kehitysstrategioiden laaja-alaista edistämistä. Tämän pitäisi tehdä Euroopan yhdyntymisestä kansalaisten näkökulmasta konkreettisempaa ja siten vahvistaa EU:n legitimitettiä paikallis- ja aluetasolla.

⁽³⁾ AK:n työpajaseminaari Euroopan alueellisen yhteistyön yksinkertaistamisesta (<https://cor.europa.eu/Documents/Migrated/Events/ETC-WORKSHOP-FINAL-REPORT.pdf>).

⁽⁴⁾ AK:n päätöslauselma ERI-rahastojen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen muuttamisesta rakenteellisten uudistusten tukemiseksi, COR-2017-06173-00-00-RES.

Koheesiopolitiikan puuttumisesta EU:lle aiheutuvat kustannukset ja riskit: ennakkovaroitus

39. korostaa Eurooppa 2020 -strategian jälkeisen poliittisen kehityksen luomisen olevan erittäin tarpeellista, jotta koheesiopolitiikan temaattista keskittämistä voidaan jatkaa ja sen kyky reagoida alueellisiin tarpeisiin voidaan turvata myös vuoden 2020 jälkeen.

40. korostaa, että koheesiopolitiikan heikentäminen tai pilkkominen esimerkiksi siten, että se rajoitettaisiin vain tiettyihin alueluokkiin tai Euroopan sosiaalirahasto irrotettaisiin siitä, toisi mukanaan suuria poliittisia riskejä. Se asettaisi kyseenalaiseksi EU:n kyvyn täyttää perussopimuksissa asetetut taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisen tavoitteet, sillä monilla alueilla ei enää olisi tähän tarvittavaa vähimmäistukea, ja tarkoittaisi näin ollen myös keskeisiä eurooppalaisia tavoitteita edistävien investointien vähenemistä.

41. tähdentää tässä yhteydessä olevansa huolissaan siitä, että pahimmassa tapauksessa koheesiopolitiikan puuttuminen Euroopan unionissa johtaa

- a) taloudellisten ja sosiaalisten erojen kasvuun alueiden välillä ja jännitteiden lisääntymiseen jäsenvaltioiden kesken
- b) sisämarkkinoiden hajoamiseen ja EU:n talouden tehottomampaan ohjaukseen ja hallintaan
- c) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toteuttamatta jäämiseen
- d) vakaviin esteisiin muuttoliikehaasteen hoitamisessa
- e) EU:n poliittisiin toimielimiin ja jopa demokratiaan kohdistuvan luottamuksen ja uskon heikkenemiseen, mikä puolestaan voi johtaa populismin ja nationalismin voimakkaaseen yleistymiseen ja siten poliittiseen epävakauteen ja lopulta jopa EU:n hajoamiseen.

42. katsookin, että EU:ssa edelleen vallitsevien taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen umpeenkurominen on koko Euroopan unionin tärkein pitkän aikavälin haaste.

43. toistaa tässä yhteydessä, että koheesiopolitiikkaa ei saa rasittaa EU-tason jälkikääteisohjeilla, joiden täyttymiseen paikallis- ja alueviranomaiset eivät voi vaikuttaa tai joiden vuoksi nämä voisivat joutua hallitusvallan harjoittaman politiikan vangeiksi.

Bryssel 22. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Laajentuminen: Länsi-Balkanin maiden paikallis- ja alueyhteisöjen ottaminen mukaan makroalueyhteistyötä, rajat ylittävää yhteistyötä ja muuta valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä koskeviin EU-aloitteisiin”

(2018/C 247/05)

Yleisesittelijä: Franz Schausberger (AT, EPP), Salzburgin osavaltion edustaja alueiden komiteassa

Viiteasiakirja: COM(2018) 65 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. on tyytyväinen siihen, että puheenjohtajavaltio Bulgaria on asettanut Länsi-Balkanin painopisteekseen ja pyytänyt AK: lta tästä aiheesta lausunnon.
2. pitää myönteisenä ja kannattaa Euroopan komission 6. helmikuuta 2018 esittämää strategiaa ”Uskottavat jäsenyysnäkömät ja EU:n tehostettu sitoumus Länsi-Balkanin maille”.
3. on Euroopan komission tapaan vakuuttunut siitä, että Länsi-Balkanin maat ovat osa Eurooppaa, että niillä on yhteinen eurooppalainen perintö, yhteinen historia ja yhteinen tulevaisuus ja että uskottavat jäsenyysnäkömät ovat avaintekijä alueen muuttamiseksi ja siten turvallisuuden, vaurauden, sosiaalisen hyvinvoinnin, sovinnon ja vakauden edistämiseksi.
4. panee tyytyväisenä merkille näkömät, joiden mukaan Serbia ja Montenegro voivat liittyä EU:hun vuoteen 2025 mennessä ja Albania ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia aloittaa liittymisneuvottelut, Bosnia ja Hertsegovinasta voi tulla ehdokasmaa ja Kosovolla⁽¹⁾ on mahdollisuus edetä kohti jäsenyyttä panemalla vakaus- ja assosiaatiosopimus täytäntöön.
5. tukee samalla täysin Euroopan komission selkeää toteamusta, että tällaiset näkömät voidaan saavuttaa vain, jos Länsi-Balkanin maat täyttävät kaikki tarvittavat kriteerit ja edellytykset etenkin demokratiansa vahvistamiseksi ja toteuttavat kaikki tarvittavat uudistukset erityisesti sellaisilla aloilla kuin oikeusvaltio, perusoikeuksien kunnioittaminen, kilpailukyky, alueellinen yhteistyö ja sovinto. Näillä aloilla ei saa olla poliittisia poikkeuksia, eikä ehtoja saa muuttaa prosessin aikana.
6. on tyytyväinen Euroopan komission aikomukseen vahvistaa merkittävästi tukeaan Länsi-Balkanin maiden muutosprosessille esimerkiksi lisäämällä asteittain liittymistä valmisteleavan tukivälineen (IPA) rahoitusta vuoteen 2020 mennessä seitsemän lippulaiva-aloitetta sisältävän konkreettisen toimintasuunnitelman mukaisesti.
7. katsoo, että Länsi-Balkanin maita koskevan EU:n laajentumisstrategian on oltava osa laajempaa strategiaa unionin vahvistamiseksi vuoteen 2025 mennessä, sillä ennen kuin unioni voi laajentua, sen on oltava vahvempi ja vakaampi, ja 27 jäsenvaltiota ja niiden väestö on saatava vakuuttuneiksi EU:n laajentumisen lisäarvosta.

⁽¹⁾ Tämä nimitys ei vaikuta Kosovon asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

8. on tyytyväinen Länsi-Balkanin maiden Triesten huippukokouksessa 2017 antamaan juhlalliseen vakuutukseen, jolla ne sitoutuvat tukemaan toisiaan EU:hun liittymisen valmistelussa ja ratkaisemaan poliittiset erimielisyytensä omissa demokraattisissa instituutioissaan sekä vahvistamaan keskinäistä poliittista vuoropuheluaan, koska hyvien naapuruussuhteiden luominen on keskeinen tekijä Euroopan unioniin liittymisen valmistelussa.

9. viittaa lukuisiin lausuntoihinsa, joissa nimenomaan painotetaan toistuvasti, että alue- ja paikallistason edustajat on otettava aktiivisesti mukaan Euroopan yhdentymisprosessiin ja että EU:n normit ja hyviksi osoittautuneet käytänteet on toteutettava alue- ja paikallistasolla laajentumisprosessin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Vain näin valtiotasoa alemmat tasot voivat saada asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti tarvittavan taitotiedon, jotta ne kykenevät huolehtimaan EU:n säännösten mukaisista tulevista tehtävistä ja vastuista.

10. suhtautuu myönteisesti EU:n hyväksymään yhteenliitettävyyttä koskevaan toimintasuunnitelmaan ja muihin alueellisiin aloitteisiin, kuten Berliinin prosessiin, ja kehottaa voimakkaasti osallistamaan laajentumismaiden paikallis- ja alueviranomaiset ja hyödyntämään toteuttamisessa uudempien jäsenvaltioiden saamia kokemuksia etenkin liikenteen, energian, digitaalisen kehityksen, koulutuksen ja nuorisoasioiden aloilla.

11. kehottaa tekemään erityisjärjestelyjä ja peruuttamattomia sitoumuksia sen varmistamiseksi, että uudet jäsenvaltiot eivät pysty estämään muiden Länsi-Balkanin ehdokasmaiden liittymistä.

Valtiotasoa alempien tasojen merkitys laajentumisprosessissa

12. toteaa huolestuneena, että useimmissa Balkanin maissa julkishallinto on kaikilla valtiollisilla hallintotasolla ja etenkin paikallisessa itsehallinnossa edelleen heikko, sillä on rajalliset hallinnolliset valmiudet, se on erittäin politisoitunut ja korruptoitunut ja sille on tyypillistä avoimuuden puute ja heikko rahoitus.

13. muistuttaa, että demokraattisten instituutioiden toimintaa on vahvistettava valtio-, alue- ja paikallistasolla, samoin kuin moitteettomia vaalimenettelyjä ja alue- ja kunnanvaltuustojen asianmukaista toimintaa sekä kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävää rakentavaa ja jatkuvaa vuoropuhelua.

14. kehottaa kaikkia Länsi-Balkanin maita laatimaan ja panemaan täytäntöön uudistusohjelmia sekä parantamaan hallinnon laatua ja vastuuvetovollisuutta etenkin avoimen julkisen talouden, sähköisen hallinnon strategioiden, kansalaisille suunnattujen parempien palvelujen sekä sellaisten uusien lakien edistämiseksi, jotka koskevat yleisiä hallintomenettelyjä ja julkiseen sektoriin ja alue- ja paikallishallinnon työntekijöihin sovellettavia tasapainoisia ja oikeudenmukaisia palkkajärjestelyjä sekä avoimia palvelukseenotto- ja irtisanomismenettelyjä.

15. toteaa, että paikallishallinnon uudistamiseen tähtäävien uusien lakien hyväksymisen myötä on useimmissa Länsi-Balkanin maissa saatu aikaan merkittävää edistymistä, mutta on kuitenkin sitä mieltä, että tarvitaan vielä paljon työtä ja välttämätöntä rahoitusta paikallisviranomaisten hallinnollisten valmiuksien parantamiseksi, jotta ne myös kykenevät suoriutumaan laajennetuista tehtävistään laajentumisen valmistelemiseksi ja sen jälkeen väestönsä hyväksi.

16. tuo myönteisenä esimerkkinä esiin julkishallintoa koskevan lain hyväksymisen Serbiassa Vojvodinan autonomisella alueella ja paikallistasolla, mutta toteaa kuitenkin, että laki Vojvodinan autonomisen alueen luonnonvaroista on vielä hyväksyttävä, kuten perustuslaissa säädetään.

17. pitää myönteisenä, että useimmissa Länsi-Balkanin maissa, etenkin Albaniassa, on hyväksytty ja toteutettu paikallisia alueuudistuksia, joiden myötä kunnille on siirretty uusia toimivaltuuksia, vaikka uusien kuntien taloudellinen ja hallinnollinen vahvistaminen eteneekin varsin hitaasti.

18. pitää erittäin myönteisenä, että Länsi-Balkania koskevassa Euroopan komission laajentumisstrategiassa kehoitetaan nimenomaan pyrkimään monitasoiseen hallintoon perustuvaan keskus-, alue- ja paikallishallintotahojen asianmukaiseen tasapainoon, sillä alueellinen ja paikallinen hallintotaso jätetään pitkälti huomiotta EU:n laajentumiseen tähtäävässä strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa Länsi-Balkanin laajentumismaissa.

19. katsoo, että alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa on ehdottoman välttämätön, jotta Länsi-Balkanin maiden yhdistyminen EU:hun onnistuu oikea-aikaisesti.

20. panee tyytyväisenä merkille, että Länsi-Balkanin maissa on varsinkin paikallistasolla tiivistetty rajat ylittävää yhteistyötä vaihtamalla kokemuksia, siirtämällä taitotietoa ja parhaita käytänteitä koskevia esimerkkejä sekä ottamalla käyttöön uusia menettelyjä ja toimintatapoja. Tässä yhteydessä on mainittava etenkin paikallisten ja alueellisten yhdistysten ja organisaatioiden, kuten Adrian- ja Joonianmeren Euroregio-alueen ja alueellisen Kaakkois-Euroopan paikallisviranomaisten järjestöjen verkon (Network of Associations of Local Authorities of South East Europe, NALAS), toiminta ja aloitteet, joita tulisi integroida ja edistää voimakkaammin EU-tasolla.

21. pahoittelee, että tähän mennessä ei ole olemassa kattavaa ja kestäväpohjaista paikallisen yhteistyön foorumia eikä vahvoja yhteyksiä EU:n toimielimiin, jotta voitaisiin tukea EU:n normien täytäntöönpanoa ja noudattaa EU:n säännöstöä paikallistasolla. Lisäksi komitea pahoittelee, että tervetulleet olemassa olevat yhteistyöaloitteet, kuten alueellinen yhteistyöneuvosto (RCC), julkishallinnon alueellinen koulu (ReSPA) ⁽²⁾ ja Berliinin prosessi, keskittyvät pääasiassa keskushallintoihin, eikä niissä oteta huomioon alue- ja paikallistasoa.

Hallinnon hajauttaminen ja demokratia

22. pitää valitettavana, että kuluneiden kymmenen vuoden aikana Länsi-Balkanin maiden kehitystä ovat leimanneet uudistusten estäminen, kärsimättömyys ja kasvava epäluulo EU-jäsenyyttä kohtaan sekä merkit lisääntyvästä epävakaudesta, korruptiosta, nationalismista ja valtiollisten instituutioiden ja julkishallintojen äärimmäisestä politisoitumisesta. Tämä on osittain johtanut siirtymiseen kohti itsevaltaisempia hallitusmuotoja ja keskitettyä hallintoa.

23. muistuttaa ennen kaikkea Bosnia ja Hertsegovinan yhteydessä siitä, miten tärkeää kaikkien hallintotasojen välinen hyvä koordinointi on maan toimintakyvyn, uudistusohjelman tehokkaan toteuttamisen, liikkuvuuden sekä yhtenäisen talousalueen luomisen kannalta. Komitea on tyytyväinen siihen, että tällä välin kaikki tasot ovat sopineet vastaamisesta Euroopan komission kattavaan kyselyyn.

24. toteaa, että vaalilainsäädäntö paikallis- ja aluevaalien järjestämiseksi Länsi-Balkanilla vastaa pitkälti eurooppalaisia normeja ja että paikallisvaalit käydään yleensä rauhallisesti ja järjestäytyneesti, vaikkakin edelleen on olemassa huomattavia puutteita, jotka liittyvät vaaliviranomaisten puolueellisuuteen ja politisoitumiseen, vaalikampanjarahoitukseen avoimuuteen, rekisteröintiprosessiin ja vaaliriitojen ratkaisemiseen.

25. on vakuuttunut siitä, että hallinnon hajauttaminen on demokraattisen uudistusprosessin pilarina ratkaisevan tärkeää sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, vakauden, rauhan ja sovinnon edistämässä Länsi-Balkanilla ja siten myös Euroopan tulevaisuuden rakentamisessa.

26. on tietoinen siitä, että kun toteutetaan ehdottoman välttämättömiä toimia oikein ymmärretyn hallinnon hajauttamisen vahvistamiseksi, on huolehdittava siitä, ettei etnisiä jakautumisia ja jännitteitä vahvisteta.

27. on vakuuttunut siitä, että julkishallinnon epäpolitisoituminen on julkishallinnon ja kansalaisten välisen luottamuksen vahvistumisen keskeinen edellytys alue- ja paikallistasolla.

Oikeusvaltioperiaate, perusoikeudet ja korruption torjunta alue- ja paikallistasolla Länsi-Balkanilla

28. pahoittelee, että EU:n monen vuoden sitoutumisen jälkeen Länsi-Balkanin maiden keskus-, alue- ja paikallishallintotasolla on edelleen tiiviit yhteydet järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja korruptioon ja että julkiset ja yksityiset intressit ovat kytkeytyneet vahvasti toisiinsa.

⁽²⁾ ReSPA on kansainvälinen organisaatio, jolle on uskottu julkishallinnon alueellisen yhteistyön vauhdittaminen Länsi-Balkanin alueella (<https://www.respaweb.eu>).

29. suosittaa sen vuoksi, että korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan perustettuja erikoisyyttäjäelimiä ja oikeudellisia elimiä vahvistetaan tuntuvasti, jotta voidaan takavarikoida laittomasti hankitut varat, kieltää toimiminen julkisessa tehtävässä, valvoa virkamiehiä koskevien sääntöjen noudattamista tiukemmin sekä helpottaa tiedonsaannin ja valitusmekanismien käyttöä kansalaisten näkökulmasta.

30. tähdentääkin, että lainkäyttövallan puolueettomuus, laatu ja tehokkuus on varmistettava ja niitä on huomattavasti parannettava paitsi valtion myös alue- ja paikallishallinnon tasoilla, joilla etenkin julkisissa hankinnoissa tarvitaan selkeää avoimuutta. Komitea on tyytyväinen myönteisiin esimerkkeihin, kuten korruption torjuntaviraston perustamiseen ja asianomaisten toimintasuunnitelmien laatimiseen lähes kaikissa Montenegron kunnissa sekä Albaniassa meneillään oleviin toimiin.

31. odottaa, että asianomaiset maat vahvistavat toimiaan oikeusvaltioperiaatteen ja oikeusjärjestelmän rakentamisessa, perusoikeuksien, vapauden ja turvallisuuden takaamisessa sekä vähemmistöjen, erityisesti romaniyhteisön – jonka sosiaalista osallisuutta tulisi edistää vahvemmin – ja LGBTI-yhteisön suojelun ja sukupuolten tasa-arvon varmistamisessa ja myös perheväkivallan torjumisessa. Komitea on tässä yhteydessä tyytyväinen siihen, että Serbia on ensimmäisenä maana liittymisprosessissa ottanut käyttöön EU:n tasa-arvoindeksin.

32. kohdistaa suuria toiveita neuvoston puheenjohtajamaahan Bulgariaan, että sen onnistuisi viemään Bosnia ja Hertsegovinan kaikki poliittiset voimat pikaisesti yhteiseen ratkaisuun perustuslain mukaisesta vaaliuudistuksesta lokakuussa 2018 järjestettäviä vaaleja varten. Tässä yhteydessä on otettava huomioon säännökset, jotka pohjautuvat siihen, että Bosnia ja Hertsegovinassa on perustuslain mukaisesti kolme yhdenvertaista kansanryhmää. Tämä tarkoittaa myös, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätökset asioissa Sejdić-Finci, Zorić ja Pilav on pantava täytäntöön, jotta myös juutalaiset, romanit ja muiden kansallisten vähemmistöjen edustajat voivat asettua ehdolle presidenttineuvoston ja federaation edustajainhuoneen vaaleissa ja jotta myös Mostarissa voidaan yli seitsemän vuoden jälkeen taas järjestää kuntavaalit.

33. painottaa sananvapauden ja lehdistönvapauden merkitystä demokraattisessa poliittisessa kulttuurissa, jotta voidaan varmistaa demokraattisen yhteiskunnan moniarvoisuus. Tässä yhteydessä on kyse myös ongelmallisesta vaikuttamisesta toimittajiin ja heidän raportointiinsa viestimien läpinäkyvyyttä omistussuhteiden kautta.

34. muistuttaa, että eurooppalainen demokraattinen kulttuuri edellyttää poliittisilta päättäjiltä esimerkillistä käyttäytymistä kaikilla poliittisilla tasoilla – kuten uhkailun ja provosoinnin lopettaminen, radikaalin ja nationalistisen retoriikan ja toiminnan välttäminen, huomion kiinnittäminen suojelua tarvitsevien ja heikossa asemassa olevien väestöryhmien tarpeisiin sekä etnisten, kielellisten ja uskonnollisten vähemmistöjen tilanteeseen samoin kuin kaikkien ihmisten ehdoton kunnioittaminen näiden ihonväristä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuoli-identiteetistä riippumatta.

35. kehottaa poliittisia johtajia välttämään ja tuomitsemaan kaikkea, mikä voi luoda etnisten ryhmien välisiä jännitteitä, torjumaan aktiivisesti kansallismielistä narratiivia ja sotarikosten ihannoitua rasismia, muukalaisvihaa, ääriliikkeitä, radikalisoitumista ja terrorismia sekä tekemään nuorten parissa ennaltaehkäisevää työtä.

Rajat ylittävä alueellinen ja paikallinen yhteistyö

36. katsoo, että Länsi-Balkanin maiden alueellinen yhteistyö ja hyvät naapuruussuhteet ovat eurooppalaisen kehityksen ja uusien taloudellisten mahdollisuuksien välttämättömiä ennakkoehtoja.

37. tukee kaikkia aloitteita Länsi-Balkanin maiden keskinäisten suhteiden, alue- ja paikallistason rajat ylittävän yhteistyön sekä ystävyyskaupunki- ja TAIEX-ohjelmien vahvistamiseksi. Komitea tarjoaa tukeaan, jotta liittymisneuvotteluja käyvät Länsi-Balkanin maat voitaisiin lukea eurooppalaiseen alueellisen yhteistyön yhtymän mallin piiriin.

38. tekee selväksi, että asianomaisten valtioiden vastuuhenkilöiden on pikaisesti ratkaistava rajat ylittävät kahdenväliset riidat tai tuotava ne ehdoitta sitovaan ja lopulliseen kansainväliseen tuomioistuimen ratkaisuprosessiin tai sovittelunetettelyyn. Komitea pitää tässä yhteydessä valitettavana Slovenian ja Kroatian jatkuvaa kiistaa Piranin lahden kansainvälisistä vesistä, ja kyseisten maiden EU-jäsenyyden myötä siitä on tullut EU:n sisäinen ongelma. Komitea on tyytyväinen rajasopimuksiin, jotka Montenegro on allekirjoittanut Bosnia ja Hertsegovinan sekä Kosovon kanssa.

39. on tyytyväinen siihen, että Serbian tasavalta on äskettäin liittynyt Madridin puitesopimukseen, ja odottaa myös entisen Jugoslavian tasavallalta Makedonialta ja Kosovolta, että ne liittyvät kyseiseen sopimukseen, joka tarjoaa konkreettisia ratkaisuja rajat ylittävän yhteistyön suurimpien esteiden poistamiseksi.

40. on vakuuttunut siitä, että alueella ei saada aikaan kestävästä vakautta ilman Belgradin ja Priştinan välisten suhteiden tehokasta ja kattavaa normalisointia EU:n edistämän vuoropuhelun avulla, minkä vuoksi tarvitaan pikaisesti kattava ja oikeudellisesti sitova normalisointisopimus. Komitea on tyytyväinen Serbian ja Kroatian suhteiden normalisointiin sekä Belgradin ja Priştinan välisen vuoropuhelun jatkamiseen.

41. panee ilahtuneena merkille, että tilanne Kosovon pohjoisosissa on säilynyt suhteellisen rauhallisena, että pohjoisosan kuntien ja keskushallinnon elinten välinen kommunikointi on parantunut ja että yksittäiset provokaatiot ja tuomittavat väkivaltaisuuksien eivät ole vaikuttaneet pysyvästi Belgradin ja Priştinan välillä käynnistettyyn vuoropuheluun.

42. katsoo, että Triestessä heinäkuussa 2017 järjestetyssä Länsi-Balkanin johtajien huippukokouksessa sovittu alueellinen talousalue on merkittävä askel edistettäessä EU:n ja Länsi-Balkanin maiden taloudellista yhdistymistä sekä lisättäessä alueellisten markkinoiden houkuttavuutta. Komitea toivoo, että sovittu toimintasuunnitelma pannaan pikaisesti täytäntöön.

43. pitää erittäin tärkeänä, että tiivistetään Länsi-Balkanin maiden kanssa ja niiden välillä tehtävää rajat ylittävää strategista ja operatiivista yhteistyötä muuttoliikkeen ja rajaturvallisuuden aloilla muun muassa varmistamalla kansainvälisen suojelun saatavuus, vaihtamalla asiaan kuuluvia tietoja ja tehostamalla rajavalvontaa. Komitea kannustaa paikallisviranomaisia tukemaan ihmisalakuljetuksen ja ihmiskaupan torjuntaa.

44. on erittäin tyytyväinen siihen, että vuosia kestäneeseen nimikiistaan liittyvät Kreikan ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian neuvottelut ovat viime aikoina osoittaneet myönteisiä edistymisen merkkejä, ja toivoo, että puheenjohtajamaa Bulgaria onnistuu YK:n johdolla käytävien neuvottelujen ohella lieventämään merkittävästi tätä konfliktia ja tuomaan sitä lähemmäs ratkaisua.

Taloudellinen tilanne ja makroaluestrategiat Länsi-Balkanilla

45. toteaa pahoitellen, että tällä hetkellä yhtäkään Länsi-Balkanin maata ei voida pitää toimivana markkinataloutena, eivätkä ne myöskään kykene selviytymään kilpailupaineista ja markkinavoimista unionissa etenkin vallalla olevan poliittisen vaikuttamisen ja aliehkittyneen yksityissektorin vuoksi. Tämä vaikuttaa erittäin kielteisesti työmarkkinoihin ja heikentää erityisesti nuorten työllistymismahdollisuuksia, joita on vähän.

46. toteaa, että useimmissa liittymistä valmistelevien maiden kunnissa vallitsee näkemys, että EU:n hankkeet ja ohjelmat ovat paikallishallintotahojen oloihin liian monimutkaisia. Näin ollen yhä kehittyneempi ja monitahoisempi seuranta-järjestelmä tekee tyhjäksi komission pyrkimykset yksinkertaistaa osallistumista hankkeisiin ja ohjelmiin.

47. kannattaa nykyisen Euroopan laajuisen liikenneverkon laajentamista, liikennekäytävän valmiiksi saattamista ja verkon ulottamista Kaakkois-Eurooppaan, sillä näin voitaisiin ratkaista Länsi-Balkanin maiden nykyisten puutteellisten liikenneyhteyksien ongelma ja parantaa koko alueen kehitykselle välttämättömiä itä-länsi-yhteyksiä maantie-, meri-, lento- ja raideliikenneverkon avulla.

48. ehdottaakin, että paikallis- ja alueyhteisöjen tai paikallisten yhdistysten edustajat otetaan mukaan prosessiin, joka käsittää IPA-neuvottelut, ohjelmasuunnittelun, seurannan ja arvioinnin.

49. suhtautuu myönteisesti siihen, että EU aikoo esitetyn strategian toteuttamiseksi lisätä asteittain IPA-varoja vuoteen 2020 mennessä ja ottaa tässä yhteydessä vieläkin enemmän huomioon maiden tarpeet.
50. muistuttaa myönteisenä esimerkkinä IPA-välineestä rahoitetusta ”innovaatorahastosta”, jonka päätavoitteina ovat innovointihankkeiden pilottirahoitus sekä tutkimuksen ja kehittämisen vahvistaminen yksityisyrityksissä. Lisäksi rahastosta tuetaan esimerkiksi Innovation Serbia -hankkeen kautta innovatiivisten start-up- ja spin-off-yritysten perustamista sekä markkinasuuntautuneita ja innovatiivisia teknologioita ja palveluja ja vahvistetaan näin ratkaisevasti Serbian yksityistalouden kilpailukykyä.
51. mainitsee myönteisenä esimerkkinä onnistuneesta alueellisesta rajat ylittävästä yhteistyöstä Romanian ja Serbian yhteisen syöväntorjunta-aloitteen, joka toteutetaan Interreg- ja IPA-välineillä edistettävän rajat ylittävän yhteistyöohjelman (Interreg-IPA Cross-border Cooperation Programme) puitteissa ja jonka tavoitteena on parantaa pahanlaatuisten kasvainten diagnosointia ja hoitoa.
52. kiinnittää huomiota myös Länsi-Balkanin maiden alueiden välisiin huomattaviin taloudellisiin ja sosiaalisiin eroihin ja on tyytyväinen yritysten ja pk-yritysten kilpailukykyä edistävään EU-ohjelmaan, jonka avulla pyritään kehittämään vakaata yksityissektoria, sekä teknologian siirtoa ja start-up-yrityksiä tukevan ohjelman suunniteltuun perustamiseen.
53. painottaa, että makroaluestrategiat ja muut EU:n rajat ylittävän yhteistyön välineet, kuten EAYY ja Interreg-ohjelma, ovat keskeisiä tekijöitä rakennettaessa tulevaa EU:ta.
54. on ilahtunut siitä, että puheenjohtajavaltio Bulgaria on asettanut myös digitaalitalouden painopisteekseen, ja tukee kaikkia toimia, joiden avulla yhdistetään Länsi-Balkanin maiden ja EU:n infrastruktuuri liikenteen, energian ja digitaalipalvelujen aloilla.
55. odottaa kaikilta Länsi-Balkanin mailta, että ne osoittavat sitoutuvansa rakentavalla tavalla alueellisen yhteistyön aloitteisiin, kuten Berliinin prosessiin, Tonavan strategiaan, Adrian- ja Joonianmeren aloitteeseen, Kaakkois-Euroopan yhteistyöprosessiin, alueelliseen yhteistyöneuvostoon sekä Keski-Euroopan vapaakauppasopimukseen ja korostaa Länsi-Balkanin alueellisen nuorisovalan yhteistyöjärjestön merkitystä alueen sovintoprosessissa.
56. on sitä mieltä, että Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskeva EU:n strategia (EUSAIR) voi tarjota koko alueelle merkittävän mahdollisuuden, mutta muistuttaa myös jatkuvista ongelmista, jotka liittyvät esimerkiksi puutteellisiin resursseihin, hallintoon sekä muuttoliikekriisistä aiheutuviin haasteisiin.
57. kannattaa makroaluestrategioita Euroopan yhdentymisen välineinä, jotka perustuvat vakauteen, sovintoon sekä EU:n jäsenvaltioiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden hyviin naapuruussuhteisiin. Komitea on sitä mieltä, että EU:n makroaluestrategioiden tulisi kattaa Länsi-Balkan kokonaisuudessaan. Kosovo ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia eivät osallistu Tonavan alueen strategiaan eivätkä Adrian- ja Joonianmeren alueen strategiaan. Komitea suosittaakin, että myös ne Länsi-Balkanin maat osallistuisivat edellä mainittuihin makroaluestrategioihin, jotka eivät vielä ole niissä mukana mutta jotka nivoutuvat niihin maantieteellisessä ja taloudellisessa mielessä, jotta koko Länsi-Balkan kuuluisi makroaluestrategioiden kattaman alueen piiriin ja voisi hyödyntää niiden puitteissa toteutettujen hankkeiden rahoitusmahdollisuuksia.

Bryssel 22. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kauppaa koskeva paketti”

(2018/C 247/06)

Esittelijä: Micaela Fanelli (IT, PES) Riccian (CB) pormestari**Viiteasiakirjat:** Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset Euroopan unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta

COM(2017) 487 final

Tiedonanto EU:n kannalta kriittisten raaka-aineiden luettelosta

COM(2017) 490 final

”Kaikkien kauppa” -strategian täytäntöönpanoa koskeva kertomus – Globalisaation hallinta edistyksellisen kauppapolitiikan avulla

COM(2017) 491 final

Tiedonanto ”Globalisaation hallinta tasapainoisen ja edistyksellisen kauppapolitiikan avulla”

COM(2017) 492 final

Tiedonanto ”Suorat ulkomaiset sijoitukset tervetulleita EU:hun – keskeiset edut on kuitenkin suojattava”

COM(2017) 494 final

Suositukset neuvoston päätöksiksi

COM(2017) 469 final, COM(2017) 472 final ja COM(2017) 493 final

I. MUUTOSEHDOTUKSET

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset Euroopan unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta

COM(2017) 487 final

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 13 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(13) On aiheellista säätää jäsenvaltioiden harjoittamaan ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan sovellettavien menettelypuitteiden keskeisistä tekijöistä, jotta sijoittajat, komissio ja jäsenvaltiot ymmärtävät paremmin, miten sijoituksia todennäköisesti seurataan, ja jotta varmistetaan, että sijoitusten seuranta tapahtuu avoimesti ja että kolmansia maita kohdellaan syrjimättömästi. Näihin tekijöihin olisi sisällyttävä vähintään seurantaan sovellettavien aikataulujen vahvistaminen sekä ulkomaisten sijoittajien mahdollisuus hakea seurantaan koskeviin päätöksiin muutosta tuomioistuimessa.	(13) On aiheellista säätää jäsenvaltioiden harjoittamaan ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan sovellettavien menettelypuitteiden keskeisistä tekijöistä, jotta sijoittajat, komissio, jäsenvaltiot sekä asianomaiset paikallis- ja alueviranomaiset ja työmarkkinaosapuolet ymmärtävät paremmin, miten sijoituksia todennäköisesti seurataan, ja jotta varmistetaan, että sijoitusten seuranta tapahtuu avoimesti ja että kolmansia maita kohdellaan syrjimättömästi. Näihin tekijöihin olisi sisällyttävä vähintään seurantaan sovellettavien aikataulujen vahvistaminen sekä ulkomaisten sijoittajien mahdollisuus hakea seurantaan koskeviin päätöksiin muutosta tuomioistuimessa.

Perustelu

Jäsenvaltioiden päätökset vaikuttavat merkittävästi niihin alueyhteisöihin, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty. Ne on näin ollen otettava mukaan päätösten tekoon.

Muutosehdotus 2

Johdanto-osan 18 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(18) Tätä varten on tärkeää varmistaa vähimmäistason tiedot ja koordinointi kaikissa jäsenvaltioissa niiden ulkomaisten suorien sijoitusten osalta, jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan. Jäsenvaltioiden, joihin ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, olisi asetettava tällaiset tiedot saataville muiden jäsenvaltioiden tai komission pyynnöstä. Asiaankuuluvia tietoja ovat esimerkiksi ulkomaisen sijoittajan omistusrakenne ja suunnitellun tai tehdyn sijoituksen rahoitus, mukaan luettuna mahdollisuuksien mukaan tiedot kolmansien maiden myöntämistä tuista.	(18) Tätä varten on tärkeää varmistaa vähimmäistason tiedot ja koordinointi kaikissa jäsenvaltioissa niiden ulkomaisten suorien sijoitusten osalta, jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan. Jäsenvaltioiden, joihin ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, olisi asetettava tällaiset tiedot saataville muiden jäsenvaltioiden tai komission pyynnöstä kuultuaan ensin asianomaisia paikallis- ja alueviranomaisia . Asiaankuuluvia tietoja ovat esimerkiksi ulkomaisen sijoittajan omistusrakenne ja suunnitellun tai tehdyn sijoituksen rahoitus, mukaan luettuna mahdollisuuksien mukaan tiedot kolmansien maiden myöntämistä tuista.

Perustelu

Jäsenvaltioiden päätökset vaikuttavat merkittävästi niihin alueyhteisöihin, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty. Ne on näin ollen otettava mukaan päätösten tekoon.

Muutosehdotus 3

3 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
3 artikla	3 artikla
Ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta	Ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta
2. Komissio voi seurata turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä ulkomaisia suoria sijoituksia, jotka todennäköisesti vaikuttavat unionin etua koskeviin hankkeisiin tai ohjelmiin.	2. Komissio voi seurata turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä ulkomaisia suoria sijoituksia, jotka todennäköisesti vaikuttavat jo aloitettuihin tai vastuullisesti suunniteltuihin hankkeisiin tai unionin etua koskeviin ohjelmiin.

Muutosehdotus 4

6 artiklan 1 ja 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
6 artikla	6 artikla
Puitteet jäsenvaltioiden harjoittamaa seurantaa varten	Puitteet jäsenvaltioiden harjoittamaa seurantaa varten
1. Jäsenvaltioiden seurantamekanismien on oltava avoimet, eikä niissä saa syrjiä joitakin kolmansia maita. Jäsenvaltioiden on erityisesti vahvistettava seurannan käynnistävät olosuhteet, seurannan perusteet sekä sovellettavat yksityiskohtaiset menettelysäännöt.	1. Jäsenvaltioiden seurantamekanismien on oltava avoimet, eikä niissä saa syrjiä joitakin kolmansia maita. Jäsenvaltioiden on erityisesti vahvistettava seurannan käynnistävät olosuhteet, seurannan perusteet sekä sovellettavat yksityiskohtaiset menettelysäännöt. Lisäksi jäsenvaltioiden on edellä mainitun menettelyn puitteissa mahdollisuusuk-sien mukaan informoitava ja kuultava paikallis- ja alueyhteisöjä, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty.
2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava määräajat seurantaa koskevien päätösten antamiselle. Tällaisten määräaikojen olisi oltava sellaiset, että jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon 8 artiklassa tarkoitetut jäsenvaltioiden huomautukset ja 8 ja 9 artiklassa tarkoitetun komission lausunnon.	2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava määräajat seurantaa koskevien päätösten antamiselle. Tällaisten määräaikojen olisi oltava sellaiset, että jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon niiden paikallis- ja alueyhteisöjen huomautukset, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, sekä 8 artiklassa tarkoitetut jäsenvaltioiden huomautukset ja 8 ja 9 artiklassa tarkoitetun komission lausunnon.
[– –]	[– –]

Perustelu

Jäsenvaltioiden päätökset vaikuttavat merkittävästi niihin alueyhteisöihin, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty. Ne on näin ollen otettava mukaan päätösten tekoon.

Muutosehdotus 5

8 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
8 artikla	8 artikla
Yhteistyömekanismi	Yhteistyömekanismi
1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille ulkomaisista suorista sijoituksista, jotka ovat seurannan kohteena niiden seurantamekanismin puitteissa, viiden työpäivän kuluessa seurannan aloittamisesta. Seuranta harjoittavan jäsenvaltion on osana näitä tietoja pyrittävä tapauksen mukaan ilmoittamaan, kuuluuko sen mielestä seurannan kohteena oleva ulkomainen suora sijoitus todennäköisesti asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan.	1. Jäsenvaltioiden on kuultava paikallis- ja alueyhteisöjä, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, ja ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille ulkomaisista suorista sijoituksista, jotka ovat seurannan kohteena niiden seurantamekanismin puitteissa, viiden työpäivän kuluessa seurannan aloittamisesta. Seuranta harjoittavan jäsenvaltion on osana näitä tietoja pyrittävä tapauksen mukaan ilmoittamaan, kuuluuko sen mielestä seurannan kohteena oleva ulkomainen suora sijoitus todennäköisesti asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan.

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaisia on tärkeää kuulla, kun tietty ulkomainen suora sijoitus on seurannan kohteena.

Muutosehdotus 6

8 artiklan 6 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
8 artikla	8 artikla
Yhteistyömekanismi	Yhteistyömekanismi
6. Jäsenvaltioiden, joihin ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, on otettava asianmukaisesti huomioon 2 kohdassa tarkoitetut muiden jäsenvaltioiden esittämät huomautukset ja 3 kohdassa tarkoitettu komission lausunto.	6. Jäsenvaltioiden, joihin ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, on otettava asianmukaisesti huomioon huomautukset 1 kohdassa tarkoitetuilta paikallis- ja alueyhteisöiltä, joiden alueelle ulkomainen suora sijoitus on suunniteltu tehtäväksi tai tehty, sekä 2 kohdassa tarkoitetut muiden jäsenvaltioiden esittämät huomautukset ja 3 kohdassa tarkoitettu komission lausunto.

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaisia on tärkeää kuulla, kun tietty ulkomainen suora sijoitus on seurannan kohteena.

Muutosehdotus 7*12 artikla*

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<i>12 artikla</i>	<i>12 artikla</i>
Yhteyspisteet	Yhteyspisteet
Kunkin jäsenvaltion on nimitettävä ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan varten yhteyspiste, jäljempänä "sijoitusten seurannan yhteyspiste". Komissio ja muut jäsenvaltiot ottavat näihin sijoitusten seurannan yhteyspisteisiin yhteyttä kaikissa tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyvissä kysymyksissä.	Kunkin jäsenvaltion on nimitettävä ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan varten vähintään yksi yhteyspiste, jäljempänä "sijoitusten seurannan yhteyspiste". Komissio ja muut jäsenvaltiot ottavat näihin sijoitusten seurannan yhteyspisteisiin yhteyttä kaikissa tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyvissä kysymyksissä. Sijoitusten seurannan yhteyspisteiden on lisäksi toimitettava paikallis- ja alueviranomaisille näiden pyynnöstä kaikki asiaan kuuluvat ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan liittyvät tiedot.

Perustelu

- i) Koska kauppapolitiikka on eräissä jäsenvaltioissa hajautettu aluetasolle, yhteyspisteitä kannattanee perustaa näissäkin tapauksissa aluetasolle.
- ii) On tärkeää, että paikallis- ja alueviranomaisilla on käytettävissään mahdollisimman kattavat tiedot, kun nämä ottavat kantaa tietyn ulkomaisen suoran sijoituksen seurantaan.

II. POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. on hyvillään kauppaa ja investointeja koskevien ehdotusten paketista, jonka komissio on esittänyt globalisaation tehokasta hallintaa käsittelevän pohdinta-asiakirjan jälkeen vastauksena EU:n kauppapolitiikan edessä oleviin haasteisiin.

2. katsoo, että kauppapolitiikalla on kyettävä ratkaisemaan monia erilaisia haasteita. Sen puitteissa on siksi pyrittävä löytämään sopiva tasapaino lukuisten tavoitteiden välillä eli vahvistettava EU:n kauppapolitiittista asemaa luomalla yhteyksiä maailman kasvukeskuksiin, omaksuttava ohjaava rooli monenvälisen kauppajärjestelmän tukemisessa, lisättävä talouskasvua ja torjuttava köyhyyttä, suojeltava EU:n yrityksiä, kansalaisia ja alueita epäreilulta kilpailulta sekä pidettävä hallinnassa sosiaaliset ja alueelliset kustannukset ottaen huomioon etenkin haavoittuvassa asemassa olevat alat ja vähän koulutetut työntekijät.

3. yhtyy siihen näkemykseen, että kansainvälinen kauppa on vuosien saatossa edistänyt kasvua sekä EU:n sisäistä ja ulkoista kilpailukykyä. Komitea korostaa kuitenkin kasvavaa huolta kaupan tuottamien hyötyjen epätasaisesta jakautumisesta yhteiskunnassa, kaupan voimakkaista kaupungistumista ja tiettyjen alueiden syrjäytymistä vahvistavista vaikutuksista sekä erityisesti siitä, miten suurelle koetukselle eräiden taloudenalojen ja paikallisyhteisöjen sietokyky joutuu.

4. tukee vankkumattomasti komission näkemystä, jonka mukaan kauppapolitiikalla on keskeinen asema pyrittäessä varmistamaan, että globalisaation taloudelliset, sosiaaliset, alueelliset ja ympäristövaikutukset ovat myönteisiä ihmisten ja yritysten kannalta Euroopassa ja muualla.

5. korostaa Euroopan globalisaatorahaston perustavan tärkeää roolia lähteenä, josta globalisaatiosta johtuvien maailmankaupan rakenteellisten muutosten vuoksi työttömiksi jääneet työntekijät voivat saada tukea. Komitea muistuttaa ⁽¹⁾ kuitenkin tarpeesta uudistaa toimintamekanismeja yksinkertaistamalla Euroopan globalisaatorahaston hyväksymismenettelyä, alentamalla rahaston varojen käyttöönoton kynnysarvoja ⁽²⁾ ja lisäämällä sen määrärahoja ainakin 500 miljoonaan euroon vuodessa sekä sisällyttämällä rahasto monivuotiseen rahoituskehykseen sen huomioon ottamiseksi, että vuodesta 2014 lähtien Euroopan globalisaatorahaston soveltamisala on ulotettu käsittämään työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat ja että sitä on ehkä laajennettava edelleen kattamaan ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Komitea painottaa, että Euroopan globalisaatorahasto ja Euroopan sosiaalirahasto osana Euroopan rakenne- ja investointirahastoja (ERI-rahastot) täydentävät toisiaan, sillä Euroopan globalisaatorahasto on mekanismi, joka tarjoaa lyhytaikaista tukea, kun vastaavasti ERI-rahastoista tuetaan pitkän aikavälin toimenpiteitä, joita voidaan toteuttaa jatkotoimenpiteinä Euroopan globalisaatorahaston kattamilla alueilla.

6. korostaa eräiden jäsenvaltioiden kauppavirroista tehdyn analyysin ⁽³⁾ tavoin, että alueiden suorituskyky viennissä korreloi positiivisesti bkt:n kanssa, viennin sujuminen korreloi positiivisesti alueellisen kilpailukyyn indeksin kanssa ja kussakin analyysin kohteena olleessa jäsenvaltiossa tuotantosektorin halukkuus osallistua ja osallistuminen vientiin keskittyvät voimakkaasti tietyille harvoille alueille.

7. panee huolestuneena merkille, että tälle analyysille saadaan vahvistusta myös toisesta tutkimuksesta ⁽⁴⁾, jonka mukaan maaseutualueet, muut kuin suurkaupunkialueet sekä heikommin kehittyneet alueet hyötyvät ulkomaisista suorista sijoituksista paljon vähemmän kuin muut alueet ja että heijastusvaikutukset tuotannon kasvuun ovat pienempiä maaseutualueilla ja muilla kuin suurkaupunkialueilla ja jopa lähellä nollaa heikommin kehittyneillä alueilla. Ulkomaisten suorien sijoitusten ja markkinoiden avautumisen välitön edistävä vaikutus lähentymiseen jäänee siksi hyvin vähäiseksi.

8. korostaa tähän liittyen, että koheesiopolitiikka on perustavan tärkeää riittävien julkisten investointien takaamiseksi sellaisissa EU:n alue- ja paikallisyhteisöissä, joihin ulkomaisten suorien sijoitusten virrat eivät juuri yllä, sekä tällaisten seutujen kilpailukyyn parantamiseksi, jotta niille suuntautuvat ulkomaiset suorat sijoitukset lisääntyisivät ja Eurooppaan jo tulleilla ei-eurooppalaisilla yrityksillä olisi paremmat edellytykset kasvaa.

9. muistuttaa, että Euroopan komission seitsemännessä koheesiokertomuksessa (9. lokakuuta 2017) painotetaan, että globalisaation hallinnan, joka toteutetaan tukemalla alueiden taloudellista muutosta, innovointia, teollisuuden nykyaikaistamista ja teknologian käyttöönottoa, tulisi lukeutua vuoden 2020 jälkeisen tulevan koheesiopolitiikan kolmeen painopistealaan.

10. kiinnittää huomiota siihen, että tulevat kaupan vapauttamista koskevat sopimukset vähentävät tullimaksuja, jotka muodostavat merkittävän omien varojen lähteen EU:n talousarviossa. Komitea kehottaa komissiota esittämään piakkoin ehdotuksen EU:n omien varojen merkittäväksi uudistamiseksi, kuten aiheesta "EU:n omien varojen uudistus seuraavan, vuoden 2020 jälkeisen monivuotisen rahoituskehysten yhteydessä" annetussa AK:n lausunnossa 2017/1530 ehdotetaan.

EU:n kauppapolitiikan avoimuus ja demokraattinen legitimiys

11. suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen lisätä kauppaneuvottelujen avoimuutta ja uskoo, että tällainen lähestymistapa avaa jäsenvaltioille mahdollisuuden ottaa paikallis- ja alueviranomaiset tai muita sidosryhmiä mukaan jo omien kauppapolitiittisten tavoitteidensa määrittelyyn sekä tiettyihin EU:n ulkopuolista kauppaa koskevan neuvottelu-prosessin osiin.

12. viittaa tältä osin aiheesta teettämäänsä tutkimukseen The democratic dimension of EU negotiations on trade agreements: the role and responsibilities of citizens and local and regional authorities, jossa korostetaan, että pelkkä tietojen käytettävissä olo ei riitä takaamaan prosessin avoimuutta ja osallistavuutta ja että kansallisen ja paikallisen tason mekanismeihin, joilla on tarkoitus varmistaa tietojen saatavuus, tulee kiinnittää erityistä huomiota. Paikallis- ja alueviranomaiset korostavat erityisesti, että viralliset mekanismit yhteyden pitämiseksi kauppapolitiikasta vastaaviin kansallisen tason viranomaisiin puuttuvat usein. Puute on vielä selvempi EU:n tasolla.

⁽¹⁾ AK:n lausunto globalisaation hallintaa käsittelevästä pohdinta-asiakirjasta, esittelijä: Micaela Fanelli, annettu 10. lokakuuta 2017.

⁽²⁾ Erityisesti kun otetaan huomioon, että Yhdysvaltojen vastaavassa ohjelmassa (Trade Adjustment Assistance – TAA) ei aseteta mitään vähimmäistasoa irtisanomisille.

⁽³⁾ EPRS.

⁽⁴⁾ ESPON, The World in Europe, global FDI flows towards Europe.

13. arvostaa komission toimia, joilla se pyrkii selkeyttämään kauppasopimuksia siten, että sijoituksia käsitellään omassa luvussaan; monet kauppasopimuksethan ovat luonteeltaan sekasopimuksia. Komitea katsoo kuitenkin, että vaikeudet päästä yhteisymmärrykseen markkinoiden maailmanlaajuisesta avaamisesta ja uusista kauppasopimuksista johtuvat suurelta osin siitä, että tiettyjen sopimusten myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia ei ole juurikaan dokumentoitu ja että maiden hallitusten velvollisuudesta reagoida kyseisten sopimusten tiettyihin kielteisiin jakaumavaikutuksiin on paljon epäselvyyttä.

14. viittaa edellä mainitut seikat huomioon ottaen kantaansa, jonka mukaan on oleellisen tärkeää, että ennen kaupan vapauttamisen seuraavia vaiheita arvioidaan mahdolliset alueelliset vaikutukset, sillä alueellisten vaikutusten arviointi voi tarjota ennen kauppasopimuksen neuvotteluprosessin käynnistymistä jyrkän keinon, jonka avulla voidaan määritellä ja määrittää sopimuksen vaikutuksia Euroopan alueisiin. Se mahdollistaa siten vankempien ja tietopohjaisten päätösten tekemisen sopimuksen sisällöstä entistä avoimemmin ja konkreettisten tietojen perusteella sekä räätälöidyn tuen käyttöönoton vaikutusten ennakoimiseksi tai hallitsemiseksi asianomaisilla alueilla.

15. pitääkin valitettavana, ettei vaikutustenarvioinnissa, joka liittyy suosituksiin neuvoston päätöksiksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen Australian ja Uuden-Seelannin kanssa vapaakauppasopimuksen tekemiseksi, arvioida tällaisia vaikutuksia eri strategiavaihtoehtojen seurauksia ja niihin osallistuvia toimijoita koskevassa kohdassa ⁽⁵⁾.

16. pitää yhteisen tutkimuskeskuksen tutkimusta EU:n ja kahdentoista kauppakumppanin nykyisten ja mahdollisten tulevien vapaakauppasopimusten kumulatiivisista taloudellisista vaikutuksista EU:n maatalouteen ⁽⁶⁾ hyvänä esimerkkinä siitä, miten vaikutustenarviointit voivat edistää vankkapohjaista, avointa ja konkreettisiin tietoihin pohjautuvaa kauppapolitiikan tekoa.

17. katsoo tämän tutkimuksen antaneen konkreettisiin tietoihin perustuvaa tieteellistä tukea EU-politiikan muotoilulle, sillä EU:n maataloustuottajat saivat näin tietoa siitä, mitä kauppasopimuksista – etenkin Australian ja Uuden-Seelannin kanssa mahdollisesti tehtävistä – on odotettavissa. Komitea on sitä mieltä, että komission olisi kiinnitettävä kyseisissä neuvotteluissa erityistä huomiota tietyillä maatalouden lohkoilla tutkimuksen mukaan todennäköisesti nähtäviin kielteisiin vaikutuksiin ja suojeltava kyseisiä lohkoja ottaen huomioon yhteisen maatalouspolitiikan peruseriaatteen sekä se, että maatalous on pääasiallinen ja ainoa toimeliaisuuden muoto, joka pitää yllä työllisyyttä, yrittäjyyttä ja paikallista elintarvikehuoltoa useilla EU:n alueilla, esimerkiksi vuoristoalueilla, missä maataloustuottajat pitävät vaikeissa oloissa maaseutualueita elävinä ja edistävät siten mm. ratkaisevan tärkeiden luonnon tasapainotilojen säilymistä.

18. toistaa erityisesti Australian ja Uuden-Seelannin kanssa mahdollisesti käynnistettäviä neuvotteluja silmällä pitäen näkemyksensä, jota se on ajanut jo pitkään: EU:n kauppasopimukset eivät saa estää viranomaisia kaikilla tasoilla tarjoamasta, tukemasta tai sääntelemästä julkisia palveluja, laajentamasta kansalaisille tarjottavien julkisten palvelujen valikoimaa ⁽⁷⁾ eivätkä lisäämstä tiettyjä sosiaalilausekkeita, joiden tarkoituksena on mm. kannustaa kehittämään yhteisöä Eurooppa-neuvoston 7. joulukuuta 2015 antamien päätelmien mukaisesti.

19. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio perusti 22. joulukuuta 2017 EU:n kauppasopimuksia käsittelevän neuvoo-antavan ryhmän, jonka tarkoituksena on lisätä EU:n kauppapolitiikan avoimuutta ja osallistavuutta, mutta pitää edellä sanotun valossa valitettavana, että yksikään sen 28 asiantuntijasta ⁽⁸⁾ ei edusta paikallis- tai alueviranomaisia tai niiden organisaatiota. Mikäli komissio pysyy kannassaan, jonka mukaan minkään EU:n toimielimen ei tule olla edustettuna neuvoo-antavassa ryhmässä, AK odottaa ainakin, että se kutsutaan osallistumaan sen toimintaan tarkkailijana.

⁽⁵⁾ Vaikutustenarvioinnin s. 18 (saatavilla vain englanniksi; käännökset epävirallisia).

⁽⁶⁾ Tutkimus julkaistiin 15. marraskuuta 2016.

⁽⁷⁾ Lausunto aiheesta "Vastuullisempaa kauppaa- ja investointipolitiikkaa", esittelijä: Neale Richmond (IE, EPP), annettu 8. huhtikuuta 2016.

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf

20. kehottaa varmistamaan EU:ssa ja kansallisella tasolla voimassa olevat työlainsäädännön normit sekä tuoteturvallisuutta, tieto- ja kuluttajansuojaa, terveyden- ja ympäristönsuojelua ja eläinten hyvinvointia koskevat oikeudelliset normit siten, että niitä ei alenneta. Niitä on myös EU:n lainsäädännön mukaisesti voitava mukauttaa jäsenvaltioitasolla. Alue- ja paikallistason sääntelyllistä ja varainhoidollista harkintavalttaa tällä alalla ei tule myöskään asettaa paineen alaiseksi kansainvälisissä kauppaa- ja investointisopimuksissa.

Pyrkimys oikeudenmukaisuuteen myös EU:n ulkopuolella

21. korostaa, ettei kauppapolitiikassa ole kyse vain taloudellisista intresseistä, vaan se on myös tärkeä kanava osoittaa solidaarisuutta kehitysmaita ja alueellisiin kriiseihin joutuneita maita kohtaan. Erinomainen esimerkki tällaisesta toimintamallista oli EU:n ja Jordanian yhteinen päätös alkuperäsääntöjen lieventämisestä kahdenvälisessä kaupassa.

22. suhtautuu myönteisesti komission epäviralliseen asiakirjaan kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevista luvuista EU:n vapaakauppasopimuksissa ⁽⁹⁾. Asiakirja käynnisti keskustelun kestävyysperiaatteen noudattamisesta ja toteuttamisesta sekä keinoista ottaa sitä koskevia määräyksiä käyttöön kaupan alalla.

23. mitä tulee kysymykseen sen määrittelemisestä, pitäisikö kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevien lukujen loukkaamisen johtaa seurauksiin kaupan kannalta tai suorastaan seuraamuksiin, kannattaa ajatusta, että seuraamuksia pitäisi mahdollisesti langettaa maille, jotka harjoittavat epäreilua kilpailua polkemalla keskeisissä työelämää koskevissa yleissopimuksissa vahvistettuja vaatimuksia esimerkiksi lapsityövoiman käytön suhteen. Komitea katsoo, että tarvitaan vielä uusia asioita koskevia tutkimuksia ja tutkimushankkeita sen varmistamiseksi, että toimintapolitiikat laaditaan luotettavan näytön perusteella.

24. on hyvillään komission sitoumuksesta vahvistaa monenvälistä kauppajärjestelmää, jossa keskeisellä sijalla on WTO, ja toteaa, että ilman WTO:ta maailmankauppa olisi nykyistä enemmän valtioiden välisten voimasuhteiden armoilla ja arvoilla olisi vähäisempi merkitys. Komitea katsoo, että WTO voisi tarjota ihanteellisen kehiksen kahdenvälisen kauppasopimusten kolmansiin maihin kohdistuvien negatiivisten ulkoisvaikutusten minimoimiseksi ja samoja periaatteita noudattavien maiden tähänastisen sääntely-yhteistyön laajentamiseksi monenväliseksi. Tässä yhteydessä voitaisiin myös tarjota muille WTO:sta kiinnostuneille jäsenille selkeä väylä jäsenyyteen.

Monenvälinen investointituomioistuin

25. suhtautuu myönteisesti suosituksen neuvoston päätökseksi luvan antamisesta monenvälisen investointituomioistuimen perustamista koskevien neuvottelujen aloittamiseen. Tämä ratkaisee monta sijoittajan ja valtion välisessä riitojenratkaisujärjestelmässä havaittua ongelmaa, etenkin ongelmat, jotka liittyvät legitiimiyden ja riippumattomuus-takeiden puutteeseen, ennakoimattomuuteen ja oikeuskäytännön epä johdonmukaisuuteen, muutoksenhakukeinon puuttumiseen, korkeisiin kustannuksiin, avoimuuden puutteeseen sijoittajan ja valtion välisten kiistojen ratkaisumenetel-lyssä sekä heikkoon käytettävyyteen pk-yritysten kannalta.

26. toteaa, että AK:n aiheesta The democratic dimension of EU negotiations on trade agreements: the role and responsibilities of citizens and local and regional authorities teettämän tutkimuksen mukaan paikallis- ja alueviranomaisten useimmin mainitsema vapaakauppasopimukseen liittyvä näkökohta on sijoittajan ja valtion välinen riitojenratkaisu, joka niiden mielestä antaa yksityisille yrityksille mahdollisuuden hakea muutosta paikallishallinnon tekemiin päätöksiin.

27. korostaa tarvetta saavuttaa tasapaino yksityisten sijoittajien oikeuksien suojelun ja työntekijöiden oikeuksien suojelun välillä; ensin mainittu taataan seuraamusmekanismien avulla, mutta jälkimmäistä varten ei toistaiseksi ole tällaisia mekanismeja. Komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että monenvälisen investointituomioistuimen perustamista koskeva ehdotus ei mahdollista sellaisen rinnakkaisen oikeudellisen järjestelmän ylläpitämistä, johon sisältyy ulkomaisille sijoittajille tarkoitettu erityistuomioistuin, jonka avulla tällaiset sijoittajat pystyvät yksinomaan omaksi edukseen kiertämään kansalliset oikeusjärjestelmät. Komitea edellyttää myös, että monenvälinen investointituomioistuin suojelee sijoittajien oikeuksien lisäksi myös valtioiden sääntelyoikeuksia sekä kolmansien tahojen oikeuksia.

28. toivoo komission täsmentävän mahdollisimman pian, voidaanko tällaista monenvälistä investointituomioistuinta pitää yksipuolisena instituutiona vai voiko sillä olla yhteyksiä johonkin toiseen tuomioistuimeen ja millä tavoin asianomaiset yhteisöt voivat osallistua oikeudenkäyntimenettelyihin.

⁽⁹⁾ Saatavilla täällä.

29. kehottaa komissiota esittämään tarkempia tietoja seurauksista, joita on odotettavissa nykyisiin kahdenvälisiin investointisopimuksiin liittyviä riitoja ajatellen, sekä monenvälisen investointituomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten keskinäisistä yhteyksistä, erityisesti kun ajatellaan kysymystä kansallisten oikeussuojakeinojen loppuun käyttämisestä. Komitea tukee EU:n sisäisten kahdenvälisen investointisopimusten osalta ja vireillä olevan asian C-284/16 (Achmea) valossa komission näkemystä, jonka mukaan EU:n sisäisiä kahdenvälisiä investointisopimuksia (liittymistä edeltävässä vaiheessa) koskevat sijoittajan ja valtion väliset riitojenratkaisumekanismit ovat ristiriidassa unionin tuomioistuinten yksinomaista toimivaltaa koskevan EU-lainsäädännön kanssa tapauksissa, jotka koskevat unionin oikeutta.

30. uskoo, että Belgian 6. syyskuuta 2017 Euroopan unionin tuomioistuimelle esittämä pyyntö saada lausunto EU:n ja Kanadan väliseen sopimukseen (CETA) sisältyvän uuden kahdenvälisen investointituomioistuinjärjestelmän legitiimiydestä selkeyttää tilannetta ja hyödyttää yleisesti keskustelua investointisuojausta.

31. panee huolestuneena merkille, että useat EU:n tärkeimmistä kauppakumppaneista, mm. Yhdysvallat ja Japani, eivät kannata monenvälisen investointituomioistuimen perustamista ja että sijoittajan ja valtion välisen riitojenratkaisujärjestelmän asema Japanin suosimana ratkaisuna on yksi keskeisistä ratkaisemattomista kysymyksistä vapaakauppasopimuksesta 6. heinäkuuta 2016 saavutetun periaatteellisen yhteisymmärryksen jatkotoimia ajatellen.

Asetusehdotus Euroopan unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta

32. korostaa ulkomaisten suorien sijoitusten merkitystä EU:n taloudelle kaiken kaikkiaan ja erityisesti unionin tietyille alueille. Euroopan ulkopuoliset sijoittajat toteuttivat nimittäin vuosina 2003–2015 Euroopassa yli 52 000 tällaisiin sijoituksiin liittyvää hanketta, ja niiden kokonaisarvo oli yli 2 600 miljardia euroa ⁽¹⁰⁾.

33. yhtyy komission arvioon, jonka mukaan avoimuus ulkomaisista suorista sijoituksia kohtaan on EU:lle yhä edelleen oleellisen tärkeä periaate ja tärkeä kasvun lähde, johon on liitettävä voimakasta ja tehokasta politiikkaa, jolla yhtäältä voidaan tehdä muista talouksista avoimempia ja varmistaa, että kaikki noudattavat samoja sääntöjä, ja toisaalta suojata ratkaisevan tärkeää eurooppalaista omaisuutta investoinneilta, jotka olisivat haitallisia EU:n tai sen jäsenvaltioiden oikeutettujen etujen kannalta.

34. suhtautuu näin ollen myönteisesti Euroopan komission asetusehdotuksen peruseriaatteisiin, sillä jäsenvaltiot saattavat tällä hetkellä unionin tason yhteisten seurantasääntöjen puuttuessa käsitellä ulkomaisia suorista sijoituksia eri tavoin.

35. pitää huolestuttavana viittausta Euroopan komission oikeuteen seurata turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä ulkomaisia suorista sijoituksia, jotka todennäköisesti vaikuttavat unionin etua koskeviin hankkeisiin tai ohjelmiin. Peruste on hyvin epämääräinen ja mahdollisesti sovellettavissa kaikenlaisiin ulkomaisiin suoriin sijoituksiin, eikä ehdotetun asetuksen liitteenä oleva luettelo tällaisista hankkeista ja ohjelmista ole tyhjentävä. Turvallisuudesta ja yleisestä järjestyksestä ei myöskään ole selkeää määritelmää, minkä johdosta Euroopan komission toimivaltuuksien laajuudesta ei ole oikeudellista varmuutta. Seurauksena voisi olla, etteivät jäsenvaltiot enää turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä pystyisi itsenäisesti päättämään ulkomaisista suorista sijoituksista.

36. pitää valitettavana, että komissio esittää näin merkittävän ehdotuksen ilman vaikutustenarviointia, ja katsoo, että ehdotukseen liitettyssä asiakirjassa mainittu selvitys EU:hun suuntautuvista sijoitusvirroista ja vaikutustenarviointi olisi pitänyt esittää ennen ehdotusta, jotta toimielimet olisivat voineet käydä asiaa koskevat keskustelunsa konkreettisten tietojen pohjalta.

37. kehottaa selvittämään asetusehdotuksessa, että nykyiset rajoitukset, jotka koskevat pääoman vapaata liikkuvuutta kolmansiiin maihin ja kolmansista maista, voidaan säilyttää rajoituksitta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden perusteella tai ilman määriteltyä menettelykehystä.

38. katsoo, että komission tulee myös arvioida niitä politiikkoja, joiden myötä on syntynyt edellytykset tehdä ongelmallisia sijoituksia. Ulkomaiset suorat sijoitukset infrastruktuuriin tai yrityksiin, jotka olivat aiemmin valtion omistamia, johtuvat nimittäin monissa tapauksissa säästötoimista ja strategisten alojen markkinoiden vapauttamisesta.

⁽¹⁰⁾ ESPONin tutkimushanke The World in Europe, global FDI flows towards Europe.

39. korostaa, että ulkomaisten suorien sijoitusten rajoittamisen perusteleminen kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvillä syillä on eri asia kuin niiden rajoittaminen markkinoiden vääristymisen pelossa, ja kehottaa komissiota varmistamaan, ettei mekanisme käytetä piiloprotektionismin keinona. Komitea huomauttaa tähän liittyen, että ulkomaisia suoria sijoituksia rajoittavassa seurantamekanismeissa pelkästään se, että ulkomaiseen suoraan sijoitukseen sisältyy tukea, ei voi olla riittävä peruste vastustaa sijoitusta, vaan tässä yhteydessä tulee osoittaa toteen, että kyseinen ulkomainen suora sijoitus liittyy vieraan valtion teollisuusstrategisiin tai kansallisiin tavoitteisiin.

40. kehottaa komissiota valottamaan tarkemmin, mitä tapahtuu silloin, jos jäsenvaltio ei noudata komission lausuntoa, ja missä määrin puitteet mahdollistavat nopean ja oikeasuhteisen toiminnan ottaen huomioon, että investointien seurannan EU:ssa ei tulisi kestää pidempään kuin kansallisten menettelyjen vaatima aika.

41. kehottaa käynnistämään vuoropuhelun investointien seurannasta EU:n tärkeimpien kauppakumppanien kanssa. Ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevien sääntöjen lähentäminen kansainvälisellä tasolla vähentäisi ristiriitoja ja edistäisi investointivarmuutta.

42. on tyytyväinen siihen, että lainsäätäjät ovat päässeet yhteisymmärrykseen EU:n voimassa olevan polkumyynnin vastaisen menettelyn muuttamisesta. Siinä tulee ottaa huomioon ILO:n keskeiset yleissopimukset, kun arvioidaan, onko kyse merkittävästä markkinoiden vääristymisestä.

43. toteaa kuitenkin, että uudet säännöt voivat yltyä täyteen tehoonsa vain, jos EU päivittää omat kaupan suojatoimensa, ja että myönteinen vaikutus teollisuuteen on riippuvainen vuonna 2013 ehdotettujen kaupan suojatoimia koskevien uudistamissuunnitelmien onnistumisesta.

44. on samaa mieltä siitä, että Euroopan unionilla on yksinomainen toimivalta ulkomaisten suorien sijoitusten alalla, koska ne kuuluvat yhteisen kauppapolitiikan piiriin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan 1 kohdan nojalla. Komitea toteaa kuitenkin, että komissio ehdottaa tätä asetusta vain niille jäsenvaltioille, jotka ovat perustaneet investointien seurantamekanismeja ja että ehdotus ei velvoita jäsenvaltioita perustamaan omaa investointien seurantamenetelmää. Ehdotus on näin ollen täysin toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Bryssel 23. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n teollisuusstrategia: paikallis- ja alueviranomaisten rooli ja näkökulma”

(2018/C 247/07)

Esittelijä: Heinz Lehmann (DE, EPP), Saksin maapäivien jäsen

Viiteasiakirja: Komission tiedonanto ”Investoimme älykkääseen, innovatiiviseen ja kestäväan teollisuuteen – Uudistettu EU:n teollisuuspoliittinen strategia”

COM(2017) 479

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää komission tiedonantoa ⁽¹⁾ uutena tärkeänä askeleena ja kehottaa komissiota kehittämään EU:lle sen pohjalta ja Eurooppa-neuvoston ⁽²⁾, Euroopan parlamentin ⁽³⁾, kilpailukykyneuvoston ⁽⁴⁾, AK:n ⁽⁵⁾ ja Teollisuuden ystävät -ryhmän ⁽⁶⁾ vaatimusten mukaisesti kunnianhimoisen teollisuuspoliittisen strategian.
2. peräänkuuluttaa EU-tason teollisuuspoliittista strategiaa, jossa otetaan huomioon nykyiset ja tulevat haasteet, mahdollisuudet ja teollisuuden kilpailukykyyn vaikuttavat tekijät globaalissa ympäristössä. Komitea katsoo, että strategia on laadittava esitetyn vision pohjalta tukemaan Euroopan teollisuutta keskipitkällä aikavälillä ja että sitä tulee kehittää edelleen keskittyen vuoteen 2030 ja sen jälkeiseen aikaan.
3. kaipaa strategiaan vahvaa alueellista ulottuvuutta alueellinen ja älykäs erikoistuminen huomioon ottaen, muistuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 173 artiklassa tarkoitetusta yhteisestä ja jatkuvasta tehtävästä huolehtia eurooppalaisen teollisuuspolitiikan toimivuudesta ja ilmaisee halukkuutensa tukea komissiota, neuvostoa ja Euroopan parlamenttia kumppanuuden hengessä erityisesti siksi, että strategian toteuttaminen edellyttää kaikkien tasojen kaikkien toimijoiden yhteistä sitoutumista ja yhteisiä ponnisteluja.
4. kehottaa laatimaan horisontaalisen teollisuusstrategian, jossa määritellään tavoitteet, strategiset toimenpiteet ja indikaattorit, johon kuuluu johdonmukainen vaikutusten arviointi ja joka tarjoaa asianmukaiset puitteet seurannalle ja ohjaukselle. Komitea kaipaa kohdennettuja erityistoimenpiteitä sekä sellaisia aloja varten, joilla on meneillään taloudellisia muutoksia, että sellaisia aloja varten, joiden kasvumahdollisuudet ovat suuret, ja painottaa, että strategiassa olisi korostettava erityisesti innovointia, kehitystä vauhdittavia keskeisiä teknologioita, Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita (IPCEI), digitalisaatiota ja pk-yrityksiä, koska niillä on monialaista merkitystä.

⁽¹⁾ Komission tiedonanto – Investoimme älykkääseen, innovatiiviseen ja kestäväan teollisuuteen – Uudistettu EU:n teollisuuspoliittinen strategia, COM(2017) 479

⁽²⁾ 15. joulukuuta 2016 ja 22.–23. kesäkuuta 2017 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma 5. heinäkuuta 2017 kunnianhimoisen EU:n teollisuusstrategian kehittämisestä strategisesti ensisijaisena painopistealana kasvulle, työllisyydelle ja innovoinnille Euroopassa (2017/2732(RSP)).

⁽⁴⁾ Päätelmät EU:n tulevan teollisuuspolitiikan strategiasta, kilpailukykyneuvosto, 29. toukokuuta 2017 (283/17), ja päätelmät EU:n uudistetusta teollisuuspoliittisesta strategiasta, kilpailukykyneuvosto, 30. marraskuuta 2017 (705/17).

⁽⁵⁾ AK:n 11. huhtikuuta 2013 antama lausunto ”Vahvempi eurooppalainen teollisuus talouden kasvua ja elpymistä varten”. AK:n 15. kesäkuuta 2016 antama lausunto ”Euroopan terästeollisuuden kestäväan työllisyyden ja kasvun turvaaminen”, COR-2016-01726-00-00-PAC-TRA.

⁽⁶⁾ Varsovassa 22. huhtikuuta 2016 pidetyn Teollisuuden ystävät -ryhmän neljännen ministerikokouksen yhteydessä annettu yhteinen Varsovan julkilausuma. Berliinin julkilausuma: Berliinissä 30. kesäkuuta 2017 pidetyn Teollisuuden ystävät -ryhmän viidennen ministerikokouksen yhteydessä annettu yhteinen julkilausuma teollisuuspolitiikasta.

Euroopan teollisuus uuteen aikakauteen

5. korostaa, että teollisuudella on Euroopan alueille ja kunnille elintärkeä merkitys, sillä se tarjoaa 50 miljoonaa työpaikkaa ja on viennin ja innovoinnin lähde, ja että Euroopan teollisuuden tulevan kilpailukyvyn turvaaminen nopeasti muuttuvassa globaalissa ympäristössä on ratkaisevan tärkeää tasapainoisen ja kestävä kehityksen kannalta.

6. kiinnittää huomiota ulkomaankaupan suhteellisen suureen osuuteen BKT:n tuottamisessa (83,05 % vuonna 2015) ⁽⁷⁾. Komitea kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota kotimaisen kulutuksen edistämiseen, sillä näin turvataan EU:n teollisuuden vakaa toiminta ja vauhditetaan kasvua.

7. katsoo, että endogeenisen kasvun on yhteiskuntarauhan turvaamiseksi oltava mahdollista kaikkialla, jotta kaikki alueet, myös maaseutualueet, pääsevät osallisiksi arvonnäisyksestä ja saavat mahdollisuuden luoda ja ylläpitää ammattitaitoa vaativia paikallisia työpaikkoja.

8. kannattaa innovointi- ja ympäristön luomista ja kehottaa samalla etsimään ratkaisuja talouden haasteisiin teollisuustoiminnan hyväksynnän lisäämiseksi yhteiskunnassa kaikilla tasoilla aina varhaiskasvatuksesta yrityksiin ja edelleen hallintoon asti.

9. muistuttaa, että digitalisoinnin etenemisestä johtuva liiketoimintamallien muutos on tulevassa kehityksessä yhä keskeisemmällä sijalla, joten tulevaisuudessa julkisissa toiminnoissa olisi tehtävä ero paitsi eri toimialojen myös eri liiketoimintamallien välillä.

Euroopan teollisuudesta vahvempi

10. kehottaa pitämään teollisuuden 20 prosentin BKT-osuutta strategisena tavoitteena myös vuoden 2020 jälkeen.

11. on sitä mieltä, että Euroopan mahdollisuudet maailmanlaajuisesti kilpailukykyisen teollisuuden ylläpitämiseen ja laajentamiseen perustuvat Euroopan teknologiseen suvereniteettiin.

12. katsoo, että nimenomaan Euroopan kannalta strategisen tärkeälle teknologialle (esim. mikroelektroniikka ja akkukennnot) on luotava ja turvattava samat edellytykset pärjätä sekä eurooppalaisessa että maailmanlaajuisessa kilpailussa.

13. muistuttaa, että muilla sääntelyaloilla luodut puitteet, joista aiheutuu rajoituksia vain EU:ssa toimiville yrityksille (esim. eräitä aineita koskeva sääntely), saattavat johtaa tiettyjen toimialojen lakkaamiseen tai siirtymiseen kolmansiin maihin, mikä voi vaikuttaa koko arvoketjuun EU:ssa.

14. korostaa IPCEI-hankkeiden keskeistä merkitystä Euroopan teollisuuden kilpailukykyä ja kehottaa komissiota hyödyntämään niiden tarjoamat mahdollisuudet johdonmukaisesti. Komitea on tyytyväinen komission ehdotukseen perustaa valmistelutöitä varten strategisia foorumeita sidosryhmien kansainvälisen koordinaation parantamiseksi. Lisäksi komitea kehottaa kehittämään IPCEI-mallia karttuneen kokemuksen pohjalta johdonmukaisesti ja viipymättä.

15. suhtautuu myönteisesti komission näkemyksiin puolustusteollisuudesta ja kannattaa sen suuren talous-, teknologia- ja turvallisuuspoliittisen merkityksen vuoksi koordinoitua strategista lähestymistapaa. Euroopan puolustusrahaston varoja olisi voitava hyödyntää myös tutkimukseen, ja rahastolla olisi oltava oma budjettikohtansa.

16. korostaa meriteollisuuden merkitystä sinisen talouden haasteiden ratkaisemisessa ja kaikkien sen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja on ilahtunut esimerkiksi matkustaja-alusten ja merten uusiutuvien energialähteiden alalla saavutetuista tuloksista. Komitea katsoo, että LeaderSHIP 2020 -aloitteen päätyttyä on oltava mahdollista laatia meriteollisuuden tueksi toimintasuunnitelma siten, että kaikki EU:n politiikanalat otetaan huomioon.

⁽⁷⁾ Maailmanpankin tiedot, kauppa (% BKT:stä) [<https://data.worldbank.org/indicator/NE.TRD.GNFS.ZS>], 7.1.2018.

Syvämmät ja oikeudenmukaiset sisämarkkinat: kansalaisten ja yritysten voimaannuttaminen

17. yhtyy näkemykseen, jonka mukaan hyvin toimivat tavaroiden ja palvelujen sisämarkkinat voivat helpottaa yritysten integroitumista globaaleihin arvoketjuihin ja ovat siis välttämättömät Euroopan teollisuuden menestymisen kannalta.

18. muistuttaa, että Euroopan markkinat ovat alueille maailmanmarkkinoita tärkeämmät, ja kehottaa panemaan sisämarkkinastrategian⁽⁸⁾ täytäntöön, huolehtimaan tehokkaalla tavalla sisämarkkinalainsäädännön noudattamisesta ja vastustamaan voimakkaasti kahdenvälisiä eristäviä toimenpiteitä EU:n sisällä (esim. EU:n sisäisiä kahdenvälisiä investointisopimuksia). Komitea tähdentää, että kilpailukykyiset yrityspalvelut ovat yhä tärkeämpi välikäsi valmistusteollisuuden tuottavuuden ja hintakilpailukyvyn kannalta.

19. kehottaa joustavoittamaan julkisia hankintoja entisestään, jotta ne voidaan hoitaa innovointimyönteisemmällä ja erilaisille teknologioille avoimella tavalla.

20. suhtautuu myönteisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin hyväksymiseen mutta korostaa, että sitä tulee täydentää vahvalla eurooppalaisella sosiaalisella toimintaohjelmalla, joka muun muassa pohjustaisi reaalityövoimien lähentämistä samaa tahtia tuottavuuden kanssa.

21. painottaa, että ammatillisen koulutuksen kautta pätevöitynyt ammattityövoima ja johtohenkilöstö on monien yritysten ja erityisesti pk-yritysten tuottavuuden perusta. Komitea muistuttaa, että korkeat pätevyysvaatimukset sekä käytännönläheisyyden ja teoreettisen koulutuksen välinen tasapaino ovat ratkaisevan tärkeitä pitkälle erikoistuneilla, teknologia- ja osaamisvaltaisilla teollisuudenaloilla.

22. muistuttaa valtio- ja aluetason vastuulle kuuluvasta tehtävästä laatia avaintaitojen hankkimiseen ja ylläpitoon tähtääviä strategioita.

Euroopan teollisuuden päivittäminen digiaikaan

23. korostaa, että digitaalisen tulevaisuuden perimmäisenä tarkoituksena voi olla vain parantaa teollisuuden ja koko yhteiskunnan edellytyksiä vastata tulevaisuuden haasteisiin.

24. muistuttaa, että alue- ja paikallisviranomaisten tehtävänä on kehittää edelleen kaikkea digitalisaation edellyttämää infrastruktuuria tulevaisuutta silmällä pitäen ja suhtautua tässä yhteydessä avoimesti kaikkiin teknisiin ratkaisuihin ja huolehtia sopivasta laajakaista-, radiotaajuus- ja digitaalisen hallinnon järjestelmien yhdistelmästä sekä niiden yhteensopivuudesta.

25. toteaa, että hyvät esimerkit digitaalitekniikan käyttöönoton kustannus-hyötysuhteen laskemisesta asemansa vakiinnuttaneissa yrityksissä voivat madaltaa käyttöönotto- ja hyödyntämiskynnystä ja tukea liiketoimintamallien muuttumista, ja kehottaa edistämään pk-yritysten digitalisaatiota tukevaa infrastruktuuria (digitaali-innovaatiokeskittymät).

26. pyytää komissiota kirjaamaan Euroopan teollisuuden johtoaseman tavoitteeksi myös yhdeksänteen tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan. Komitea kannustaa tehostamaan toimia tutkimus- ja kehitysmenoihin käytettävän BKT-osuuden nostamiseksi tavoitteena olevaan 3 prosenttiin sekä vahvistamaan teollisuuden muuttumis- ja innovointikykyä luomalla uusia teollisuuden nykyaikaistamista koskevia aihekohtaisia foorumeita, esimerkiksi uusiin valmistusmenetelmiin, kestäväpohjaiseen tuotantoon, 3D-tulostukseen ja neljänteen teolliseen vallankumoukseen (teollisuus 4.0) liittyviä kumppanuusjärjestelyjä.

⁽⁸⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Sisämarkkinoiden päivitys", huhtikuu 2016, esittelijä: Alessandro Pastacci (IT, PES), ja Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Palvelupaketti: Toimiva palvelutalous EU:n kansalaisille", lokakuu 2017, esittelijä: Jean-Luc Vanraes (BE, ALDE).

Euroopan johtoaseman vahvistaminen vähähiilisessä ja kiertotaloudessa

27. yhtyy komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston näkemukseen, jonka mukaan on syytä vahvistaa Euroopan johtoasemaa vähähiilisessä kiertotaloudessa ja siten edistää olennaisesti Pariisin ilmastopimuksen täytäntöönpanoa. Komitea palauttaa mieliin kehoituksensa laatia EU- ja jäsenvaltiotason ympäristö-, ilmasto- ja energiapolitiittiset välineet sellaisiksi, että energiavaltaisille ja ulkomaankaupasta riippuvaisille tuotannonaloille ei koidu kohtuutonta rasitetta eikä niiden kansainvälinen kilpailukyky vaarannu.

28. kehottaa tukemaan kotimaista raaka-ainealaa määrätietoisesti, kun on kyse primaariraaka-aineiden etsinnästä, tuotannosta ja hyödyntämisestä, materiaalikiertojen sulkemisesta kokonaisvaltaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla ja raaka-aineiden korvaamisesta toisilla tuontiriippuvuuden vähentämiseksi. Komitea katsoo, että resurssitehokkuuteen ja esinetulostukseen liittyvää eurooppalaista yhteistyötä on parannettava, ja kehottaa edistämään toiminnallisia ja yhteistyöpohjaisia liiketoimintamalleja lähinnä myönteisin kannustimin.

29. on yhtä mieltä siitä, että energian varastointijärjestelmien kehittämisellä ja valmistuksella on ratkaiseva merkitys vähähiilisen talouden toiminnalle EU:ssa. Komitea katsoo, ettei tämän Eurooppaan luotavan alan tielle saa asettaa esteitä, ja kehottaa huolehtimaan hiilidioksidipäästöjen vähennystavoitteiden ja energian toimitusvarmuuden välisestä tasapainosta.

Teollisen innovoinnin tukeminen kentällä

30. suhtautuu myönteisesti komission kehittämään älykkään erikoistumisen toimintamalliin ja kehottaa tarttumaan uusiin mahdollisuuksiin esimerkiksi erilaisia rajoja ylittävän innovoinnin (cross-innovation) avulla, sillä kansainvälisyys, monialaisuus ja näkemysten moninaisuus ovat kokonaisvaltaisten innovointiprosessien kulmakiviä.

31. muistuttaa, että alueelliset ja alueiden väliset verkostot, kuten kevytrakentamisan klusteri MERGE tai Vanguard-aloite, voivat katkaista poismuuton, ammattityövoiman uhkaavan puutteen ja pienimuotoisen talouden noidankehän ja kääntää kehityksen suunnan, vahvistaa alueen imagoa innovointipaikkana, toimia lisäkannustimena yritysten perustamiseen ja sijoittautumiseen alueelle sekä edistää uusien arvoketjujen syntymistä.

32. muistuttaa start-up- ja scale-up-yrityksille ehdotetuista helpotuksista ⁽⁹⁾.

33. antaa tunnustusta vuonna 2014 toteutetusta kattavasta tukiuudistuksesta, jonka ansiosta menettelyt ovat yritysten sekä alue- ja paikallisviranomaisten kannalta selvästi yksinkertaisempia, mutta kehottaa parantamaan klusterialoitteiden (yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 27 artikla) tukemista tuntuvasti korottamalla tukiosuuksia. Komitea kehottaa niin ikään antamaan tulevaisuudessa etusijan rajaylittävälle klustereille ja klusteriverkostoille sekä sekarahoitukselle, erityisesti kun on kyse kokeiluinfrastruktuurista ja mallihankkeista.

Kansainvälinen ulottuvuus

34. tiedostaa, miten tärkeää Euroopan teollisuuden integroituminen globaaleihin arvoketjuihin on ja että ainoastaan kauppasopimukset, standardien vastavuoroinen tunnustaminen sekä tullisteiden ja tullien ulkopuolisten kaupan esteiden poistaminen takaavat vapaan ja tasapuolisen pääsyn maailmanmarkkinoille.

35. pitää tervetulleena etenkin kaupan suojatoimien vahvistamista, jotta erityisesti terästeollisuuden kaltaisille perinteisille teollisuudenaloille voidaan luoda tasapuoliset edellytykset maailmankaupassa ⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ "Vauhtia start-up- ja scale-up-yrityksille Euroopassa: alueellinen ja paikallinen näkökulma", COR-2017-00032-00-01-AC-TRA.

⁽¹⁰⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan terästeollisuuden kestävä työllisyys ja kasvun turvaaminen", kesäkuu 2016, esittelijä: Isolde Ries (DE, PES).

36. suositaa, että YK:n ilmastopöytäkirjan allekirjoittaneita maita kehoitetaan saattamaan sovitut vähennystavoitteet kaikilta osin ja ripeästi kansallisten normien muotoon. Komitea edellyttää, että kaikki asianosaiset sitoutuvat ympäristönäkökohtiin liittyvän polkumyynnin sekä kaikkien siitä aiheutuvien haittavaikutusten estämiseen.

37. pyytää, että alue- ja paikallisviranomaiset pääsevät osallistumaan niiden strategisten alojen määrittelyyn, joilla on merkitystä suorien ulkomaisten investointien seuraamista ajatellen.

Kumppanuus jäsenvaltioiden, alueiden, kaupunkien ja yksityisen sektorin kanssa

38. tähdentää, että alueilla ja alueellisilla ekosysteemeillä on keskeinen rooli teollisuuden nykyaikaistamisessa, sillä pk-yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten sekä paikallisviranomaisten välinen vuoropuhelu sujuu siellä hyvin, ja kaipaa Euroopan teollisuuspolitiikkaan paikkalähtöistä lähestymistapaa. Komitea korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla on merkittäviä oikeuksia ja toimivaltaa sellaisilla politiikanaloilla kuin tutkimus ja innovointi, koulutus ja pätevyys, viennin tukeminen, infrastruktuuri, pk-yritykset ja sääntely.

39. pitää itseään komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston aktiivisena kumppanina. Komitea on tyytyväinen komission ehdotukseen järjestää vuosittainen teollisuuden päivä ja erityisesti siihen, että vuonna 2018 sen yhteydessä on tarkoitus keskittyä kehitystä vauhdittaviin keskeisiin teknologioihin ja Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin. Lisäksi komitea pitää ilahduttavana komission ehdotusta teollisuusasioita käsittelevän korkean tason pyöreän pöydän konferenssin käynnistämisestä ja kehottaa ottamaan alue- ja paikallisviranomaiset tiiviisti mukaan keskusteluun Euroopan kannalta strategisesti tärkeiden kehitystä vauhdittavien keskeisten teknologioiden määrittelystä. Komitea kehottaa niin ikään ottamaan alueelliset sidosryhmät, kuten yrittäjät, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, aktiivisesti mukaan ja suhtautuu myönteisesti kokeiluhankkeisiin, joissa alueita tuetaan paikan päällä kumppanuusjärjestelyin rakennemuutoksen aiheuttamien haasteiden ratkaisemisessa.

Bryssel 23. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus EU:n puolustusrahastosta”

(2018/C 247/08)

Esittelijä: Dainis Turlais (LV, ALDE), Riian kaupunginvaltuuston jäsen**Viiteasiakirjat:** Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset Euroopan puolustusalan teollisen kehittämisen ohjelman perustamisesta EU:n puolustusteollisuuden kilpailukykyyn ja innovointikapasiteetin tukemiseksi

COM(2017) 294 final – 2017/0125(COD)

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle EU:n puolustusrahaston käyttöönotosta

COM(2017) 295 final

I MUUTOSEHDOTUKSET**Muutosehdotus 1**

Lisätään johdanto-osan viimeisen viitteen jälkeen uusi viite.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<i>ottavat huomioon 23 jäsenvaltion 13. marraskuuta 2017 hyväksymän turvallisuus- ja puolustusasioita koskevan pysyvän rakenteellisen yhteistyön Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 6 kohdan ja 46 artiklan sekä siihen liitetyn pöytäkirjan N:o 10 pohjalta,</i>

Muutosehdotus 2

Johdanto-osan 2 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(2) Euroopan puolustusalan teollisen kehittämisen ohjelma, jäljempänä ”ohjelma”, olisi perustettava unionin puolustusteollisuuden kilpailukyyn ja innovointikapasiteetin edistämiseksi. Ohjelmalla oli-si pyrittävä parantamaan unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä, mukaan lukien kyberturvallisuus, tukemalla yritysten välistä yhteistyötä puolustustuotteiden ja -teknologioiden kehittämisvaiheessa. Tutkimus- ja teknologiavaihetta seuraavaan kehittämisvaiheeseen liittyy huomattavia riskejä ja kustannuksia, jotka haittaavat tutkimustulosten käyttämistä ja vaikuttavat kielteisesti unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyyn. Ohjelman tarkoituksena on tukea kehittämisvaihetta, mikä helpottaisi puolustusalan tutkimustulosten käyttämistä sekä auttaisi kaventamaan tutkimuksen ja tuotannon välistä kuilua ja edistäisi kaikkia innovoinnin muotoja. Ohjelmalla on määrä täydentää SEUT-sopimuksen 182 artiklan mukaisesti toteutettavia toimia, mutta se ei koske puolustustuotteiden ja -teknologioiden tuotantoa.	(2) Euroopan puolustusalan teollisen kehittämisen ohjelma, jäljempänä ”ohjelma”, olisi perustettava unionin puolustusteollisuuden kilpailukyyn ja innovointikapasiteetin edistämiseksi sekä unionin puolustusvarojen käytön yleiseksi tehostamiseksi ja siten EU:n strategisen riippumattomuuden parantamiseksi. Ohjelmalla tulee varmistaa unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä, mukaan lukien kyberturvallisuus, tukemalla useiden eri maiden yritysten ja erityisesti pk-yritysten välistä yhteistyötä puolustustuotteiden ja -teknologioiden kehittämisvaiheessa. Tutkimus- ja teknologiavaihetta seuraavaan kehittämisvaiheeseen liittyy huomattavia riskejä ja kustannuksia, jotka haittaavat tutkimustulosten käyttämistä ja vaikuttavat kielteisesti unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyyn. Ohjelman tarkoituksena on tukea kehittämisvaihetta, mikä helpottaisi puolustusalan tutkimustulosten käyttämistä sekä auttaisi kaventamaan tutkimuksen ja tuotannon välistä kuilua ja edistäisi kaikkia innovoinnin muotoja. Ohjelmalla on määrä täydentää SEUT-sopimuksen 182 artiklan mukaisesti toteutettavia toimia, mutta se ei koske puolustustuotteiden ja -teknologioiden tuotantoa.

Muutosehdotus 3

Johdanto-osan 3 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(3) Ohjelmalla on tarkoitus parantaa puolustusteollisuuden mittakaavaetujen hyödyntämistä, mikä tukisi yritysten välistä yhteistyötä puolustustuotteiden ja -teknologioiden kehittämisessä.	(3) Ohjelmalla on tarkoitus parantaa puolustusteollisuuden mittakaavaetujen hyödyntämistä, mikä tukisi yhtäältä jäsenvaltioiden ja toisaalta yritysten välistä yhteistyötä puolustustuotteiden ja -teknologioiden kehittämisessä edistäten näin sotilaallisten järjestelmien standardointia ja parantaen samalla niiden yhteentoimivuutta.

Muutosehdotus 4

Johdanto-osan 4 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(4) Ohjelman olisi oltava käytössä kahden vuoden ajan 1 päivän tammikuuta 2019 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisen ajan, ja ohjelman toteuttamiseksi tarvittava määrä olisi määritettävä tälle ajanjaksolle.	(4) Ohjelman olisi oltava käytössä kahden vuoden ajan 1 päivän tammikuuta 2019 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisen ajan, ja ohjelman toteuttamiseksi tarvittava määrä olisi määritettävä tälle ajanjaksolle. Jotta ohjelma voidaan rahoittaa Euroopan unionin yleisestä talousarviosta, olisi tätä tarkoitusta varten korvamerkittävä 500 miljoonaa euroa käypinä hintoina. Koska ohjelma on uusi aloite, sitä ei voitu ennakoida laadittaessa monivuotista rahoituskehystä 2014–2020, joten kielteisen vaikutuksen välttämiseksi olemassa olevien monivuotisten ohjelmien rahoitukseen kyseinen määrä olisi otettava yksinomaan kohdentamattomasta liikkumavarasta monivuotisessa rahoituskehyksessä vahvistettujen vuotuisten enimmäismäärien mukaisesti. Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi hyväksyttävä lopullinen määrä vuosittaisessa talousarviomenettelyssä.

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 5

Johdanto-osan 5 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(5) Ohjelma olisi toteutettava noudattaen täysimääräisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 966/2012 ⁽⁶⁾ . Rahoitus voidaan myöntää erityisesti avustuksina. Tarvittaessa voidaan käyttää rahoitusvälineitä tai julkisia hankintoja.	(5) Ohjelma olisi toteutettava noudattaen täysimääräisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 966/2012 ⁽⁶⁾ . Rahoitus voidaan myöntää erityisesti avustuksina. Tarvittaessa voidaan käyttää rahoitusvälineitä tai julkisia hankintoja, ja myös yhdistelymekanismit voisivat olla kiintoisia.
⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).	⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

Perustelu

Muutosehdotus 6

Johdanto-osan 10 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(10) Koska ohjelman tavoitteena on tukea unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä lieventämällä yhteistoimintahankkeiden kehittämisvaiheen riskiä, ohjelmasta olisi voitava rahoittaa puolustustuotteiden ja -teknologian kehittämiseen liittyviä toimia, joita ovat erityisesti yhteisten teknisten eritelmien määrittelevä, suunnittelu, prototyypin luominen, testaaminen, hyväksyminen, sertifiointi sekä toteutettavuustutkimukset ja muut tukitoimenpiteet. Tämä koskee myös olemassa olevien puolustustuotteiden ja -teknologioiden päivittämistä.	(10) Koska ohjelman tavoitteena on vahvistaa EU:n strategista autonomiaa, parantaa sen puolustusvalmiuksia ja tukea unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä lieventämällä yhteistoimintahankkeiden kehittämisvaiheen riskiä, ohjelmasta olisi voitava rahoittaa puolustustuotteiden ja -teknologian kehittämiseen liittyviä toimia, joita ovat erityisesti yhteisten teknisten eritelmien määrittelevä, suunnittelu, prototyypin luominen, testaaminen, hyväksyminen, sertifiointi sekä toteutettavuustutkimukset ja muut tukitoimenpiteet. Tämä koskee myös jäsenvaltioiden kehittämien olemassa olevien puolustustuotteiden ja -teknologioiden päivittämistä.

Muutosehdotus 7

Johdanto-osan 13 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(13) Koska ohjelman tavoitteena on parantaa unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä, tukea olisi voitava myöntää vain sellaisille yhteisöille, jotka ovat sijoittautuneita unioniin ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai niiden kansalaisten tosiasiallisessa määräysvallassa. Jotta voidaan varmistaa unionin ja sen jäsenvaltioiden olennaisten turvallisuusasetusten suojeleminen, sellaisten infrastruktuurien, laitteiden, varojen ja resurssien, joita tuensaajat ja alihankkijat käyttävät ohjelmasta rahoitetuissa toiminnoissa, on sijaittava jäsenvaltioiden alueella.	(13) Koska ohjelman tavoitteena on parantaa unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä, tukea olisi voitava myöntää vain sellaisille yhteisöille, jotka ovat sijoittautuneita unioniin ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai niiden kansalaisten tosiasiallisessa määräysvallassa. Jotta voidaan varmistaa unionin ja sen jäsenvaltioiden olennaisten turvallisuusasetusten suojeleminen, sellaisten infrastruktuurien, laitteiden, varojen ja resurssien, joita tuensaajat ja alihankkijat käyttävät ohjelmasta rahoitetuissa toiminnoissa, on sijaittava jäsenvaltioiden alueella. Rajat ylittävässä yhteistyössä tulee suojella EU:hun sijoittautuneita yrityksiä kolmansien maiden sijoittautuneiden yritysten vaikutukselta.

Muutosehdotus 8

Johdanto-osan 21 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(21) Komissio laatii monivuotisen työohjelma, joka vastaa ohjelman tavoitteita. Jäsenvaltioiden komitean, jäljempänä "ohjelmakomitea", olisi autettava komissiota työohjelman laatimisessa. Koska unioni tunnustaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) koskevassa politiikassaan pk-yritykset unionin talouskasvun, innovoinnin, työllistämisen ja sosiaalisen integraation avaintekijäksi ja koska tuettavat toimet edellyttävät yleensä valtioiden välistä yhteistyötä, on tärkeää, että työohjelmassa otetaan huomioon ja mahdollistetaan pk-yritysten osallistuminen yli rajojen ja että osa kokonaistaloussarviosta kohdennetaan tällaiseen toimeen .	(21) Komissio laatii monivuotisen työohjelma, joka vastaa ohjelman tavoitteita. Jäsenvaltioiden komitean, jäljempänä "ohjelmakomitea", olisi autettava komissiota työohjelman laatimisessa. Koska unioni tunnustaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) koskevassa politiikassaan pk-yritykset unionin talouskasvun, innovoinnin, työllistämisen ja sosiaalisen integraation avaintekijäksi ja koska tuettavat toimet edellyttävät yleensä valtioiden välistä yhteistyötä, on tärkeää, että työohjelmassa otetaan huomioon ja mahdollistetaan pk-yritysten osallistuminen yli rajojen siten , että annettavien avustusten määrä on vähintään 20 prosenttia vuotuisesta kokonaistaloussarviosta.

Muutosehdotus 9

Lisätään uusi kappale johdanto-osan 25 kappaleen jälkeen.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	(26) Komission olisi painotettava alueellista ja paikka-kohtaista lähestymistapaa, jossa kaikkien jäsenvaltioiden pk-yrityksille, alueellisille klustereille ja alueille jaetaan tietoa ohjelman tarjoamista tukimahdollisuuksista sekä muista puolustusalan rahoitusmahdollisuuksista erityisesti alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden tukemiseksi.

Muutosehdotus 10

2 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2 artikla	2 artikla
Tavoitteet	Tavoitteet
Ohjelmalla on seuraavat tavoitteet:	Ohjelmalla on seuraavat tavoitteet:
a) unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä ja innovointikapasiteettia edistetään tukemalla toimia niiden kehittämisvaiheessa;	a) unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä ja innovointikapasiteettia edistetään tukemalla toimia niiden kehittämisvaiheessa;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
b) yritysten, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset, välistä yhteistyötä tuetaan ja vivutetaan kehitettäessä teknologioita tai tuotteita jäsenvaltioiden unionissa yhteisesti sopimien puolustusvoimavarojen prioriteettien mukaisesti; c) puolustusalan tutkimustulosten käyttöä parannetaan sekä tutkimuksen ja kehittämisen välistä kuilua kaventaan.	b) yritysten, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset, välistä yhteistyötä tuetaan ja vivutetaan kehitettäessä teknologioita tai tuotteita jäsenvaltioiden unionissa yhteisesti sopimien puolustusvoimavarojen prioriteettien mukaisesti; c) puolustusalan tutkimustulosten käyttöä parannetaan sekä tutkimuksen ja kehittämisen välistä kuilua kaventaan; d) puolustus- ja turvallisuusvalmiuksia vahvistetaan EU:n ulkorajoilla sijaitseissa jäsenvaltioissa.

Perustelu

Ohjelman tulee olla osallistava ja mahdollistaa tuensaajien valikoituminen kaikista jäsenvaltioista yli maantieteellisten rajojen. EU:n ulkorajoilla sijaitsevilla jäsenvaltioilla tulisi olla ulkorajojen valvonta- ja puolustusvelvoitteiden täytäntöönpanemiseksi mahdollisuus kehittää älykästä erikoistumista puolustusteollisuuden alalla.

Muutosehdotus 11

3 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
3 artikla Talousarvio Ohjelman toteuttamiselle kaudella 2019–2020 vahvistettu määrä on 500 miljoonaa euroa käypinä hintoina.	3 artikla Talousarvio Ohjelman toteuttamiselle kaudella 2019–2020 vahvistettu määrä on 500 miljoonaa euroa käypinä hintoina. Nämä määrärahat on otettava yksinomaan kohdentamattomasta liikkumavarasta eikä määrärahojen siirroista.

Perustelu

Ei ole asianmukaista, että monivuotisen rahoituskehiksen laatimisen aikaan ennakoimattoman ohjelman määrärahat otettaisiin nykyisille EU-ohjelmille varatuista varoista.

Muutosehdotus 12

4 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Yleiset rahoitussäännökset Unionin rahoitustukea voidaan myöntää asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 mukaisina rahoitustyyppinä, joita ovat erityisesti seuraavat: a) avustukset; b) rahoitusvälineet; c) julkiset hankinnat.	Yleiset rahoitussäännökset Unionin rahoitustukea voidaan myöntää asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 mukaisina rahoitustyyppinä, joita ovat erityisesti avustukset ja tietyissä tapauksissa myös rahoitusvälineet ja julkiset hankinnat. Unionin rahoitustukea voidaan myöntää tekniseen apuun pk-yritysten hankkeiden valmistelua varten.

Muutosehdotus 13

7 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tukikelpoiset yhteisöt Tuensaajien on oltava unioniin sijoittautuneita yrityksiä, joista jäsenvaltiot ja/tai jäsenvaltioiden kansalaiset omistavat yli 50 prosenttia ja jotka ovat niiden tosiasiallisessa määräysvallassa 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti joko suoraan tai yhden tai useamman muun yrityksen välityksellä. Lisäksi kaikkien infrastruktuurien, välineiden, varojen ja resurssien, joita osallistujat, mukaan lukien alihankkijat ja muut kolmannet osapuolet, käyttävät ohjelmasta rahoitetuissa toimissa, on sijaittava jäsenvaltioiden alueella koko toimen keston ajan.	Tukikelpoiset yhteisöt Tuensaajien on täytettävä rajat ylittävään yhteistyöhön liittyvät kriteerit ja oltava unioniin sijoittautuneita yrityksiä, joista jäsenvaltiot ja/tai jäsenvaltioiden kansalaiset omistavat yli 50 prosenttia ja jotka ovat niiden tosiasiallisessa määräysvallassa 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti joko suoraan tai yhden tai useamman muun yrityksen välityksellä. Sama koskee niiden alihankkijoita. Lisäksi kaikkien infrastruktuurien, välineiden, varojen ja resurssien, joita osallistujat, mukaan lukien alihankkijat ja muut kolmannet osapuolet, käyttävät ohjelmasta rahoitetuissa toimissa, on sijaittava jäsenvaltioiden alueella koko toimen keston ajan.

Muutosehdotus 14

10 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Myöntämisperusteet Rahoitettaviksi ehdotetut toimet on arvioitava seuraavin kumulatiivisin perustein: a) huippuosaaminen; b) puolustusteollisuuden innovoinnin ja teknologian kehittämisen edistyminen ja sitä kautta tapahtuva unionin puolustusteknologian alan riippumattomuuden lisääntyminen; ja	Myöntämisperusteet Rahoitettaviksi ehdotetut toimet on arvioitava seuraavin kumulatiivisin perustein: a) huippuosaaminen; b) puolustusteollisuuden innovoinnin ja teknologian kehittämisen edistyminen ja sitä kautta tapahtuva unionin puolustusteknologian alan riippumattomuuden lisääntyminen; ja

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
c) unionin turvallisuus- ja puolustusetujen turvaaminen puolustusteknologioita parantamalla ja sitä kautta tapahtuva jäsenvaltioiden unionissa yhteisesti sopimien puolustusvoimavarojen prioriteettien täytäntöönpanon edistyminen; ja d) elinkelpoisuus, jonka tuensaajat todentavat etenkin osoittamalla, että tukikelpoisen toimen loput kustannukset katetaan muilla rahoitustavoilla, kuten jäsenvaltioiden rahoitusosuuksilla; ja e) kun kyseessä ovat 6 artiklan 1 kohdan b–e alakohdassa kuvatut toimet, Euroopan puolustusteollisuuden kilpailukyvyyn edistyminen, jonka tuensaajat todentavat osoittamalla, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet tuottamaan ja hankkimaan yhdessä valmiin tuotteen tai teknologian koordinoitulla tavalla tarvittaessa yhteisin hankinnoin.	c) unionin turvallisuus- ja puolustusetujen turvaaminen puolustusteknologioita parantamalla ja sitä kautta tapahtuva jäsenvaltioiden unionissa yhteisesti sopimien puolustusvoimavarojen prioriteettien täytäntöönpanon edistyminen; ja d) elinkelpoisuus, jonka tuensaajat todentavat etenkin osoittamalla, että tukikelpoisen toimen loput kustannukset katetaan muilla rahoitustavoilla, kuten jäsenvaltioiden rahoitusosuuksilla; ja e) kun kyseessä ovat 6 artiklan 1 kohdan b–e alakohdassa kuvatut toimet, Euroopan puolustusteollisuuden kilpailukyvyyn edistyminen, jonka tuensaajat todentavat osoittamalla, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet tuottamaan ja hankkimaan yhdessä valmiin tuotteen tai teknologian koordinoitulla tavalla tarvittaessa yhteisin hankinnoin. <i>Pk-yritysten tukemiseen ja EU:n ulkoraja-alueiden turvallisuus- ja puolustusvalmiuksien kehittämiseen liittyvästä ohjelman osiosta rahoitettaviksi ehdotetut toimet on arvioitava seuraavin perustein:</i> <i>a) huippuosaaminen;</i> <i>b) kyky kehittää turvallisuus- ja puolustusallalle integroitu sotateollisuusyritysten järjestelmä;</i> <i>c) elinkelpoisuus, jonka tuensaajat todentavat osoittamalla, että loput kustannukset katetaan muilla rahoitustavoilla, kuten jäsenvaltioiden rahoitusosuuksilla.</i>

Perustelu

—

Muutosehdotus 15

13 artiklan 3 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Työohjelma Työohjelmassa on varmistettava, että merkityksellinen osa kokonaisbudjetista suunnataan toimiin, joilla mahdollistetaan pk-yritysten osallistuminen yli rajojen.	Työohjelma Työohjelmassa on varmistettava, että vähintään 20 prosenttia kokonaisbudjetista suunnataan toimiin, joilla mahdollistetaan pk-yritysten osallistuminen yli rajojen.

Perustelu

—

II POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. toteaa, että maailmassa on yhä enemmän erilaisia turvallisuusriskejä (sotia, aseellisia konflikteja, terrorismia, laitonta muuttoliikettä, korruptiota, populismia). EU:n jäsenvaltioilla ja kullakin alueella on omanlaisiaan turvallisuusongelmia. Euroopan alueiden komitea (AK) kannattaa ehdotettua Euroopan puolustusalan ohjelmaa ja sen tavoitteita: parannetaan unionin puolustusteollisuuden valmiuksia, kyberpuolustusta, kilpailukykyä ja innovointia sekä puolustusalan tutkimustulosten käyttöä, edistetään yritysten välistä yhteistoimintaa puolustustuotteiden ja -teknologioiden kehittämisessä ja toteutetaan pitkäaikaisia jäsenvaltioiden välisiä yhteistyöhankkeita. Komitea suhtautuu myönteisesti aloitteeseen perustaa EU:n puolustusrahasto, joka kattaa sekä Euroopan puolustusalan teollisen kehittämisen ohjelman että puolustustutkimusta koskevan valmistelutoimen.

2. katsoo, että kunkin valtion ja koko EU:n turvallisuuden kaksi keskeistä tukipilaria ovat taloudellinen potentiaali sekä yhteiskunnan yhtenäisyys ja yhteenkuuluvuus. Yhden jäsenvaltion turvallisuudesta on tullut koko EU:n turvallisuutta. EU:n tulee kasvattaa rooliaan turvallisuuden alalla, ja siitä on tultava vahva maailmanlaajuinen rauhanrakentaja.

Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattaminen

3. katsoo, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 173 artikla on tarkoituksenmukainen oikeusperusta ohjelmalle, sillä se liittyy teollisuuden kilpailukykyyn.

4. korostaa, että ohjelman toteuttamista hallinnoi Euroopan puolustusvirasto, joka on vain neuvostolle vastuussa oleva sääntelyvirasto. Ei myöskään ole yleisenä tapana, että sääntelyvirasto hallinnoi näin suuria budjettimäärärahoja. AK kehottaakin Euroopan komissiota huolehtimaan mahdollisimman suuresta avoimuudesta ohjelman toiminnassa ja ottamaan mallia Euroopan parlamentille vastuussa olevien toimeenpanovirastojen toiminnasta.

5. kehottaa komissiota hyödyntämään EU:n kaikkien jäsenvaltioiden potentiaalin sen sijasta, että tuki keskitettäisiin vain tietyille alueille, ja pitämään mielessä, että aluekehityksellä on merkitystä myös EU:n jäsenvaltioiden sisäiselle turvallisuudelle ja että se on yksi EU:n kehitystavoitteista.

6. pyytää kiinnittämään huomiota EU:n ulkoraja-alueiden turvallisuus- ja puolustusvalmiuksien kehittämiseen.

Keskittyminen EU-tason lisäarvoon

7. painottaa, että EU voi saavuttaa rauhan, vapauden, tasa-arvon ja vakauden tekemällä yhteistyötä jäsenvaltioiden hallitusten kanssa silloin, kun kyse on eurooppalaisesta lisäarvosta. Tämä tulee sisällyttää myös EU:n puolustusrahaston toimintasuunnitelmaan.

8. kannattaa Euroopan komission aloitetta käyttää sen kaikkia toimivaltuuksia EU:n jäsenvaltioiden puolustusvalmiuksien vahvistamiseksi ja valtioiden välisen yhteistyön edistämiseksi, jotta varmistetaan syvempi yhdentymisen ja määritellään selkeämpi suunta sille, miten valtioiden puolustusvoimavarojen suunnittelua ja kilpailukykyisten integroitujen toimitusketjujen kehittämistä voidaan tukea.

9. muistuttaa, että kilpailukykyisten integroitujen toimitusketjujen kehittäminen EU:n alueelle edellyttää jäsenvaltioilta poliittista tahtoa sitoutua niiden kehittämiseen. EU:n puolustusrahaston puitteissa olisi luotava jäsenvaltioille edellytykset toteuttaa puolustustuotteisiin ja -teknologioihin liittyviä yhteisiä toimia ja edistettävä tällaista toimintaa.

10. painottaa, että EU:n strategista autonomiaa ja unionin puolustusvalmiuksia on pyrittävä aktiivisesti parantamaan. On tuettava unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä ja tarkistettava hyvin huolellisesti, ovatko tuen hakijat todellakin EU:n alueelta. Sekä pääasiallisten toimeksisaajien että alihankkijoiden on oltava Euroopan unioniin sijoittautuneita ja vähintään puoliksi jäsenvaltioiden tai EU:n luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistamia ja tosiasiallisesti eurooppalaisen pääoman määräysvallassa. Kyseisten yritysten hallinnon ja tosiasiallisen valvonnan on tapahduttava Euroopan unionin alueella. Euroopan komission on myös varmistettava, ettei mikään konsortioon osallistuva organisaatio ole jonkin kolmannen maan tosiasiallisessa määräysvallassa.

11. korostaa, ettei EU:n puolustusrahaston ole tarkoitus korvata jäsenvaltioiden toimia vaan täydentää niitä rajatylittävillä hankkeilla, joita yksittäiset jäsenvaltiot eivät kykene rahoittamaan. EU:n puolustusrahasto täydentää yhteisvaikutuksessa jäsenvaltioiden, Naton ja muiden tahojen kansainvälisten investointien kanssa jäsenvaltioiden toimia ja antaa eurooppalaiselle puolustuspoliitikalle selkeää EU-tason lisäarvoa.

Pienten ja keskisuurten yritysten nivominen Euroopan puolustusalan toimitusketjuihin

12. pitää myönteisenä EU:n puolustusrahastossa noudatettavaa koko elinkaaren kattavaa lähestymistapaa, jonka mukaan tukea annetaan rahaston kahdessa osiossa puolustustuotteita ja -teknologioita koskevaan tutkimukseen sekä tällaisten tuotteiden ja teknologioiden kehittämiseen.

13. kehottaa erityisesti antamaan hankehakemuksia arvioitaessa lisäpisteitä sellaisille konsortioille, joissa on mukana suurempi määrä pk-yrityksiä.

14. kiinnittää huomion siihen, että EU:n puolustusrahaston molempien osioiden kehityksen tärkeänä ennakkoodellytyksenä on, että voimavarojen suunnittelua varten on olemassa tehokas mekanismi, jonka puitteissa asetetaan ensisijaiset tutkimus- ja voimavaratavoitteet ja koordinoidaan tiiviisti molempia osioita.

15. katsoo, että EU:n myöntämällä lisärahoituksella tulee tukea EU:n puolustusteollisuutta sen omalla alueella, ja kannattaa komission tiedonannossaan esittämää tuensaajan määritelmää.

16. kehottaa jäsenvaltioita osallistumaan aktiivisesti rahaston molempien osien hallinnointiin ja määrittelemään tarpeensa ja prioriteettinsa.

17. suhtautuu myönteisesti komission suunnitelmiin tehostaa siviiliteknologioiden sotilaskäyttöä. Komitea katsoo, että kyseisiin teknologioihin investoiminen tarjoaa erinomaisen tilaisuuden vauhdittaa EU:n talouskasvua ja luoda korkeatasoisia työpaikkoja, sillä niihin kytkeytyy monia eri aloja, joista esimerkkeinä voidaan mainita elektroniikka, ilmailu, robotiikka, suurteholaskenta, avaruus, tekstiilit, rakentaminen, televiestintä, valvonta, energia ja navigointi.

18. kehottaa ottamaan huomioon, että näiden innovatiivisten teknologioiden parissa työskentelevät yritykset ovat pääasiassa startup-yrityksiä ja pk-yrityksiä, jotka pystyvät asianmukaisen tuen turvin edistämään merkittävästi EU:n puolustusalan teknistä kehitystä. Komission päätös tällä alalla toimivien pk-yritysten kohdennetusta tukemisesta on merkityksellinen ja myönteinen.

19. kehottaa parantamaan asianomaisten toimiyksiköiden välistä koordinointia, jotta aiheesta kiinnostuneet saisivat tietoa ja voitaisiin kehittää uusia kaksikäyttötuotteita ja -teknologioita. Euroopan unionin tulee hyödyntää tämä valtava potentiaali kasvun ja kilpailukykyyn edistämiseksi.

20. yhtyy Euroopan komission kantaan, jonka mukaan pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua rajatylittäviin hankkeisiin tulee parantaa. Tätä on tarkoitus tukea rahallisesti EU:n puolustusrahaston varoista. On pidettävä mielessä, että pk-yritysten nivomisen Euroopan puolustusalan toimitusketjuihin on palveltava sitä tarkoitusta, että EU:n turvallisuus ja puolustus, kilpailukyky sekä strateginen autonomia vahvistuvat. EU:n puolustusrahaston tulee tarjota kannustimia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

21. katsoo, että komission tulee hyödyntää kaikkia sen käytettävissä olevia välineitä varmistaakseen, että pk-yritykset koko unionin alueelta saavat yhtäläiset mahdollisuudet EU:n puolustusrahaston tarjoamaan tukeen. Innovoinnin saavutukset eivät ole mitattavissa lyhyellä aikavälillä, ja niihin pääseminen edellyttää perusteellista pohjatyötä. Systemaattisen ja kaikilla tasoilla koordinoitun investointipolitiikan käyttöönotto kannustaisikin varmasti EU:n innovatiivisimpia teknologiayrityksiä ryhtymään pk-yrityksiin investoiviksi strategisiksi sijoittajiksi.

22. kehottaa komissiota edistämään seuraavia tapoja lisätä pk-yritysten osallistumista puolustusalan hankkeisiin:

- Yhteistyöhankkeiden rahoituksen myöntämisperusteisiin tulee lisätä nykyistä monivuotista rahoituskehystä sovellettaessa ehto vähintään kahdesta jäsenvaltiosta ja kolmesta yrityksestä. On tärkeää, että ehdotetut hankkeet ovat todellakin rajatylittäviä ja ovat omiaan vähentämään EU:n puolustusalan markkinoiden pirstaleisuutta. Myöntämisperusteiden nojalla pitäisi antaa lisäpisteitä sellaisille konsortioille, joissa on mukana enemmän yrityksiä ja jäsenvaltioita.
- Sellaisten konsortioiden, joissa on mukana suurempi määrä pk-yrityksiä, olisi oltava etusijalla vastaaviin, mutta vähemmän pk-yrityksiä käsittäviin ehdotuksiin nähden.
- Mahdollisuuksien mukaan ainakin yhden tutkimus- ja kehittämisaiheen tulee komitean mielestä olla pk-yrityksiin liittyvä, kuten tutkimusalalla julkaistavissa ehdotuspyynnöissä jo on.
- Olisi luotava vakaa viestintäjärjestelmä asiaan liittyvien komission eri yksiköiden yhteisten tiedotustoimien koordinoimiseksi. Tällaisen järjestelmän keskeisiä hyviä puolia olisi yksi yhteinen tietokeskus, josta saisi tietoa kaikista rahoitusmahdollisuuksista, myös kaikista puolustus- ja kaksikäyttöalalla toteutettavista asiaankuuluvista EU-ohjelmista. Viestintäjärjestelmän puitteissa on tärkeää julkistaa esimerkkejä hyvistä käytännöistä.
- Komission päätös varata osa EU:n puolustusrahaston varoista pk-yrityksille ja erityisesti sellaisiin hankkeisiin, joihin osallistuu pk-yrityksiä rajojen ylitse, on hyvä. Komitea kannattaa sitä, että 20 prosenttia talousarviosta osoitettaisiin tällaisiin hankkeisiin.

Rahoitus

23. muistuttaa, että EIP-ryhmä on merkittävä investointikumppani kaksikäyttöteknologiahankkeissa, joissa pk-yrityksiä on tärkeässä asemassa sotilastarvikkeiden ja -teknologian siviilikäytön, kyberturvallisuuden, rokotteiden sekä biologisten uhkien torjunnan, televiestinnän ja it-infrastruktuurin aloilla.

24. painottaa, että puolustusalan erityispiirteiden takia pankin kaikki palvelut eivät sovellu pk-yritysten tukemiseen. Komitea antaa arvoa EIP:n proaktiiviselle lähestymistavalle, joka mahdollistaa muiden välineiden, kuten luottojen, takausten ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen, hyödyntämisen.

25. katsoo, ettei EU:n puolustusrahaston käyttöönottamista pidä käyttää tekosyynä sille, että koheesiopolitiikan määrärahoja supistetaan tai että niihin vaikutetaan jollain tavalla. Koheesiopolitiikan on jatkossakin oltava Euroopan unionin tärkein julkisen investoinnin väline, jonka tavoitteena on parantaa Euroopan yhdentymistä sosiaalisen, taloudellisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden avulla.

Bryssel 23. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

AK:N 128. TÄYSISTUNTO, 22.3.2018–23.3.2018

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Muutettu rakenneuudistusten tukiohjelma ja uudet talousarviovälineet euroalueen tueksi”

(2018/C 247/09)

Yleisesittelijä: Olga Zrihen (BE, PES), Vallonian parlamentin jäsen

Viiteasiakirjat: Komission tiedonanto – Uudet talousarviovälineet unionin kehyykseen vakaan euroalueen tueksi

COM(2017) 822 final

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (EU) 2017/825 muuttamisesta rakenneuudistusten tukiohjelman rahoituspuitteiden kasvattamiseksi ja sen yleistavoitteen mukauttamiseksi

COM(2017) 825 final

Tiedoksi:

Komission tiedonanto – Lisätoimet Euroopan talous- ja rahaliiton viimeistelemiseksi: etenemissuunnitelma

COM(2017) 821 final

I. MUUTOSEHDOTUKSET

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus asetuksen (EU) 2017/825 muuttamisesta rakenneuudistusten tukiohjelman rahoituspuitteiden kasvattamiseksi ja sen yleistavoitteen mukauttamiseksi COM(2017) 825 final

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 1 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Rakenneuudistusten tukiohjelman, jäljempänä ”ohjelma”, alkuperäisenä tavoitteena oli lisätä jäsenvaltioiden valmiuksia valmistella ja toteuttaa kasvua ylläpitäviä hallinnollisia ja rakenteellisia uudistuksia, myös avustamalla unionin rahastojen tehokkaassa ja tuloksellisessa käytössä. Ohjelman mukaista tukea antaa komissio jäsenvaltion pyynnöstä, ja tukea voidaan myöntää useille eri politiikan aloille. Kehittämällä sopeutumiskykyisiä talouksia, jotka perustuvat vankkoihin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin rakenteisiin, joiden avulla jäsenvaltiot selviytyvät tehokkaasti häiriöistä ja elpyvät niistä nopeasti, voidaan edistää taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Institutionaalisten, hallinnollisten ja kasvua ylläpitävien rakenneuudistusten toteuttaminen on asianmukainen väline saada aikaan tällaista kehitystä.	Rakenneuudistusten tukiohjelman, jäljempänä ”ohjelma”, alkuperäisenä tavoitteena oli lisätä jäsenvaltioiden valmiuksia valmistella ja toteuttaa kasvua ylläpitäviä hallinnollisia ja rakenteellisia uudistuksia, jotka ovat merkityksellisiä EU:n perussopimuksissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta ja liittyvät suoraan EU:n toimivaltaan, myös avustamalla unionin rahastojen tehokkaassa ja tuloksellisessa käytössä. Ohjelman mukaista tukea antaa komissio jäsenvaltion pyynnöstä. Kehittämällä sopeutumiskykyisiä talouksia, jotka perustuvat vankkoihin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin rakenteisiin, joiden avulla jäsenvaltiot selviytyvät tehokkaasti häiriöistä ja elpyvät niistä nopeasti, voitaneen edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Ruohonjuuritason sitoutuminen EU:n kannalta merkityksellisiin rakenneuudistuksiin erityisesti alue- ja paikallisviranomaisten ja työmarkkinaosapuolten kautta on välttämätön edellytys ohjelman onnistumiselle.

Muutosehdotus 2

Johdanto-osan 3 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen vahvistamalla rakenneuudistuksia on ratkaisevan tärkeää, jotta jäsenvaltiot menestyvät talous- ja rahaliitossa. Tämä on erityisen tärkeää niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö ei ole euro, jotta ne voivat valmistautua euroalueen jäsenyyteen.	Taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen EU:n kannalta merkityksellisten rakenneuudistusten kautta on ratkaisevan tärkeää, jotta jäsenvaltiot menestyvät ja lähentyvät merkittävästi talous- ja rahaliitossa. Tämä on erityisen tärkeää niille jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö ei ole euro, jotta ne voivat valmistautua euroalueen jäsenyyteen.

Muutosehdotus 3

Johdanto-osan 5 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
On myös mainittava, että ohjelman toimilla voidaan tukea uudistuksia, joiden avulla jäsenvaltiot, jotka haluavat ottaa euron käyttöön, voivat valmistautua euroalueen jäsenyyteen.	

Perustelu

Tarpeeton johdanto-osan 3 kappaleen vuoksi.

Muutosehdotus 4

Johdanto-osan 6 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jotta voitaisiin vastata jäsenvaltioiden lisääntyviin tukipyyntöihin ja tukea rakenneuudistusten toteuttamista niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, ohjelman rahoituspuitteita olisi kasvatettava riittävästi, jotta unioni voisi vastata tukea pyytävien jäsenvaltioiden tarpeisiin.	Jotta voitaisiin vastata jäsenvaltioiden lisääntyviin tukipyyntöihin ja tukea EU:n kannalta merkityksellisten rakenneuudistusten toteuttamista niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, ohjelman rahoituspuitteita olisi kasvatettava riittävästi hyödyntämällä nykyisen monivuo- tisen rahoituskehityksen 11 artiklan mukaista joustoväli- nettä , jotta unioni voisi vastata tukea pyytävien jäsenvaltioiden tarpeisiin.

Muutosehdotus 5

1 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
"4 artikla –	"4 artikla –
Yleistavoite	Yleistavoite
Ohjelman yleistavoitteena on edistää institutionaalisia, hallinnollisia ja kasvua ylläpitäviä rakenteellisia uudistuksia jäsenvaltioissa antamalla kansallisille viranomaisille tukea toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on instituutioiden, hallinnon, julkishallinnon ja talous- ja sosiaalisektorin uudistaminen ja vahvistaminen vastauksena taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin, jotta voidaan lisätä yhteenkuuluvuutta, kilpailukykyä, tuottavuutta, kestävä kasvua, työpaikkojen luomista ja investointeja ja samalla auttaa jäsenvaltioita valmistautumaan euroalueen jäsenyyteen, erityisesti talouden ohjausprosessien yhteydessä, myös auttamalla unionin rahastojen tehokkaassa, tuloksellisessa ja läpinäkyvässä käytössä."	Ohjelman yleistavoitteena on edistää jäsenvaltioiden institutionaalisia, hallinnollisia ja kasvua ylläpitäviä rakenteellisia uudistuksia, joilla on eurooppalaista lisäarvoa unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvilla toimintapolitiikan aloilla, joilla ei ole ennestään teknisen avun ohjelmia , antamalla jäsenvaltioiden viranomaisille tukea toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on instituutioiden, hallinnon, julkishallinnon ja talous- ja sosiaalisektorin uudistaminen ja vahvistaminen vastauksena taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin, jotta voidaan lisätä yhteenkuuluvuutta, kilpailukykyä, tuottavuutta, kestävä kasvua, työpaikkojen luomista ja investointeja ja samalla auttaa jäsenvaltioita valmistautumaan euroalueen jäsenyyteen, erityisesti talouden ohjausprosessien yhteydessä, myös auttamalla unionin rahastojen tehokkaassa, tuloksellisessa ja läpinäkyvässä käytössä."

Muutosehdotus 6

Uusi 1 artiklan 1 a kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<i>5 artiklan 2 kohta</i> Edellä 1 kohdassa vahvistettujen erityistavoitteiden on liityttävä yhteenkuuluvuutta, kilpailukykyä, tuottavuutta, innovointia, älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua, työllisyyttä ja investointeja koskeviin politiikan aloihin, erityisesti yhteen tai useampaan seuraavista: a) julkinen varain- ja omaisuudenhoito, talousarviomenetely, velanhoito ja tulojen hallinnointi; b) instituutioiden uudistaminen sekä tehokas ja palvelukeskeinen julkishallinto, myös tapauksen mukaan sääntöjä yksinkertaistamalla, oikeusvaltioperiaatteen toteutuminen, oikeusjärjestelmän uudistaminen sekä petosten, korruption ja rahanpesun torjunnan lujittaminen; c) liiketoimintaympäristö (myös pk-yrityksille), uudelleen-teollistaminen, yksityissektorin kehittäminen, investoinnit, julkinen osallistuminen yrityksiin, yksityistämisprosessit, kauppa ja suorat ulkomaiset sijoitukset, kilpailu ja julkiset hankinnat, toimialakohtainen kestävä kehitys sekä innovoinnin ja digitalisoinnin tuki; d) koulutus; työmarkkinapolitiikka, myös työmarkkinaosa-puolten vuoropuhelu, työpaikkojen luomiseksi; köyhyyden torjunta; sosiaalisen osallisuuden edistäminen; sosiaaliturvajärjestelmät; kansanterveys ja terveydenhuoltojärjestelmät sekä koheesio-, turvapaikka-, muutto-liike- ja rajapolitiikat; e) politiikat, joilla toteutetaan ilmastotoimia ja edistetään energiatehokkuutta ja monipuolistetaan energialähteitä sekä edistetään maatalousalaa, kalataloutta ja maaseutu-alueiden kestävä kehitystä; f) finanssialan politiikat, mukaan luettuina finanssiosaamisen, rahoitusvakauden, rahoituksen saatavuuden ja reaalityökalouden luotottamisen edistäminen; tietojen ja tilastojen tuottaminen, tarjoaminen ja laadunvalvonta; politiikat, joiden tarkoituksena on torjua verovilppiä.

II. POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Rakenneuudistusten tukiohjelmaa 2018–2020 koskevan asetuksen muuttaminen

1. kannattaa kyseisen tukiohjelman periaatetta, jonka mukaan ohjelmassa on määrä tarjota vapaaehtoisuuspohjalta ja pyynnöstä teknistä tukea jäsenvaltioiden rakenneuudistuksiin. AK on kuitenkin sitä mieltä, että näiden EU:n tukeen oikeutettujen rakenneuudistusten tulisi rajoittua politiikanaloihin, jotka ovat merkityksellisiä EU:n perussopimuksissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta ja liittyvät suoraan EU:n toimivaltaan. AK torjui kaikki ehdotukset rahoittaa sellaisia täsmentämättömiä rakenneuudistuksia jäsenvaltiossa, joiden eurooppalaista lisäarvoa ei ole arvioitu ennakkoon ja jotka eivät liity suoraan perussopimukseen pohjautuvaan EU:n toimivaltaan. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä 1. helmikuuta 2018 antamastaan päätöslauselmasta, jossa torjutaan Euroopan komission 6. joulukuuta 2017 antama ehdotus asetukseksi, jolla muutetaan yhteisiä säännöksiä koskevaa asetusta (EU) N:o 1303/2013⁽¹⁾.

2. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että tukiohjelman yhtenä päätavoitteena tulisi olla tukipyynnön esittäneiden jäsenvaltioiden hallinnollisten valmiuksien parantaminen valtiollisella, alueellisella ja paikallisella hallintotasolla. Komitea korostaa monitasoisen hallinnon ja paikkalähtöisen toimintatavan merkitystä uudistusten yksilöinnissä ja täytäntöönpanossa.

3. kehottaa laatimaan yhtenäiset suuntaviivat, jotka kattavat kaikki hallintorakenteiden parantamiseen tarkoitetut EU-rahoitteiset välineet ja mahdollistavat tehokkaan koordinoinnin nykyisten teknisen tuen ohjelmien kanssa EU:n ja edunsaajajäsenvaltion tasolla, kuten myös Euroopan tilintarkastustuomioistuim (ETT) on vaatinut.

4. pahoittelee, ettei komissio ole esittänyt määrällisiä eikä laadullisia todisteita siitä, että ohjelma on tehtävänsä tasalla. Komitea korostaa, että rakenneuudistusten tukiohjelmasta pitäisi teknisen tuen ohjelmana tulla pysyvä vuoden 2020 jälkeen vain, jos sen avulla vuosina 2017–2020 saadut tulokset arvioidaan myönteisiksi.

5. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisien on voitava osallistua ohjelmaan, kun otetaan huomioon kunkin jäsenvaltion toimivaltajako ja toimivaltuudet sekä maakohtaiset suositukset, jotka on useissa tapauksissa osoitettu paikallis- ja alueviranomaisille.

6. on tyytyväinen komission ehdotukseen lisätä muutetun rakenneuudistusten tukiohjelman määrärahoja hyödyntämällä nykyisen monivuotisen rahoituskehyn 11 artiklan mukaista joustovälinettä.

Sitoutuminen ja EU:n kannalta merkityksellisten rakenneuudistusten rahoittaminen

7. painottaa, että EU:n kannalta merkityksellisten rakenneuudistusten asianmukaisella suunnittelulla ja täytäntöönpanolla on monia esteitä jäsenvaltioissa, kuten puutteellinen sitoutuminen, uudistusten poliittinen ja institutionaalinen monimutkaisuus, yhteiskuntaryhmiin ja alueisiin kohdistuvat mahdolliset haittavaikutukset, julkisen talouden puutteellinen liikkumavara uudistusten kustannusten kattamiseksi, riittämättömät hallinnolliset ja institutionaaliset valmiudet sekä eri hallintotasojen välinen puutteellinen koordinointi. Yleisesti ottaen kansallisen tason sitoutumista maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoon pidetään edelleen riittämättömänä, ja tämä johtuu osittain siitä, etteivät paikallis- ja alueviranomaiset osallistu täysimääräisesti prosessiin kumppaneina.

8. korostaa, että tietokeskuksilla, jotka tarjoavat paikallis- ja alueviranomaisille maksutonta teknistä apua EU:n sääntöjen tulkinnassa ja EU:n rahastovarojen hyödyntämisessä, on tärkeä merkitys sääntöjen tosiasiallisen täytäntöönpanon ja varojen tehokkaan käytön varmistamisessa. Komitea kehottaa niitä jäsenvaltioita, joissa tällaisia tietokeskuksia ei ole, harkitsemaan keskustusten perustamista uuden talousarviovälineen tehokkaan käytön helpottamiseksi.

9. painottaa, että vaikka tietyillä maakohtaisilla suosituksilla on oikeusperusta vakaus- ja kasvusopimusta ja makrotalouden epätasapainoa koskevien asianomaisten menettelyjen kautta, toiset suositukset ovat pikemminkin poliittisesti merkittäviä kuin oikeudellisesti sitovia. Komitea panee merkille, etteivät vakaus- ja kasvusopimukseen ja makrotalouden epätasapainoon liittyvien sanktioiden uhka eikä poliittinen vastuu ole varmistaneet maakohtaisten

⁽¹⁾ COM(2017) 826 final.

suositusten tyydyttävää täytäntöönpanoa eivätkä lisänneet sitoutumista uudistuksiin. Vahvemman sitoutumisen edistämiseksi komitea kehottaa suuntaamaan toimintaa enemmän alhaalta ylöspäin ottamalla paikallis- ja alueviranomaiset siihen mukaan.

10. toteaa, että vaikka talouspolitiikkojen koordinoinnin merkitys EU:ssa on kiistaton, on vielä varmistettava, onko tietyt jäsenvaltioissa toteutettuja uudistuksia varten tarkoitetuilla taloudellisilla kannustimilla ja sitoumuksilla tosiasiallisesti vastaava oikeusperusta Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa. Komitea suhtautuu lisäksi epäillen suunnitelmaan sitoa ja myöntää huomattavasti varoja välineeseen, jolla tarjotaan tukea ainoastaan vapaaehtois pohjalta ja joka perustuu epäselvään tukipyynnön valinta- ja vahvistamisjärjestelmään ja aiheuttaisi ongelmia niin aihekohtaista priorisointia, budjettisuunnittelua kuin oikeudenmukaista alueellista tasapainoa ajatellen.

11. painottaa myös, että nykyisen toimivaltajaon valossa monet EU:n kannalta merkitykselliset uudistukset koskevat valtion ja valtiotason alapuolella olevien hallintotason jaetun toimivallan piiriin kuuluvia aloja. Näin ollen jäsenvaltioiden on otettava toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden loukkaamisen välttämiseksi alueelliset ja paikalliset hallintotahonsa pysyvinä kumppaneina mukaan rakenneuudistusten suunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

12. pahoittelee, että komission ehdotuksen mukaan uudistuksia koskevista sitoumuksista ja taloudellisista kannustimista sovitaan kahdenvälisesti komission ja jäsenvaltioiden hallitusten kesken ja että ne pannaan täytäntöön eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä ilman, että alue- ja paikallistasolle annetaan virallisesti mahdollisuus osallistumiseen jäsenvaltioiden sisäisen toimivallan mukaisesti. On olemassa todellinen vaara, että ehdotettu lähestymistapa kyseenalaistaa tämän toimivallan ja johtaa toissijaisuusperiaatteen tai asiaa koskevissa Euroopan neuvoston peruskirjoissa määritellyn alueellisen ja paikallisen itsehallinnon periaatteen rikkomiseen. Esimerkiksi komission toukokuussa 2017 julkaisemassa pohdinta-asiakirjassa talous- ja rahaliiton syventämisestä viitataan mm. ehdotuksiin sopia sitovista normeista julkisten menojen laadun mittaamiseksi. Näiden normien valvonta nykyisten tulostaulujen avulla on tarkoitus sisällyttää eurooppalaiseen ohjausjaksoon. Jos EU-varojen saamisen edellytyksenä olisi kyseisten normien saavuttaminen tietyssä määrin, johtaisi tämä siihen, että EU toisi toimintatapansa ja politiikan suuntansa sellaisille politiikanaloille, joilla sillä on jaettu toimivalta alempien hallintotason kanssa – tämä olisi vastoin toissijaisuusperiaatetta.

13. pahoittelee myös sitä, että komissio yksin määrittää uudistuksia koskevien sitoumusten toteuttamisen arviointikriteerit ja hallinnoi maksuosuuksien maksatusta ilman jäsenvaltioiden viranomaisia. Komitea panee merkille, että ehdotuksen arviointikriteerit eivät ole avoimia ja että tällaisia kriteereitä ei voi johtaa maakohtaisista suosituksista, joissa ei yleensä mainita päämääriä, välitavoitteita tai sääntöjä järjestelmällistä seurantaa varten. Komitea katsoo, että EU:n taloudellisten kannustimien ei tulisi antaa vaikutelmaa yrityksestä kiertää demokraattiset prosessit EU:n tai jäsenvaltioiden tasolla tai harjoittaa taloudellista kiristystä.

14. pitää valitettavana, ettei komissio anna minkäänlaista perustetta tai selvitystä sille, miten ehdotettuja taloudellisia kannustimia tulisi kvantifioida, vaikka toteakin, että uudistusten lyhyen aikavälin kustannusten määrittely luultavasti vaihtelee huomattavasti sen mukaan, luetaanko niihin vain hallinnolliset kustannukset (suunnittelu, täytäntöönpano ja valmiuksien parantaminen) vai myös sosiaaliset kustannukset.

15. painottaa, että uudistuksia koskevien sitoumusten tulisi perustua realistiseen arvioon asianomaisen julkisen elimen institutionaaliin ja hallinnollisiin valmiuksiin liittyvistä haasteista ja että niihin tulisi sisältyä asianmukaisia strategioita hallintorakenteiden parantamiseksi. On otettava huomioon hallintorakenteisiin liittyvät EU:n jäsenvaltioiden ja alueiden epätasapuoiset toimintaedellytykset, jotka ilmenevät myös AK:n alueellisesta näkökulmasta toteuttamasta maakohtaisten suositusten analyysistä.

16. toteaa, että muut EU:n politiikanalat auttavat edistämään rakenneuudistuksia. Esimerkkinä mainittakoon ERI-rahastot ennakkoehtojen ansiosta, sikäli kun ne liittyvät EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoon, hallintorakenteiden parantamiseen ja temaattisen keskittämisen kautta Eurooppa 2020 -strategian piiriin kuuluvien uudistusten täytäntöönpanoon. Komitea tähdentääkin, että on erittäin tärkeää laatia Eurooppa 2020 -strategiaa seuraava poliittinen kehys, jotta uudella ohjelmakaudella voidaan jatkaa temaattista keskittämistä, ja että tämän uuden kehyksen on perustuttava uuteen alueelliseen visioon, jolla saatetaan ajan tasalle Euroopan aluekehityssuunnitelma vuodelta 1999 ⁽²⁾.

⁽²⁾ CdR 4285/2015.

17. tähdentää myös, että kaikkia EU:n kannalta merkityksellisten rakenneuudistusten ja koheesiopolitiikan välisiä lisäyhteyksiä silmällä pitäen on tärkeää, että eurooppalainen ohjausjakso demokratisoidaan EU-tasolla ja että sitä täydennetään käytäntösäännöillä, joissa asetetaan normit paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista varten, jotta voidaan parantaa prosessin tehokkuutta ja siihen sitoutumista⁽³⁾. Komitea painottaa, että toissijaisuuden, suhteellisuuden, kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteiden tulisi olla koheesiopolitiikan ja rakenneuudistuksia tukevien muiden EU:n toimintapolitiikkojen yhteinen perusta.

18. toistaa kehoituksensa, jonka mukaan talous- ja rahaliiton uusia talousarviovälineitä ei tule rahoittaa yksityisten investointien eikä muiden julkisten rahoitusjärjestelmien, kuten EU:n koheesiopolitiikan puitteissa myönnettävän rahoituksen, kustannuksella.

19. katsoo, että tiedonannossa esitetty ehdotus rakenneuudistusten taloudellisista kannustimista on riittämätön, jotta se voisi olla perustana tarvittavien lainsäädäntöehdotusten kehittämiseksi. Komitea pahoittelee, ettei komissio ole toteuttanut vaikutustenarviointia eikä kuullut sidosryhmiä ennen tiedonannon julkaisua.

20. pitää valitettavana, että ehdotus uudistusten toteuttamisen tukivälineen pilottivaiheesta 2018–2020 ja siihen liittyvät muutokset rakenneuudistusten tukiohjelmaa koskevaan asetukseen ja yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen ovat ristiriidassa uutta monivuotista rahoituskehystä käsittelevän ehdotuksen toukokuuksi 2018 ilmoitetun julkaisemisen kanssa.

21. ehdottaa tämän vuoksi, että kun rakenneuudistusten tueksi kehitellään rahoitustukivälinettä, otetaan huomioon **seuraavat periaatteet**:

- Sen sijaan, että luodaan erillinen rahoitusohjelma, tulisi vahvistaa taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion edistämiseen tähtäävien ja koheesiopolitiikan piiriin kuuluvien rakenneuudistusten budjettitukea tulevien ERI-rahastojen ohjelmien kautta noudattamalla samalla toissijaisuuden, kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteita.
- Koheesiopolitiikan osuus on säilytettävä nykyisellä tasollaan seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä, jotta voidaan varmistaa politiikan tehokkuus ja välttää ERI-rahastovarojen käyttäminen rakenneuudistusten rahoitukseen.
- Muihin kuin koheesiopolitiikan piiriin kuuluviin rakenneuudistuksiin kohdennettavaa EU-rahoitusta olisi vahvistettava myöntämällä lainoja avustusten sijaan.
- Rakenneuudistusten määrittelyä ja niitä koskevaa päätöksentekoa on tarkistettava ottamalla paikallis- ja alueviranomaiset mukaan eurooppalaiseen ohjausjaksoon. Tämä mahdollistaisi alueellisen ulottuvuuden lisäämisen eurooppalaiseen ohjausjaksoon, edistäisi myös Euroopan alueellisen monimuotoisuuden huomioon ottamista sekä varmistaisi paikallis- ja alueviranomaisten täysimääräisen osallistumisen kansallisiin uudistusohjelmiin ja auttaisi kunnioittamaan EU:n toimivaltajakoa.
- Kaikkiin ehdotuksiin, jotka koskevat rakenneuudistuksiin kohdennettavaa EU:n rahoitusta, on sisällyttävä etukäteen tehty vaikutustenarviointi ja sidosryhmien kuuleminen, ja niissä olisi säädettävä väliarvioinnista.

Budjettivälineet jäsenvaltioille, jotka ovat halukkaita liittymään euroon ja pankkiunioniin

22. panee merkille, että sopeutumiskykyiset talouden rakenteet ja kestävä lähentymisen korkea taso ovat ennakoedellytyksiä, jotta jäsenvaltiot voivat ottaa euron käyttöön. Komitea on tyytyväinen ehdotukseen luoda lähentymisväline, jolla tuetaan tähän pyrkiviä jäsenvaltioita. Komitea kehottaa komissiota selvittämään lähentymisvälineen, rakenneuudistusten tukiohjelman, ERI-rahastojen ja koheesiorahaston rooleja.

⁽³⁾ CdR 5386/2016.

23. vahvistaa kannattavansa pankkiunionin loppuunsaattamista. Komitea toteaa, että jäsenvaltiot eivät ole vielä sopineet finanssipoliittisesta varautumisjärjestelystä, jota on tarkoitus soveltaa, mikäli yhteinen kriisinhallintarahasto osoittautuu riittämättömäksi. Komitea on tyytyväinen komission ehdotukseen laatia luottojärjestelyjä tai takauksia tulevan Euroopan valuuttarahaston yhteydessä.

Vakautusjärjestely investointien suojelemiseksi laajoilta epäsymmetrisiltä häiriöiltä

24. muistuttaa, että rakenteellisista tekijöistä johtuvia eroja euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden suhdanteissa voitaisiin lieventää luomalla EU:n väline, jolla voidaan puuttua epäsymmetrisiin häiriöihin. Komitea on samaa mieltä komission kanssa kriteereistä, jotka vakautusjärjestelyn on täytettävä.

25. toistaa näkemyksensä, että mahdollinen tuki ei tehokasta ollakseen saisi olla päällekkäinen nykyisten välineiden – kuten Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI) ja Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) – kanssa, vaan sen tulisi pikemminkin täydentää niitä.

26. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että ollakseen tehokas yhteisen rahoituskapasiteetin tulisi olla riittävän suuri. Komitea toistaa kuitenkin vastustavansa euroalueen yhteisen rahoituskapasiteetin järjestämistä EU:n talousarvioon sisällytettävän budjettikohdan muodossa samalla kun omien varojen katto pidetään nykyisellä tasolla eli 1,23 prosentissa EU:n bruttokansantulosta, jotta vältetään syrjäytymisvaikutusten vaara, joka kohdistuisi ERI-rahastojen ja muiden Euroopan unionin toimintapolitiikkojen rahoitukseen.

27. painottaa, että vakautusjärjestely, joka vaikeina aikoina suojaa julkisten investointien tasoja laajoilta epäsymmetrisiltä häiriöiltä, on erittäin tärkeä paikallis- ja alueviranomaisille. Komitea uskoo, että ehdotettu eurooppalainen investointiturvajärjestelmä voisi olla ensimmäinen askel kohti tällaista vakautusjärjestelyä.

28. tähdentää koheesiopolitiikan ”vakautustehtävän” merkitystä, sillä yhdistettynä joustotekijöihin, kuten EU:n yhteisrahoitusosuuksien korottamiseen ja ennakkorahoituksen mukauttamiseen, sillä on ollut merkittävä rooli talouskriisin aikana suojattaessa julkisia investointeja alueilla, jotka ovat kärsineet epäsymmetrisistä talouden häiriöistä.

29. toteaa, että ehdotettu eurooppalainen investointiturvajärjestelmä koostuisi aluksi lainoista, suhteellisen pienestä avustuksesta ja suojamekanismista, joka perustuisi jäsenvaltioiden vapaaehtoiisiin rahoitusosuuksiin. Komitea painottaa, että tällaista järjestelmää voidaan mahdollisesti käyttää vain rajoitetusti jäsenvaltioissa, joiden julkisessa taloudessa on vain vähän liikkumavaraa ja joilla saattaa olla lainanottovaikeuksia kriisiaikoina.

30. kehottaa komissiota luomaan avustus- tai vakuutusperusteisia vakautusjärjestelyjä, esimerkkinä pahan päivän rahasto.

31. odottaa ilmoitettuja kansallisia investointifoorumeita, joihin paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat niiden Euroopan rakenne- ja investointirahastoista (ERI) ja Euroopan strategisten investointien rahastosta (ESIR) saamien kokemusten pohjalta.

Bryssel 22. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Eurooppalainen kansalaisaloite”

(2018/C 247/10)

Esittelijä: Luc Van den Brande (BE, EPP), Flanderin-Eurooppa-yhteystoimiston johtokunnan jäsen**Viiteasiakirjat:** COM(2017) 482 final

SWD(2017) 294 final

I. MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

1 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kohde	Kohde
Tässä asetuksessa vahvistetaan menettelyt ja edellytykset aloitteelle, jossa Euroopan komissiota kehoitetaan toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään aiheellinen ehdotus asioista, joissa unionin kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi, jäljempänä ”eurooppalainen kansalaisaloite” tai ”aloite”.	Tässä asetuksessa vahvistetaan menettelyt ja edellytykset aloitteelle, jossa Euroopan komissiota kehoitetaan toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään aiheellinen ehdotus asioista, joissa unionin kansalaisten mielestä tarvitaan SEUT-sopimuksen 288 artiklassa tarkoitettua unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi, jäljempänä ”eurooppalainen kansalaisaloite” tai ”aloite”.

Perustelu

Viitataan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklaan, jotta käy selväksi, että säädöksiä ovat velvoittavien asetusten, direktiivien ja päätösten lisäksi myös suositukset ja lausunnot, jotka eivät ole sitovia.

Muutosehdotus 2

1 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kohde	Kohde
Tässä asetuksessa vahvistetaan menettelyt ja edellytykset aloitteelle, jossa Euroopan komissiota kehoitetaan toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään aiheellinen ehdotus asioista, joissa unionin kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi, jäljempänä ”eurooppalainen kansalaisaloite” tai ”aloite”.	Tässä asetuksessa vahvistetaan menettelyt ja edellytykset aloitteelle, jossa Euroopan komissiota kehoitetaan toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään aiheellinen ehdotus asioista, joissa unionin kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi, jäljempänä ”eurooppalainen kansalaisaloite” tai ”aloite”.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Perussopimusten soveltamiseen ymmärretään kuuluvaksi myös komissiolla SEU-sopimuksen 48 artiklan nojalla oleva mahdollisuus tehdä ehdotuksia perussopimusten muuttamiseksi.

Perustelu

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 48 artiklan mukaan komissio voi tehdä Eurooppa-neuvostolle ehdotuksia perussopimusten muuttamiseksi. Koska komissiolla on valtuudet esittää perussopimusmuutoksia, on myös tällaisiin muutoksiin tähtäävät kansalaisaloitteet katsottava käsittelykelpoisiksi.

Muutosehdotus 3

4 artiklan 4 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komission ja jäsenvaltioiden tiedotus ja avunanto	Komission ja jäsenvaltioiden tiedotus ja avunanto
Kun komissio on rekisteröinyt aloitteen 6 artiklan mukaisesti, se toimittaa käännöksen aloitteen sisällöstä kaikilla unionin virallisilla kielillä julkaistavaksi rekisterissä ja tuenilmausten keräämiseksi tämän asetuksen mukaisesti. Järjestäjryhmä voi lisäksi toimittaa liitteestä käännöksen kaikilla unionin virallisilla kielillä julkaistavaksi rekisterissä sekä tapauksen mukaan käännöksen liitteessä II tarkoitettusta säädösluonnoksesta, joka on esitetty 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti.	Kun komissio on rekisteröinyt aloitteen 6 artiklan mukaisesti, se toimittaa käännöksen aloitteen sisällöstä kaikilla unionin virallisilla kielillä julkaistavaksi rekisterissä ja tuenilmausten keräämiseksi tämän asetuksen mukaisesti, mukaan lukien käännökset liitteestä julkaistavaksi rekisterissä ja tarvittaessa liitteessä II tarkoitettusta säädösluonnoksesta, joka on esitetty 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Perustelu

Vaikuttaa kohtuulliselta, että Euroopan komissio vastaa aloitteen rekisteröimisen jälkeen myös liiteasiakirjojen ja erityisesti säädösluonnoksen kääntämisestä, jos se on osa aloitetta.

Muutosehdotus 4

6 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Rekisteröinti	Rekisteröinti
1. Tuenilmauksia aloitteelle saa kerätä vasta, kun komissio on rekisteröinyt aloitteen.	1. Tuenilmauksia aloitteelle saa kerätä vasta, kun komissio on rekisteröinyt aloitteen.
2. Järjestäjryhmän on toimitettava rekisteröintipyyntö komissiolle rekisterin välityksellä.	2. Järjestäjryhmän on toimitettava rekisteröintipyyntö komissiolle rekisterin välityksellä.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Pyyntöön toimittamisen yhteydessä järjestäjäröhmän on myös a) annettava liitteessä II tarkoitetut tiedot jollakin unionin virallisista kielistä; b) ilmoitettava 5 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi huomioon otettavat seitsemän jäsentä, jos ryhmä koostuu useammasta kuin seitsemästä jäsenestä; c) tapauksen mukaan ilmoitettava oikeushenkilön perustamisesta 5 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Komissio tekee pyyntöä koskevan päätöksen kahden kuukauden kuluessa sen toimittamisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 5 ja 6 kohdan soveltamista.	Pyyntöön toimittamisen yhteydessä järjestäjäröhmän on myös a) annettava liitteessä II tarkoitetut tiedot jollakin unionin virallisista kielistä; b) ilmoitettava 5 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi huomioon otettavat seitsemän jäsentä, jos ryhmä koostuu useammasta kuin seitsemästä jäsenestä; c) tapauksen mukaan ilmoitettava oikeushenkilön perustamisesta 5 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Komissio tekee pyyntöä koskevan päätöksen kahden kuukauden kuluessa sen toimittamisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 5 ja 6 kohdan soveltamista. Komissio toimittaa rekisteröintipyyntöön oikeusoppineista, tutkijoista ja eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan edustajista koostuvalle seitsenjäseniselle riippumattomalle komitealle, joka arvioi rekisteröintipyyntöön hyväksytävyyden. Komitea voi kuulla järjestäjäröhmää. Komitea toimittaa komissiolle perustellun päätöksensä, ja komissio tekee päätöksen sen pohjalta.
3. Komissio rekisteröi aloitteen, jos — —	3. Komissio rekisteröi aloitteen, jos — —

Perustelu

Uudessakin asetuksessa suurimpia ongelmakohtia on komission eturistiriita ja monopoliasema menettelyn kaikissa vaiheissa. Siksi ehdotetaan AK:n vuonna 2015 antaman lausunnon mukaisesti, että rekisteröintipäätös annetaan oikeusoppineista, tutkijoista ja eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan edustajista koostuvan riippumattoman komitean tehtäväksi.

Muutosehdotus 5

8 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Keruuu aika 1. Kaikki tuenilmaukset on kerättävä enintään 12 kuukauden kuluessa järjestäjäröhmän valitsemasta päivästä, jäljempänä "keruuu aika", sanotun kuitenkaan rajoittamatta 11 artiklan 6 kohdan soveltamista. Edellä mainittu päivämäärä saa olla enintään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun aloite on rekisteröity 6 artiklan mukaisesti. Järjestäjäröhmän on ilmoitettava valittu päivämäärä komissiolle viimeistään 10 työpäivää ennen kyseistä päivämäärää.	Keruuu aika 1. Kaikki tuenilmaukset on kerättävä enintään 18 kuukauden kuluessa järjestäjäröhmän valitsemasta päivästä, jäljempänä "keruuu aika", sanotun kuitenkaan rajoittamatta 11 artiklan 6 kohdan soveltamista. Edellä mainittu päivämäärä saa olla enintään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun aloite on rekisteröity 6 artiklan mukaisesti. Järjestäjäröhmän on ilmoitettava valittu päivämäärä komissiolle viimeistään 10 työpäivää ennen kyseistä päivämäärää.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jos järjestäjärühmä haluaa lopettaa tuenilmausten keräämisen ennen kuin keruajan alkamisesta on kulunut 12 kuukautta, sen on ilmoitettava komissiolle päivämäärä, jona keruuaika on tarkoitus päättää.	Jos järjestäjärühmä haluaa lopettaa tuenilmausten keräämisen ennen kuin keruajan alkamisesta on kulunut 18 kuukautta, sen on ilmoitettava komissiolle päivämäärä, jona keruuaika on tarkoitus päättää.

Perustelu

Miljoonan allekirjoituksen kerääminen on aikamoinen tehtävä ja edellyttää mittavia kansalaisille suunnattuja tiedotus- ja valveuttamistoimia. Jotta lopullinen tavoite saavutettaisiin vuoden sisällä, järjestäjärühmän on oltava erittäin hyvin organisoitunut. Ei saa käydä niin, että eurooppalaisia kansalaisaloitteita kykenevät käynnistämään vain suuret valtiovallasta riippumattomat järjestöt, joilla on kansainvälinen organisaatio. Siksi ehdotetaan keruajan pidentämistä 18 kuukauteen, jotta potentiaalisten aloitteentekijöiden osallistumisinto pysyisi suurempana.

Muutosehdotus 6

14 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<i>Julkaiseminen ja julkinen kuuleminen</i>	<i>Julkaiseminen ja julkinen kuuleminen</i>
1. – –	1. – –
2. Järjestäjärühmälle on annettava tilaisuus asettaa aloite julkisesti kuultavaksi kolmen kuukauden kuluessa sen toimittamisesta.	2. Järjestäjärühmälle on annettava tilaisuus asettaa aloite julkisesti kuultavaksi kolmen kuukauden kuluessa sen toimittamisesta.
<i>Komissio ja</i> Euroopan parlamentti <i>järjestävät yhdessä</i> julkisen kuulemisen Euroopan parlamentissa. Muiden unionin toimielinten ja neuvonantajien elinten edustajille sekä sidosryhmille, joita asia koskee, on annettava tilaisuus osallistua kuulemiseen.	Euroopan parlamentti <i>järjestää</i> julkisen kuulemisen Euroopan parlamentissa. Muiden unionin toimielinten ja neuvonantajien elinten edustajille, <i>kansallisille parlamenteille</i> sekä sidosryhmille, joita asia koskee, on annettava tilaisuus osallistua kuulemiseen.
<i>Komissio ja</i> Euroopan parlamentti <i>varmistavat julkisten ja yksityisten</i> etujen tasapuolisen edustamisen.	Euroopan parlamentti <i>varmistaa asianomaisten</i> etujen tasapuolisen edustamisen <i>julkisessa kuulemisessa</i> .
3. Komissio on edustettuna kuulemisessa asianmukaisella tasolla.	3. Komissio on edustettuna kuulemisessa asianmukaisella tasolla.
	<i>4. Kuulemisen jälkeen Euroopan parlamentti antaa Euroopan komissiolle osoitetun suosituksen siitä, miten kyseiseen kansalaisaloitteeseen tulee vastata.</i>

Perustelu

Euroopan parlamentti on järjestäjärühmälle paras paikka esitellä aloitettaan. Siksi on loogista, että Euroopan parlamentti huolehtii kaikista tällaisen kuulemisen järjestelyistä. Ei ole institutionaalista syytä, jonka vuoksi komission pitäisi osallistua kuulemisen järjestelyihin. Ehdotettu toimintamalli on myös omiaan vahvistamaan järjestäjien luottamusta käsittelyn avoimuuteen ja puolueettomuuteen. Kansallisten parlamenttien mukaan ottamisen tulisi lisätä mahdollisuuksia virittää eurooppalaista keskustelua.

On tärkeää, että Euroopan parlamentti esittää kuulemisen jälkeen oma kantansa käsiteltävänä olevasta aloitteesta.

Muutosehdotus 7

Lisätään 15 artiklan jälkeen uusi artikla.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<i>Komissio toimittaa aloitteet, joille ei ole annettu 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua todistusta mutta joita varten on keruujajan kuluessa onnistuttu keräämään 75 prosenttia vaadituista allekirjoituksista, tiedoksi Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan alueiden komitealle.</i>

Perustelu

Joskus on käynyt niin, että aloitteelle ei ole onnistuttu saamaan vaadittua määrää tuenilmauksia mutta se on kuitenkin tarjonnut mahdollisuuden uudistaa EU:n toimintapolitiikkoja. Olisikin valitettavaa, jos tällaisten aloitteiden poliittinen viesti menisi hukkaan. Euroopan parlamentti voi päättää laatia omia aloitteita tällaisten aloitteiden yhteiskunnallisen ja poliittisen merkittävyyden johdosta.

Muutosehdotus 8

24 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<i>Uudelleentarkastelu</i>	<i>Uudelleentarkastelu</i>
Komissio tarkastelee eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaa säännöllisesti ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään viiden vuoden kuluttua sen soveltamisen alkamispäivästä ja sen jälkeen viiden vuoden välein. Kertomukset julkistetaan.	Komissio tarkastelee eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimintaa säännöllisesti ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään kolmen vuoden kuluttua sen soveltamisen alkamispäivästä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein. Kertomukset julkistetaan.

Perustelu

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimivuutta on tärkeää arvioida säännöllisesti sekä menettelyjen kannalta että siltä kannalta, millaisia poliittisia vaikutuksia on saatu aikaan ja missä määrin kansalaiset tosiasiallisesti osallistuvat päätöksentekoon. Uudelleentarkastelu tulee tehdä ajoissa tarvittavien mukautusten tekemiseksi, ja kolmen vuoden tarkasteluväli on siksi sopivampi. Jos nyt ehdotettu uusi asetus epäonnistuu, eurooppalainen kansalaisaloite on mennyt.

II. POLIITTISET SUOSITUKSET**EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA**

1. Alueiden komitea antoi 13. lokakuuta 2015 eurooppalaista kansalaisaloitetta käsittelevän lausunnon ⁽¹⁾ Euroopan komission julkaistua kertomuksen asetuksen (EU) N:o 211/2011 soveltamisesta. Koska käytettävästä menettelystä oli erityisen paljon ja painavaa huomautettavaa, alueiden komitea kehotti tarkistamaan asetusta.

2. Kansalaiset ovat Euroopan yhdentymishankkeen keskiössä. Eurooppalaisen osallistavan demokratian tulee ymmärtää kannustavan Euroopan kansalaisia osallistumaan unionin politiikkaan ja vaikuttamaan Euroopan tulevaisuuteen. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (10 artiklan 3 kohdan) mukaan kaikilla kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa.

3. Eurooppalainen kansalaisaloite on EU:n kansalaisten oikeus, ja se voi auttaa vastaamaan Euroopan unionin koettuun demokraatiavajeeseen ja kuromaan umpeen EU:n kansalaisten ja unionin toimielinten ja poliittisten päättäjien välisen kuilun. Koska sekä talous että luottamus ovat EU:ssa edelleen kriisissä, on ehdottoman tärkeää tarjota mahdollisuuksia EU:n kansalaisten väliselle avoimelle vuoropuhelulle, jotta tyytymättömyys Eurooppa-hankkeeseen ei kasva entisestään. On erityisen tärkeä rakentaa luottamusta tai palauttaa se niiden nuorten eurooppalaisten parissa, jotka ovat kenties menettäneet

⁽¹⁾ EUVL, C 423, 17.12.2015, s. 1.

uskonsa Euroopan yhdentymisprosessiin. Tarjoamalla kansalaisille oikeuden tehdä lainsäädäntöaloitteita eurooppalainen kansalaisaloite antaa ylikansallisenä välineenä mahdollisuuden vaikuttaa EU:n poliittiseen asialistaan, ja sen tarkoituksena on kannustaa käymään Euroopan laajuista keskustelua eurooppalaisia huolettavista kysymyksistä.

4. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklassa määrätään EU:n toimielinten velvollisuudesta jakaa tietoa kansalaisille ja etujärjestöille sekä antaa näille mahdollisuus esittää ja vaihtaa julkisesti mielipiteitä kaikilla unionin toiminta-aloilla. Samassa artiklassa määrätään nimenomaisesti, että Euroopan komission on kuultava asianomaisia osapuolia varmistaakseen unionin toimien johdonmukaisuuden ja avoimuuden. Komission olisi otettava demokratian ja hyvän hallintotavan ennakkoehtona oleva vastuuvollisuuden perusvaatimus vakavasti perussopimusten hengen mukaisesti.

5. Sen varmistamiseksi, että kansalaisaloitteesta voi tulla menestyksenkäs osa EU:n demokraattista rakennetta, on keskeisen tärkeää, että vaaditun allekirjoittajamäärän saavuttaneet eurooppalaiset kansalaisaloitteet johtavat todelliseen poliittiseen keskusteluun ja ovat EU:n toimielinten entistä vahvemman poliittisen seurannan kohteena.

6. Eurooppalainen kansalaisaloite ei korvaa Euroopan komission aloiteoikeutta, joka on johtanut unionin syvenemiseen ja jonka on säilyttävä. Aloitte on lisäväylä kansalaisten keskinäiseen ymmärrykseen ja tarjoaa EU:ssa käytäviin keskusteluihin valtiolliset rajat ylittävän ulottuvuuden, joka hyödyttää EU:n institutionaalista järjestelmää kokonaisuudessaan ja myös Euroopan komissiota. Aloitteesta voi näin ollen kehkeytyä erittäin hyvä esimerkki demokratiasta käytännössä.

7. Eurooppalainen kansalaisaloite tarjoaa unionin kansalaisille tilaisuuden osallistua EU:n päätöksentekoprosessiin ja vaikuttaa unionin poliittiseen asialistaan. Komission tulee kuitenkin kehittää muitakin aloitteita, joilla vahvistetaan kansalaisvuoropuhelua ja joiden avulla ihmiset voivat saada läheisemmän kosketuksen unionin politiikkoihin. Eurooppalainen kansalaisaloite olisi nähtävä yhtenä osallistavan demokratian tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavista välineistä, mutta ei tulisi odottaa, että se takaa automaattisesti kansalaisten osallistumisen EU:n päätöksentekoon.

8. On kiinnitettävä huomiota mahdollisuuksiin, joita perussopimukset tarjoavat osallistavan demokratian ja erityisesti vertikaalisen kansalaisvuoropuhelun suhteen ⁽²⁾. Jotta voidaan käydä "avointa ja säännöllistä vuoropuhelua etujärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa" (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 2 kohta), Euroopan komission tulisi panna alulle vuoropuhelujärjestely, jossa EU:n toimielimet keskittyvät menettelyjen sijasta sisällöllisiin tuloksiin. Eurooppalainen kansalaisaloite ei ole toimiva väline yhteispäätösten tekemiseksi: se tulee nähdä pohdinnalle, yhteiselle toiminnalle, yhteistyölle ja yhdessä tapahtuvalle suunnittelulle omistettuna osallistavan demokratian peruspilarina, joka avaa mahdollisuuden tuoda Euroopan komission tietoon vakavia huolenaiheita tietoisuuden ja keskinäisen ymmärtämyksen edistämiseksi.

9. Eurooppalainen kansalaisaloite ilmentää osallistavaa demokratiaa, joka täydentää edustuksellisen demokratian käsitettä. Aloitte vahvistaa unionin kansalaisuuteen liittyvien oikeuksien muodostamaa kokonaisuutta ja EU:n politiikoista käytävää julkista keskustelua. Sen tulisi lujittaa kansalaisten sitoutumista ja samaistumista unioniin.

10. Oikeudellisen ja poliittisen osallistumisen välineitä olisi vahvistettava, jotta saadaan aikaan uudenlainen hallinto-rakenne, joka perustuu monitasoisen hallinnon periaatteeseen. Monitasoisen hallinnon olennaisena piirteenä on monikanavaisuus, minkä johdosta se mahdollistaa "aktiivisemmän" Euroopan kansalaisuuden. Haasteena on luoda innovatiivinen edunvalvontajärjestelmä, jossa ihmiset tuntevat erilaisine identiteetteineen olevansa tasavertaisesti edustettuina.

11. Kansalaisten keskinäiseen ja poliittisten päättäjien kanssa käytävään keskusteluun tarkoitettu eurooppalainen julkinen tila on EU:n legitiimiyden ja vastuuvollisuuden kannalta tärkeä asia. Demokratiavaje voidaan poistaa vain, jos saadaan aikaan eurooppalainen julkinen tila, johon demokraattinen prosessi sisältyy.

12. Alueiden komitean 13. lokakuuta 2015 antamassaan lausunnossa esittämät poliittiset suositukset EU-tason osallistavasta demokratiasta pätevät edelleen kaikilta osin.

⁽²⁾ Reaching out to EU citizens: A new opportunity "About us, with us, for us", Euroopan komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin erityisneuvonantajan Luc Van den Branden laatima raportti, lokakuu 2017.

Uusi asetus eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta

13. Alueiden komitea totesi vuonna 2015 antamassaan lausunnossa, että eurooppalainen kansalaisaloite ei nykymuodossaan ole omiaan edistämään osallistavaa demokratiaa, koska menettely ja erilaiset sääntökohdat sisältävät tätä ajatellen liian paljon hallinnollisia ja teknisiä rajoituksia, esteitä ja hidasteita, jotka eivät houkuta kansalaisia osallistumaan eurooppalaiseen demokratiaan. Komitea katsoi myös, ettei kansalaisaloitteella ole kyetty tarjoamaan kansalaisille mahdollisuutta vaikuttaa EU:n asialistaan tai poliittiseen päätöksentekoon.

14. Alueiden komitea yhtyy Euroopan parlamentin, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja Euroopan oikeusasiamiehen jo esittämiin näkemyksiin siitä, että uusi asetus on merkittävä askel oikeaan suuntaan eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen liittyvien menettelyjen parantamiseksi.

Uuteen asetukseen sisältyvät menettelylliset ja hallinnolliset parannukset

15. Alueiden komitea panee tyytyväisenä merkille seuraavat komission ehdottamaan uuteen asetukseen sisältyvät menettelylliset ja hallinnolliset parannukset:

- Aloitteita käynnistävät yksittäiset kansalaiset (järjestäjät), mutta he voivat vastaisuudessa perustaa oikeushenkilön rajoittaakseen järjestäjillä olevaa rikosoikeudellista vastuuta petosten ja törkeän huolimattomuuden osalta.
- Allekirjoitukset on edelleen kerättävä 12 kuukauden kuluessa, mutta aloitteen järjestäjät saavat rekisteröinnin jälkeen kolmen kuukauden lisäajan, jonka kuluessa allekirjoitusten keruu voidaan aloittaa heidän itse määrittämäänsä ajankohtana.
- Tuenilmauksen voi allekirjoittaa kuka tahansa 16 vuotta täyttänyt.
- Tuenilmauksen allekirjoittajia koskevia henkilötietovaatimuksia yksinkertaistetaan. Kaikille EU-kansalaisille annetaan kansalaisuutensa perusteella mahdollisuus tukea aloitetta riippumatta siitä, missä he asuvat. Komissio tarjoaa kaksi mahdollista tuenilmausmallia. (Jäsenvaltioissa on tällä hetkellä käytössä 13 erilaista lomaketta.)
- Rekisteröintimenettelyyn on tehty parannuksia: Käyttöön otetaan mm. mahdollisuus rekisteröidä aloite osittain sen sijasta, että se hylättäisiin kokonaan, koska käsiteltäväksi ottamisen kriteerit eivät täyty. Komissio rekisteröi eurooppalaisen kansalaisaloitteen tällöin vain hyväksyttävissä olevin osin.
- Tarkoituksena on perustaa verkkoyhteistyöalusta keskusteluja ja eurooppalaisten kansalaisaloitteiden järjestäjille tarkoitettua neuvontaa ja tukea varten.
- Komissio perustaa tuenilmausten keruun ja luetteloinnin sekä jäsenvaltioiden viranomaisten suorittaman tuenilmausten tarkastuksen yksinkertaistamiseksi keskitetyn verkossa toteutettavan keruujärjestelmän (online collection system, OCS) ja huolehtii sen toiminnasta. Komissio kehittää ja ylläpitää järjestelmää jatkuvasti ja tarjoaa sen käyttöön maksutta.
- Kun komissio on rekisteröinyt eurooppalaisen kansalaisaloitteen, se toimittaa siitä käännöksen kaikilla EU-kielillä ja tiedottaa kaikille muille EU:n toimielimille ja elimille uudesta aloitteesta.
- Komissio tarjoaa tukea (mahdollisille) eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjille (jäsenvaltioiden on perustettava kansalaisaloiteasioissa avustavia yhteyspisteitä).
- Komissio toteuttaa eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevia tiedotus- ja viestintätoimia.

Poliittinen lähestymistapa puuttuu edelleen

16. Vaikka edellä mainitut uuteen asetusehdotukseen sisältyvät ehdotukset ja toimet vievät eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestämismenettelyä parempaan suuntaan ja poistavat monia hidasteita, vaikuttaa komission suhtautuminen edelleen liian umpimieliseltä ja varovaiselta. Tämä näkyy eritoten kansalaisaloitteen poliittisemmissä ulottuvuuksissa:

- Osallistavalla demokratialla on erityistä vipuvoimaa pyrittäessä palauttamaan luottamus Eurooppa-hankkeeseen tai parantamaan sitä. Eurooppalainen kansalaisaloite on siksi nähtävä rajatylittävänä välineenä, jonka kautta kansalaiset voivat osallistua eurooppalaiseen demokratiaan ja vaikuttaa EU:n poliittiseen päätöksentekoon, eli kansalaisten ja poliittisten päättäjien väliseen keskusteluun tarkoitettuna eurooppalaisena julkisena tilana. Ehdotetussa uudessa asetuksessa ei luoda riittäviä edellytyksiä tällaiselle kehitykselle.
- Komissiolla oleva eturistiriita heikentää vakavasti eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimivuutta kansalaisten osallisuuden ja luottamuksen edistäjänä. Komission on nimittäin toimittava keskeisenä tietolähteenä ja kansalaisaloitteiden tukirakenteena, ja samalla se on kansalaisaloitteiden ensisijainen ”kohde” ja päättää aloitteiden rekisteröinnistä ja käsiteltäväksi ottamisesta.
- Ehdotetulla uudella asetuksella ei poisteta eturistiriitaa, joka syntyy, kun komissio toimii 1) keskeisenä tietolähteenä ja 2) kansalaisaloitteiden tukena mutta myös 3) tahona, jolle aloitteiden järjestäjien on ilmoitauduttava ja rekisteröidyttävä, 4) joka päättää, onko aloite rekisteröintikelpoinen, ja 5) jonka on ryhdyttävä jatkotoimiin, jos aloite saavuttaa vaaditun allekirjoittajamäärän. Tämän eturistiriidan ratkaisematta jättäminen vahingoittaa edelleen eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimivuutta ja legitimiyyttä. AK:n vuonna 2015 antamassa lausunnossa ehdotetaan tilanteen ratkaisemista siten, että nimetään asiantuntijoista, tutkijoista ja oikeusoppineista koostuva tilapäinen puolueeton komitea – eräänlainen viisaiden neuvosto tai EU:n kansalaisten edunvalvontakomitea – tutkimaan käsiteltäväksi ottamisen kriteerien täyttymistä.
- Komissio rajaa eurooppalaisen kansalaisaloitteen vain asioihin, jotka kuuluvat komission toimivaltaan ja joiden johdosta on kenties annettava unionin säädöksiä perussopimusten puitteissa. Se ei ole päässyt irti legalistisesta lähestymistavasta, eivätkä määriteltävät kriteerit selkiytäneet tilannetta riittävästi. Tämä voi johtaa arvioiden mielivaltaisuuteen ja näivettää avoimen ja läpinäkyvän poliittisen keskustelun.
- Komissio ei ole myöskään vastannut ehdotuksissaan toiveeseen siitä, että käsiteltäväksi voitaisiin ottaa sellaisetkin kansalaisaloitteet, joissa ehdotetaan EU:n perussopimusten muuttamista.
- Kelpoisuusperusteissa olisi ollut asianmukaista viitata kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä toissijaisuusperiaatteeseen.
- Joskus saattaa käydä niin, että vaikka eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa nostetaan esille tärkeä aihe, se ei saavuta miljoonan allekirjoituksen rajaa tai vaadittua vähimmäismäärää joissakin maissa. Nykyisin tällaiset kansalaisaloitteet jätetään käsittelemättä. Tapauksissa, joissa on kerätty erityisen suuri määrä allekirjoituksia, komission tulisi kuitenkin kehittää tarkoituksenmukaisessa muodossa olevia vastauksia, jotta mahdollisesti esitetty poliittinen viesti ja sille saatu tuki eivät menisi hukkaan.
- Komission olisi selostettava ihmisille poliittisia valintojaan yksityiskohtaisesti ja avoimesti virallisissa vastauksissaan, jonka se antaa yli miljoona allekirjoitusta saaneelle eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle. Olisi varmistettava poliittisesti vahvat jatkotoimet.
- Euroopan parlamentilla on korvaamaton rooli julkisen poliittisen kansala keskustelun virittämisessä mm. ehdotukseen sisältyvien kuulemistilaisuuksien välityksellä. Parlamentin olisi lisäksi varmistettava, että vaaditun allekirjoittajamäärän saavuttaneet eurooppalaiset kansalaisaloitteet johtavat poliittisiin jatkotoimiin ja ettei sellaisten kansalaisaloitteiden poliittinen viesti, joille ei ole onnistuttu keräämään vaadittua määrää allekirjoituksia, vaivu unohduksiin.
- Tulisi harkita vakavasti mahdollisuutta luoda entistä jäsennellympi pitkän aikavälin seurantaprosessi Euroopan parlamentin kuulemisille antamalla kansalaisille mahdollisuuksia tarkastella toimia, joihin on ryhdytty reaktiona vaaditun allekirjoittajamäärän saavuttaneeseen kansalaisaloitteeseen, ja jatkaa keskustelua aiheesta. Tulisi pohtia mahdollisuutta, että sen jälkeen kun Euroopan komissio on julkaissut reaktionsa aloitteeseen, Euroopan parlamentti järjestää toisen virallisen kuulemisen, johon osallistuu myös kansalaisaloitteen tekijöitä ja joka antaa tilaisuuden lisäkeskusteluihin kaikkien sidosryhmien välillä.

Eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan yleisen tietoisuuden ja tietämyksen lisääminen

17. Suuren yleisön tietoisuus eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta on tärkeää. Tätä varten olisi järjestettävä mainos- ja tiedotuskampanjoita, jotta eurooppalainen kansalaisaloite saa enemmän näkyvyyttä tiedotusvälineissä ja kansalaisten keskuudessa.

18. Eurooppalainen kansalaisaloite voisi olla tehokas demokraattisen osallistumisen väline. Komission ja jäsenvaltioiden olisikin tiedotettava kansalaisaloitteesta mahdollisimman tehokkaasti, jotta aloite saadaan mahdollisimman monen eurooppalaisen tietoon ja ihmisiä voidaan kannustaa osallistumaan siihen aktiivisesti.

Alueiden komitean sekä paikallis- ja alueviranomaisten panos

19. Komission olisi myös kannustettava ja tuettava paikallis- ja aluetason vaaleilla valittuja edustajia, jotta nämä lähtisivät etunenässä tiedottamaan kansalaisilleen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta.

20. Eurooppalainen kansalaisaloite tarjoaa unionin kansalaisille välineen, joka mahdollistaa aktiivisen osallistumisen EU:n poliittiseen päätöksentekoon. Euroopan alueiden komitea tunnistaa oman roolinsa ja vastuunsa ja muistuttaa tässä yhteydessä työvaliokuntansa päätöksestä ⁽³⁾, joka koskee AK:n osallistumista eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin. Komitea toistaa valmiutensa tukea toimivaltaansa kuuluvia ja poliittisesti merkittäviksi arvioituja eurooppalaisia kansalaisaloitteita esimerkiksi avustamalla Euroopan komissiota ehdotettujen kansalaisaloitteiden seulonnassa niiden paikallisen/alueellisen merkityksen ja toissijaisuusperiaatteen toteutumisen kannalta, isännöimällä eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen liittyviä tapahtumia, tukemalla eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevia hajautettuja viestintätoimia, antamalla tarvittaessa oma-aloitteisen lausunnon kansalaisaloitteen aiheena olevasta asiasta, osallistumalla aktiivisesti Euroopan parlamentin kuulemismenettelyihin ja poliittisiin jatkotoimiin sekä tukemalla onnistuneiden kansalaisaloitteiden toimeenpanoa ja tarvittaessa niiden johdosta laadittavaa lainsäädäntöä.

Bryssel 23. maaliskuuta 2018.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ Alueiden komitean työvaliokunnan 144. kokous, 10. huhtikuuta 2013, esityslistan kohta 8 – CDR1335-2013_11_00_TRA_NB-item 8.

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI